Jaarstukken 2023

gemeente Staphorst

Inhoudsopgave

Jaarstukken 2023 ..... **1**
Inhoudsopgave **4**
Aanbieding en leeswijzer **6**
Samenvatting **8**
Programma 0 - Algemeen bestuur en organisatie **10**
Programma 1 - Openbare orde en veiligheid **13**
Programma 2 - Verkeer en vervoer **16**
Programma 3 - Economie en ondernemen **19**
Programma 4 - Onderwijs **22**
Programma 5 - Sport, cultuur, recreatie en toerisme **25**
Programma 6 - Sociaal domein **29**
Programma 7 - Gezondheid en milieu **33**
Programma 8 - Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening **36**
Programma 9 - Overhead **39**
Paragrafen **42**
Paragraaf 1 - Weerstandsvermogen en risicomanagement 43
Paragraaf 2 - Onderhoud kapitaalgoederen 49
Paragraaf 3 - Financiering 52
Paragraaf 4 - Bedrijfsvoering 55
Paragraaf 5 - Verbonden partijen 61
Paragraaf 6 - Grondbeleid 69
Paragraaf 7 - Lokale heffingen 72
Paragraaf 8 - Openbaarheidsparagraaf (WOO) 77
Paragraaf 9 - Vluchtelingen 78
Samenvatting financiële positie **81**
Jaarrekening: Overzicht baten en lasten 2023 ..... **86**
Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2023 ..... **87**
Programma 0 - Algemeen bestuur en organisatie 88
Programma 1 - Openbare orde en veiligheid 91
Programma 2 - Verkeer en vervoer 93
Programma 3 - Economie en ondernemen 95
Programma 4 - Onderwijs 97
Programma 5 - Sport, cultuur, recreatie en toerisme 99
Programma 6 - Sociaal domein 102
Programma 7 - Volksgezondheid en milieu 106
Programma 8 - Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening 108
Programma 9 - Overhead 111
Algemene dekkingsmiddelen 115
Vennootschapsbelasting 117

Onvoorzien 118
Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves/voorzieningen 119
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen 122
Balans per 31 december 2023 124
Toelichting op de balans per 31 december 2023 126
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 127
Vaste activa 131
Vlottende activa 134
Vaste passiva 137
Vlottende passiva 141
Overige 144
Rechtmatigheidsverantwoording 147
Bijlage 1 Sisa verantwoordingsinformatie 2023 148
Bijlage 2 Taakveldenoverzicht jaarrekening 2023 169
Bijlage 3 Overzicht investeringskredieten eind 2023 174
Bijlage 4 Overzicht incidentele budgetten eind 2023 177
Bijlage 5 Indicatoren 181

Aanbieding en leeswijzer

Aanbieding en voorstel

Hierbij bieden wij u ter vaststelling de jaarstukken 2023 aan. In 2023 hebben wij verschillende begrotingswijzigingen doorgevoerd; onder meer bij de voortgangsrapportage. Zoals in de gewijzigde begroting was voorzien, heeft de gemeente Staphorst de jaarrekening afgesloten met een positief resultaat van afgerond 2,2 miljoen euro. In het volgende hoofdstuk "samenvatting" treft u de belangrijkste cijfers aan die tot dit resultaat hebben geleid, aangevuld met analyses.

Hieronder lichten we enkele ontwikkelingen uit 2023 uit.

Onregelmatigheid rijksuitkeringen
Het rijk verstrekt uitkeringen aan gemeenten steeds meer op incidentele basis. Dat maakt het lastig deze te besteden. Gemeenten zijn namelijk verplicht hun structurele lasten te dekken met structurele baten. Bovendien wordt een groot deel van de rijksuitkeringen pas aangekondigd nadat gemeenten hun begrotingen hebben opgesteld. Om deze reden hebben wij gedurende het jaar de begroting positief bijgesteld.

Vluchtelingen
De opvanglocatie voor de ontheemden uit Oekraïne hebben we uitgebreid met extra units. In het voormalig hotel Waanders heeft de gemeente tijdelijke huisvesting voor statushouders gerealiseerd. Deze locatie valt onder de Hotel- en Accommodatieregeling (HAR). Daarnaast was de gemeente Staphorst betrokken bij de tijdelijke opvang van evacuees uit Soedan voor een periode van ca. 10 weken.

Wonen, verkeer en energie
In 2023 heeft de gemeente doorgepakt op het gebied van woningbouw in alle kernen.
Zo is de eerste fase van het woningbouwgebied Rouveen Zuid bouwrijp gemaakt en zijn we al bezig met de volgende fase. In IJhorst West (Poeleweg)hebben we nagenoeg alle kavels overgedragen.
De gemeente heeft daarnaast een fietspad aangelegd aan de J.J. Gorterlaan. De raad heeft besloten om vier fietspaden nader uit te werken. De Stadsweg is toegevoegd aan de voorgestelde fietspaden.
Ook op het gebied van energie heeft de gemeente stappen gezet. Van 15 mei t/m 31 december 2023 was de isolatiesubsidie voor doe-het-zelvers van kracht. Een aantal inwoners heeft hiervan gebruik gemaakt. Daarnaast hebben huishoudens advies gekregen over energie besparen en/of het verduurzamen van hun huis.

Controleverklaring accountant
De jaarrekening 2023 is voorzien van een goedkeurende controleverklaring over de getrouwheid en rechtmatigheid.

Voorstel
Met deze jaarstukken verwachten wij u een goed inzicht te geven in de resultaten over het jaar 2023 en zien uw reactie daarop met belangstelling tegemoet.
Wij stellen u voor:

- de jaarstukken (jaarverslag en jaarrekening) over het jaar 2023 vast te stellen;
- van het rekeningresultaat € 158.000 door middel van resultaatbestemming beschikbaar te stellen voor de energietoeslag die opengesteld is tot juli 2024;
- het niet bestemde deel van het rekeningresultaat van € 2.019.000 toe te voegen aan de algemene reserves.

Staphorst, 28 mei 2024

Het college van burgemeester en wethouders van Staphorst

Leeswijzer

De begroting 2023 vormt de basis voor de jaarrekening 2023.

Burgemeester en wethouders leggen met deze jaarstukken verantwoording af over welk beleid gerealiseerd is in 2023 en welke middelen daarvoor zijn ingezet. Zo kan er worden vastgesteld in hoeverre het gerealiseerde beleid en de ingezette middelen over 2023 afwijken van wat er in de programmabegroting stond geraamd, en wat daarvoor de redenen zijn. De jaarstukken zijn gebaseerd op de programmabegroting 2023. Dit geeft een goede vergelijking tussen de rekening en de begroting en ondersteunt uw raad bij de uitvoering van de controlerende rol.

De jaarstukken 2023 bestaan uit drie delen:

Deel I | Jaarverslag 2023
Uitkomsten en analyse
In het hoofdstuk "samenvatting" treft u in samenvattende vorm de financiële uitkomsten van de jaarrekening 2023 aan. Hierin wordt ook een korte toelichting gegeven op de stand van de vrij besteedbare reserves.

Programma's
In de programma's treft u per programma aan:

- wie bestuurlijk verantwoordelijk (portefeuillehouder) is;
- wat er is bereikt (verantwoording op de speerpunten zoals opgenomen in de begroting 2023);
- wat het heeft gekost, inclusief een globale analyse van de belangrijkste verschillen per programma.

Paragrafen
Naast de tien programma's kent de gemeente negen paragrafen. Deze paragrafen betreffen onderwerpen en beleidslijnen die meerdere of alle programma's aangaan. Naast de acht verplichte paragrafen is er ook een paragraaf vluchtelingen opgenomen. In deze paragraaf worden de gevolgen van de opvang van vluchtelingen beschreven en cijfermatig toegelicht.

Samenvatting financiële positie
Hierin wordt het verloop van de algemene- en bestemmingsreserves gepresenteerd en wordt de financiële positie van de gemeente uitgedrukt in kengetallen.

Deel II | Jaarrekening 2023
In de jaarrekening worden de gemeentefinanciën toegelicht. Deze bevat:

1. een samenvatting en gedetailleerde analyses per programma van de jaarrekening ten opzichte van de begroting en een uiteenzetting van de reservepositie
2. de balans
3. het overzicht baten en lasten
4. de toelichtingen:
    - grondslagen voor waardering en resultaatbepaling;
    - overzicht van baten en lasten;
    - presentatie algemene dekkingsmiddelen;
    - overzicht incidentele lasten en baten;
    - analyse begrotingsafwijkingen;
    - recapitulatie reserves en voorzieningen.
5. rechtmatigheidsverantwoording

Deel III | Bijlagen

1. SiSa-bijlage
2. Taakvelden
3. Overzicht van investeringskredieten (projecten)
4. Overzicht van incidentele budgetten
5. Indicatoren
6. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Samenvatting

Overzicht resultaat per programma

Financiële analyse
De jaarrekening sluit met een voordelig resultaat van € 2.177.000. Ten opzichte van de gewijzigde begroting van € 2.087.000 voordelig. Dit is € 90.000 meer dan begroot. De opbouw van het de gewijzigde begroting is grofweg als volgt: de primitieve begroting 2023 toonde een positief saldo van € 130.000, het saldo is daarna verhoogd in de voortgangsrapportage naar afgerond € 1,6 miljoen positief. Vervolgens is de septembercirculaire met een begrotingswijziging verwerkt, waardoor het begrotingssaldo (bijna) € 2,1 miljoen positief werd.

In deze financiële samenvatting zijn de belangrijkste verschillen toegelicht. In onderstaande tabel ziet u het voor- / nadeel per programma inclusief reservemutaties ten opzichte van de actuele (gewijzigde) begroting. Programma 0 en programma 3 zijn positieve bedragen, d.w.z. dat er in de desbetreffende programma's meer inkomsten zijn dan uitgaven.

Overzicht resultaat per programma	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
0 Bestuur en ondersteuning	**28.940.755**	**3.978.347**	**32.919.102**	**33.500.187**	**581.085**
1 Veiligheid	**-1.421.162**	**-65.738**	**-1.486.900**	**-1.557.801**	**-70.901**
2 Verkeer, vervoer & waterstaat	**-2.640.198**	**-533.439**	**-3.173.637**	**-3.152.533**	**21.104**
3 Economie	**28.378**	**-7.514**	**20.864**	**4.238**	**-16.626**
4 Onderwijs	**-908.464**	**-65.331**	**-973.795**	**-843.437**	**130.358**
5 Sport, cultuur & recreatie	**-3.304.166**	**-136.012**	**-3.440.178**	**-3.557.777**	**-117.599**
6 Sociaal domein	**-10.550.162**	**-710.658**	**-11.260.820**	**-11.561.342**	**-300.522**
7 Volksgezondheid & milieu	**-1.273.129**	**-74.126**	**-1.347.254**	**-1.433.159**	**-85.905**
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.	**-800.679**	**-93.148**	**-893.827**	**-752.382**	**141.445**
9 Overhead	**-7.941.075**	**-335.655**	**-8.276.730**	**-8.469.055**	**-192.325**
Gerealiseerd resultaat	**130.100**	**1.956.725**	**2.086.825**	**2.176.939**	**90.114**

Financiële samenvatting

Wat in bovenstaande tabel opvalt is dat het werkelijke resultaat bijna gelijk is aan het begrote resultaat, slechts een verschil van € 90.000 voordeliger dan begroot. Er zijn verschillende voor- en nadelen die onderdeel uitmaken van het resultaat. De grootste afwijkingen zijn hieronder per programma toegelicht.

Programma 0
1. Hogere opbrengst algemene uitkering van € 365.000 als gevolg van de decembercirculaire.
2. In verband met een hogere rekenrente heeft een onttrekking aan de pensioenvoorziening wethouders plaatsgevonden. Een hogere rekenrente betekent een lager benodigde pensioenvoorziening, dit betreft een voordeel van € 130.000.
3. Rente op de schatkist, voordeel van € 166.000.

Programma 2
1. Hogere opbrengsten voor aanleg van kabels en leidingen van € 75.000 door vergoedingen voor glasvezelnetwerk en vergoedingen nutsbedrijven.

Programma 4
1. Lagere kosten Onderwijsachterstandenbeleid van € 95.000 door verandering in de taalklas en eisen kinderopvang.

Programma 5
1. Hogere kosten voor de sporthal Staphorst van € 85.000.

Programma 6
1. Hogere kosten jeugdzorg door gestegen tarieven in het nieuwe inkoopmodel € 395.000.

Programma 8
1. Hogere opbrengsten en hogere kosten bouwleges, per saldo een voordeel van € 120.000.

Programma 9
1. Dotatie voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen € 105.000.

Algemeen
1. Op de loonsom is een nadeel van € 257.000 op een personeelsbegroting van ruim € 14 miljoen.

Korte toelichting reservepositie:
De vrij besteedbare reserves
De algemene reserve ad € 3,5 miljoen vormt de buffer voor opvang van incidentele nadelen en het weerstandsvermogen. Zie hiervoor ook de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement. Voor de reserve grondexploitatie geldt de bepaling dat deze minimaal een stand moet hebben van 30% van de waarde van de gronden die niet in exploitatie zijn genomen. De reserve grondexploitatie heeft eind 2023 een saldo van € 6,9 miljoen. De reserve zonder bestemming heeft eind 2023 een saldo van € 12,1 miljoen. Een gedeelte hiervan dient als dekking voor investeringen (projecten) waar de raad reeds toe besloten heeft, maar nog niet zijn uitgevoerd. Het resultaat 2023 wat niet bestemd wordt, dient hier nog aan toegevoegd te worden. De reserve zonder bestemming is met name toegenomen door het positieve resultaat in 2022.

Het eindsaldo van de vrij besteedbare reserves (algemene reserve, reserve zonder bestemming en de reserve grondexploitatie) is per eind 2023 € 22,6 miljoen. Hiermee wordt ruim voldaan aan de vastgestelde ondergrens van € 6,2 miljoen. Het begrote saldo eind 2023 was volgens de begroting 2023 € 14,7 miljoen. Dit is een forse verbetering van de (eigen) vermogenspositie van de gemeente Staphorst.

Wet- en regelgeving
Bij de samenstelling van de jaarstukken is de geldende regelgeving op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording en de uitleg hiervan in de Vraag & Antwoord rubriek van het BBV (www.commissiebbv.nl) tot en met 2023 toegepast.

Programma 0 - Algemeen bestuur en organisatie

Wat omvatte het programma | Wie is bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
0.1	Bestuur	J. ten Kate
0.2	Burgerzaken	L. Mulder
0.5	Treasury	L. Mulder
0.61	OZB woningen	L. Mulder
0.62	OZB niet-woningen	L. Mulder
0.64	Belastingen overig	L. Mulder
0.7	Alg. Uitk. en Ov. Uitk. Gem. fonds	L. Mulder
0.8	Overige baten en lasten	L. Mulder
0.9	Vennootschapsbelasting	L. Mulder
0.10	Mutatie reserves	L. Mulder
0.11	Resultaat baten en lasten	L. Mulder

Beleidsverantwoording

0.1 STRATEGISCHE EN PRAGMATISCHE SAMENWERKING

“Als zelfstandige gemeente werken we strategisch en pragmatisch samen. We bundelen en benutten krachten en kijken naar mogelijkheden om zo goed en efficiënt mogelijk samen te kunnen werken, zowel binnen de eigen organisatie, als met andere gemeenten, partners of andere marktpartijen.”

Wat willen we bereiken?
We willen de opgaven waar de gemeente Staphorst nu voor staat en die nog op ons afkomen in de komende jaren, goed kunnen uitvoeren. Daarbij willen we de kwaliteit van onze producten en diensten en de kracht van de organisatie op peil houden. We staan met ons gezicht naar buiten, richten ons op de regio Zwolle en laten onze meerwaarde door een goede samenwerking in de regio blijken.

Wat gaan we daarvoor doen?
In de eerste plaats willen we ervoor zorgen dat we de huidige processen zo efficiënt mogelijk kunnen blijven uitvoeren binnen de ambtelijke organisatie. We willen kunnen inspelen op maatschappelijke- of overheidsontwikkelingen en de veranderende ambities en prioriteiten die de komende jaren op ons afkomen. Hierbij gaan we gebruik maken van de uitkomsten van het rapport ‘Op weg naar een toekomstbestendig personeelsbestand’ en de strategische personeelsontwikkeling. Daar gaan we mee aan de slag.

In de tweede plaats zullen we actief collega’s van andere gemeenten en samenwerkingspartners in de regio blijven benaderen om opgaven samen op te pakken waar dat mogelijk is. Een zelfstandige gemeente van onze omvang heeft veel baat bij samenwerking. Dit vraagt om onderhoud en eventueel opzetten van nieuwe netwerken of samenwerkingen. Samenwerking vraagt inzet van beide partijen, maar levert ook voor beiden voordelen op. We brengen in beeld wat we (zelf) doen en wat we niet, of laten doen. We kijken vervolgens naar kansen om zo efficiënt en slim mogelijk (samen te) werken.

Stand van zaken jaarstukken 2023
Met de gemeenteraad is er, tijdens een informerende raadsbijeenkomst, gesproken over regionale positionering. Deze bijeenkomst is voorafgegaan door een tweetal voorbereidende sessies met het college. Uit de bijeenkomsten blijkt een breed politiek/bestuurlijk bewustzijn en groeiend draagvlak voor een meer nadrukkelijke positionering in de regio in relatie tot onze doelen. Zonder regionale medestanders en een goede verbinding met

regionale/nationale opgaven gaan wij als Staphorst onze doelen op, vooral, het gebied van bereikbaarheid (A28, spoor) niet halen. Als gemeente Staphorst hebben wij in 2023 daarom nadrukkelijk geïnvesteerd in, en deelgenomen aan de regionale samenwerking in de regio Zwolle. We hebben, vanuit onze rol als één van de 22 deelnemende gemeenten, actief bijgedragen aan de totstandkoming van de nieuwe meerjarige agenda 2024-2028 en de uitwerking ervan. We zijn bestuurlijk, politiek en ambtelijk goed vertegenwoordigd en hebben een goede positie voor het behartigen van onze (gezamenlijke) belangen. Dit brengen wij ook mee richting de totstandkoming van het Provinciale RMP (Regionaal Mobiliteitsprogramma) waar wij op gebiedsniveau (corridor A28) actief bijdragen aan de verkenningen naar een gezamenlijk (de Provincie, de ZSDZ gemeenten en Meppel) uitwerkingsprogramma.

Beleidsverantwoording

0.2 ONDERSTEUNING INITIATIEVEN SAMENLEVING

“We ondersteunen initiatieven vanuit de samenleving. Wij stimuleren het functioneren van wijk- en dorpsraden en hechten waarde aan het betrekken van inwoners bij beleid (burgerparticipatie). De ondersteuning van initiatieven komt ook tot uiting in het Stimuleringsfonds. Het Stimuleringsfonds wordt na vaststelling van de nota Burgerkracht 2.0 door de raad geïntroduceerd.”

Wat willen we bereiken?
We willen goed in verbinding staan met inwoners, ondernemers, verenigingen, kerken, maatschappelijke organisaties, partners en ruimte geven voor goede, en bij Staphorst passende, initiatieven. We geven ruimte aan initiatieven en streven naar minder belemmerende regels. Daarmee willen wij onze dienstverlening verbeteren.

Wat gaan we daarvoor doen?
Initiatieven vanuit de samenleving geven we de ruimte en faciliteren we. We versterken de verbinding en het gesprek met de samenleving en staan open voor nieuwe vormen van samenwerking. Bij belangrijke onderwerpen staan wij in goed contact met onze inwoners en betrekken we daarbij de wijk- en dorpsraden. We zullen actief terugkoppelen wat de stand van zaken is, zowel bij grote als kleine onderwerpen.

Stand van zaken jaarstukken 2023
Hoewel de verwachting was dat de nota Burgerkracht in het laatste kwartaal van 2023 in het besluitvormingsproces kon worden gebracht, heeft dit proces enige vertraging opgelopen. De reden hiervoor is dat er een aantal (extra) stappen met de werkgroep zijn doorlopen om ieders verwachting van de nota duidelijk op tafel te krijgen. In 2023 is niet het volledige budget besteed om initiatieven vanuit de samenleving te faciliteren. In de nota Burgerkracht zal een voorstel voor een Stimuleringsfonds worden gedaan voor grotere inwonersinitiatieven.

Beleidsverantwoording

0.3 EEN DIENSTBARE EN DIENSTVERLENENDE GEMEENTE

“We zijn een dienstbare en dienstverlenende gemeente. Dat betekent onder meer goed bereikbaar en laagdrempelig toegankelijk. We spelen in op de verschillende behoeften van inwoners, ondernemers en andere partijen waarmee we in verbinding staan. De coronapandemie heeft een versnelling van de digitale dienstverlening teweeggebracht. De digitale dienstverlening blijven we (door-)ontwikkelen en de fysieke dienstverlening ontwikkelt daar in mee.
We willen een toegankelijk gemeentehuis houden. De mogelijkheid voor direct contact is en blijft waardevol. We richten ons daarom op een toekomstbestendige hybride dienstverlening, zodat daarmee zoveel mogelijk in de verschillende behoeften en ontwikkelingen wordt voorzien.”

Wat willen we bereiken?
De gemeente heeft van alle overheden het beste zicht op wat zich bij haar inwoners afspeelt. De gemeente heeft de rol van eerste overheid en is ook eerste aanspreekpunt voor de overheid. Om die rol goed uit te kunnen voeren, moet de gemeente laagdrempelig en goed te bereiken zijn.

We willen dat onze bereikbaarheid, beschikbaarheid en dienstverlening op een bij Staphorst passend (ambitie)niveau is. Dat we doen wat we beloven en dat inwoners weten wanneer en wat zij van de gemeente kunnen verwachten. Wij informeren actief en tijdig over de voortgang, we communiceren daarover helder door middel van een bij de aanvrager passend communicatiemiddel. Fysieke dienstverlening vanuit het gemeentehuis blijft het uitgangspunt. Dienstverlening op afspraak in spreekruimten verlenen we als dat mogelijk is. Huisbezoeken worden, waar nodig en mogelijk, geïntensiveerd. We passen digitale dienstverlening toe als dit voor de inwoner leidt tot betere dienstverlening of als dit wettelijk noodzakelijk is en sturen, zonder iemand daartoe te verplichten, aan op zoveel mogelijk laagdrempelige digitale communicatie en informatievoorziening.

Wat gaan we daarvoor doen?
De visie op dienstverlening zal worden herijkt. Dit doen we met de ambtelijke organisatie en betrokken inwoners (burgerpanel/burgerparticipatie). Op basis hiervan stellen we een activiteitenplan op, waarin ook is aangegeven

welke middelen nodig zijn. Acties betreffen een mix van systeem- en procesinrichting, optimalisatie daarvan en investeringen in opleiding van medewerkers (kennis en competenties, houding en gedrag).

We zorgen er ook voor dat informatie digitaal beschikbaar is en dat telefonische bereikbaarheid, binnen vooraf vastgestelde en gecommuniceerde tijden, op orde is.

Stand van zaken jaarstukken 2023
In 2023 is in het kader van het programma Lokale Democratie onderzoek onder inwoners, raadsleden en ambtenaren verricht. Dienstverlening van de gemeente kwam daarbij nadrukkelijk aan de orde. De (visie op) dienstverlening maakt onderdeel uit van de kerntakendiscussie. De visie op dienstverlening wordt op basis van de uitkomsten van de kerntakendiscussie (waar nodig) aansluitend nader uitgewerkt.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
Lasten	-4.417.816	1.781.512	-2.636.304	-2.601.606	34.698
Baten	33.327.201	2.110.205	35.437.406	36.148.505	711.099
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**28.909.385**	**3.891.717**	**32.801.102**	**33.546.899**	**745.797**
Stortingen	0	0	0	-115.379	-115.379
Onttrekkingen	31.370	86.630	118.000	68.667	-49.333
Mutaties reserves	**31.370**	**86.630**	**118.000**	**-46.712**	**-164.712**
Gerealiseerd resultaat	**28.940.755**	**3.978.347**	**32.919.102**	**33.500.187**	**581.085**

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en begroting na wijziging (x € 1.000)

Omschrijving	Nadeel	Voordeel
Decembercirculaire gemeentefonds In de decembercirculaire zijn er extra middelen beschikbaar gesteld voor o.a. invoeringskosten Omgevingswet, energietoeslag 2023 en een uitkering voor zgn. nazorg van evacués uit Soedan en meerkosten Oekraïne. De extra middelen voor evacués uit Soedan en de meerkosten Oekraïne zijn toegevoegd aan de reserve vluchtelingen, statushouders en Oekraïners. Daarnaast is er sprake van een negatieve correctie door actualisatie van de maatstaven, deze heeft gevolgen voor de uitkeringsfactor.		365
Onttrekking pensioenvoorziening (voormalig en huidige) wethouders De actuariële waardeberekeningen van de pensioenverplichtingen worden altijd achteraf ontvangen, op basis van deze overzichten wordt de mutatie aan de voorziening bepaald. Er zijn twee externe variabelen die de jaarlijkse toevoeging of onttrekking sterk beïnvloeden. 1. Dit betreft onder andere de pensioenstijging. De ABP-pensioenen worden met ingang van 1 januari 2024 verhoogd met 3,03%, deze stijging moet volgens het BBV ook gehanteerd worden als richtlijn voor wethouders. Dit zou (bij een gelijkblijvende rekenrente) moeten leiden tot een toevoeging aan de voorziening. 2. De grootste variabele is de rekenrente. De rekenrente eind 2022 ten opzichte van eind 2023 is met afgerond 0,7% toegenomen. De rekenrente was namelijk ongeveer 2,5% en is nu ongeveer 3,2%. Dit heeft een exponentieel effect op de berekening van het doelvermogen en daarmee de jaarlijkse mutatie in de voorziening. Dit leidt tot een onttrekking aan de voorziening.		130
Rente op schatkistbankieren De ééndagsrente op de schatkist was in januari 2023 ongeveer 1,9%, in de maand maart heeft de rente een sprong gemaakt naar 2,9%. In de zomermaanden is het rentepercentage toegenomen en was eind september het hoogtepunt van 3,9% bereikt. In de laatste maanden van het jaar bleef het percentage schommelen tussen 3,8% en 3,9%. Het saldo op de schatkist over heel 2023 fluctueerde tussen de € 28 miljoen en € 21 miljoen. Over het jaar 2023 is een renteopbrengst van € 896.000 gerealiseerd, terwijl € 730.000 begroot was. Dit leidt tot een voordeel van afgerond € 166.000.		166

Voor een gedetailleerde verklaring wordt verwezen naar de toelichting op de jaarrekening.

Programma 1 - Openbare orde en veiligheid

Wat omvatte het programma | Wie is bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	J. ten Kate
1.2	Openbare orde en veiligheid	J. ten Kate

Beleidsverantwoording

1.1 EEN VEILIGE GEMEENTE

“Staphorst is een veilige gemeente en we zetten ons ervoor in om de gemeente veilig te houden. We willen een weerbare samenleving blijven tegen invloeden van (ondermijnende) criminaliteit.”

Wat willen we bereiken?
We willen de gemeente Staphorst veilig houden en de weerbaarheid van de samenleving vergroten waar dat wenselijk is.

Wat gaan we daarvoor doen?
Het is belangrijk dat de gemeente Staphorst overlast en criminaliteit in een vroegtijdig stadium signaleert. Dat vraagt om ogen en oren in de wijk, niet alleen van politie en gemeentelijke handhavers en toezichthouders, maar ook van onze inwoners. Er zullen acties worden ingezet om bewustwording te vergroten. Bewustwording draagt bij aan het vergroten van weerbaarheid, zowel van onze inwoners als van onze (gemeentelijke) organisatie. Ook zullen er lokaal gerichte veiligheidsactiviteiten worden georganiseerd.

We willen graag in goed contact staan met de jeugd. Er zijn jongeren die extra aandacht, ondersteuning en bijsturing nodig hebben. De gemeente heeft daarin een taak, binnen zowel het jeugddomein als het veiligheidsdomein. We zetten ons ervoor in dat het contact met de jeugd verbetert, omdat dit bijdraagt aan veiligheidsbeleving, aan het bieden en benutten kansen voor risicojongeren en aan afname van (jeugd)criminaliteit.

Stand van zaken jaarstukken 2023
In 2023 hebben wij een veiligheidsdag georganiseerd om de bewustwording en zelfredzaamheid van bewoners te vergroten. Tevens hebben wij een weerbaarheidscan uit laten voeren naar de weerbaarheid van de interne organisatie. De aanbevelingen daaruit zullen worden verwerkt in een uitvoeringsplan. Ook hebben wij in 2023 een veiligheidsavond georganiseerd om de raad te informeren over de actuele veiligheidsthema's. Ook hebben wij veel voorbereidingen getroffen op het onderwerp polarisatie, waarmee wij maatschappelijke onrust willen voorkomen. Buiten dit hebben we een aantal onderwerpen gerelateerd aan maatschappelijke onrust gehad hetgeen veel tijd heeft gekost hierbij valt te denken aan de Sinterklaasintocht. Ook het onderwerp vluchtelingen heeft onze aandacht gehad met name onrust rondom Hotel Waanders (statushouders) begin 2023.

Beleidsverantwoording

1.2 GOED BESCHIKBARE EN TOEGERUSTE HULPDIENSTEN

“Wij zetten ons in voor een goede beschikbaarheid van en voldoende toegeruste hulpdiensten. We willen de brandweerkazerne, een ambulancepost en het politiebureau behouden. Wij hechten veel waarde aan de zichtbaarheid van wijkagenten.”

Wat willen we bereiken?
Hulpdiensten moeten goed en adequaat hulp kunnen verlenen. We willen dat aanrijtijden op orde blijven en we monitoren dat periodiek. Ook willen we graag een goede zichtbaarheid van de politie in de verschillende wijken, mede door de inzet van vaste wijkagenten.

Wat gaan we daarvoor doen?
We blijven monitoren of hulpdiensten goed beschikbaar en toegerust zijn. Waar nodig en mogelijk worden projecten gezamenlijk opgepakt. We vinden het belangrijk dat de wijkagent zichtbaar is. Zo sturen wij er op aan dat de wijkagent vaker aansluit bij verschillende overleggen met bewoners in bijvoorbeeld wijk- en dorpsraden.

Stand van zaken jaarstukken 2023
Afgelopen jaar is er een wijkagent bijgekomen. In 2023 hebben de wijkagenten digitale inloopavonden/middagen georganiseerd. Tevens zijn ze met een wijkbus de wijken ingereden om hier in contact te komen met inwoners van Staphorst dit heeft tot mooie resultaten geleid. Brandweer heeft verschillende inzetten gehad waarbij hun bijdrage cruciaal was. De overleggen met zowel brandweer als politie worden regelmatig uitgevoerd waarbij

verschillende problematieken worden besproken. We hanteren korte lijntjes en weten elkaar makkelijk en snel te vinden.

Beleidsverantwoording

1.3 VOORLICHTING EN BEWUSTWORDING

"Een goede voorlichting en bewustwording versterkt de alertheid en meldingsbereidheid en daarmee de veiligheid en de veiligheidsbeleving. Digitale veiligheid verdient, als onderdeel van voorlichting en bewustwording, aandacht. De hoge deelname aan Burgernet en buurtpreventieapps waarderen wij. We maken gebruik van middelen die nodig zijn om de veiligheid te borgen."

Wat willen we bereiken?
We willen de gemeente Staphorst veilig houden en de weerbaarheid van de samenleving vergroten waar dat wenselijk is.

Wat gaan we daarvoor doen?
Een goede voorlichting en bewustwording – zowel bij onze inwoners als bij onze (gemeentelijke) organisatie – draagt bij aan weerbaarheid en versterkt dus in het tegengaan van criminaliteit. Door preventieve maatregelen en het herkennen van signalen van criminaliteit, kan criminaliteit (eerder) worden opgespoord. We kunnen dit niet alleen en hebben daarbij de ogen en oren van onze inwoners nodig.

Om meldingsbereidheid te vergemakkelijken en te vergroten, zijn we per 1 april 2022 aangesloten bij Meld Misdaad Anoniem (MMA). Van belang is dat inwoners op de hoogte zijn van dit meldpunt en daarom verdient MMA de nodige aandacht in communicatie.

Toenemende digitalisering maakt het verbeteren van de informatieveiligheid bij overheidsorganisaties en het creëren van bewustzijn bij onze inwoners steeds belangrijker. Digitale kwetsbaarheden en dreigingen zijn aan de orde van de dag. We monitoren die kwetsbaarheden en dreigingen continu en geven uitvoering aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheden (BIO).

Stand van zaken jaarstukken 2023
Inmiddels is het meldingssysteem MMA aardig bekend bij onze inwoners en zijn er verschillende meldingen opgepakt met positief resultaat. Verder is de Buurt Whats App opgepakt en is er een inloop avond georganiseerd voor de inwoners van Staphorst. Inmiddels is er een netwerkbijeenkomst georganiseerd welke wij bondgenoten noemen. Dit heef tot doel vraagstukken van veiligheid en leefbaarheid bespreekbaar te maken.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
Lasten	-1.508.058	-142.603	-1.650.661	-1.649.292	1.369
Baten	58.715	16.865	75.580	68.310	-7.270
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-1.449.344**	**-125.738**	**-1.575.082**	**-1.580.983**	**-5.901**
Stortingen	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	28.182	60.000	88.182	23.182	-65.000
Mutaties reserves	**28.182**	**60.000**	**88.182**	**23.182**	**-65.000**
Gerealiseerd resultaat	**-1.421.162**	**-65.738**	**-1.486.900**	**-1.557.801**	**-70.901**

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en de begroting na wijziging (x € 1.000)

Omschrijving	Nadeel	Voordeel
Integrale veiligheid Er is extra ingezet op veiligheid met cameratoezicht en bewaking. Ook is de raad bijgepraat over het onderwerp polarisatie door een externe partij, hetgeen extra kosten met zich mee heeft gebracht.	32	
Algemene plaatselijke verordening & Drank en Horeca Er zijn een aantal woningontruimingen geweest, waarbij de gemeente Staphorst onkosten heeft moeten maken. Wettelijk is de gemeente verplicht om deze op zich te nemen. De onkosten zijn niet volledig vergoed. Verder zijn rondom de	26	

jaarwisseling een tweetal voertuigen afgevoerd en in bewaring genomen. Deze onkosten waren niet begroot.		

Voor een gedetailleerde verklaring wordt verwezen naar de toelichting op de jaarrekening.

Programma 2 - Verkeer en vervoer

Wat omvatte het programma | Wie is bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
2.1	Verkeer en vervoer	H. Brinkman
2.2	Parkeren	H. Brinkman
2.5	Openbaar vervoer	H. Brinkman

Beleidsverantwoording

2.1 ONTWIKKELEN PLAN VOOR VERBETERING ONTSLUITING A28

"Staphorst groeit. Het aantal inwoners neemt toe, de economie floreert en het aantal bedrijven stijgt. Dat houden we graag zo. Voor Staphorst is het essentieel om een infrastructuur te creëren die bij de ontwikkelingen past. Een wegennet dat de toenemende drukte aankan, onveilige verkeerssituaties in de dorpskernen voorkomt door bijvoorbeeld zwaar verkeer om te leiden, het bedrijfsleven een impuls geeft, het centrum een plek maakt voor ontmoetingen en woonwijken veilig en gezond houdt. Om dit te bereiken willen we de komende bestuursperiode een eenduidig en breed gesteund plan uitdragen voor het (deels) verplaatsen van de toe- en afritten van de A28. Wij zetten krachtig in op een plan om de toe- en afrit aan de noordkant van Staphorst op de A28 te behouden en de toe- en afrit aan de zuidkant van Staphorst op de A28 in zuidelijke richting te verplaatsen naar de Gorterlaan/Dekkersweg. Met dit eenduidig en breed gesteund plan zoeken we de verbinding met medeoverheden zoals de provincie Overijssel voor het verkrijgen van draagvlak voor de uitvoering."

Wat willen we bereiken?
We willen een veilige en goed bereikbare ontsluiting van de A28 naar Staphorst. Dat betekent onder meer dat de bereikbaarheid van Staphorst voor gemotoriseerd verkeer moet worden verbeterd. We willen dit bereiken met uitvoering van een breed gesteund en eenduidig plan, waarmee we de verbinding zoeken met medeoverheden.

Wat gaan we daarvoor doen?
Er zal eerst tot een gemeentebreed gesteund en eenduidig plan gekomen worden, waarmee we vervolgens bij medeoverheden draagvlak voor de uitvoering zoeken. Daarna volgt concrete planvorming.

Stand van zaken jaarstukken 2023
In 2023 hebben we uitvoering gegeven aan de bestuursopdracht 'toe en afritten A28'. In dit kader zijn onder andere de volgende werkzaamheden verricht:
- Inventarisatie lokale, regionale en bovenregionale plannen
- Expertsessies met ondernemers, provincie, RWS, I&W
- Aanvullende afspraak met provincie, RWS en I&W
- Naar aanleiding van een gebiedsgericht onderzoek (februari 2023) vanuit het, nationale, Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) voor de bereikbaarheid van 'Zwolle en omgeving' is de provincie Overijssel gestart nu met een traject om te komen tot een Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP). In dit kader hebben we aan de hand van werksessies in beeld gebracht wat de gedeelde belangen zijn ten aanzien van bereikbaarheid in het gebied Zwolle, Staphorst, Zwartewaterland, Dalfsen en Meppel.

Beleidsverantwoording

2.2 EEN KRACHTIGE LOBBY VOOR EEN TREINHALTE IN STAPHORST

"Wij zetten in op de realisatie van een treinhalte in Staphorst en gaan door met de ingezette dialoog met betrokken organisaties."

Wat willen we bereiken?
We willen dat Staphorst met het openbaar vervoer goed bereikbaar is. Een treinhalte draagt daaraan bij. Hoewel openbaar vervoer niet direct een verantwoordelijkheid van de gemeente is, kan de gemeente wel een belangrijke rol spelen bij het signaleren van knelpunten en het op de kaart zetten van initiatieven.

Wat gaan we daarvoor doen?
We voeren een krachtige lobby en hebben de NS, ProRail en de Provincie Overijssel nodig voor de gewenste komst van een treinhalte. De ingezette dialoog met deze betrokken organisaties wordt voortgezet, waarbij wij steeds Staphorst actief op de kaart (blijven) zetten.

Stand van zaken jaarstukken 2023
Op 1 december 2022 is in de tweede kamer een motie aangenomen waarbij het kabinet wordt opgeroepen om "te onderzoeken of station Staphorst van de grond kan komen en te bekijken of en hoe de planning naar voren kan

worden gehaald, en de Kamer hierover in het voorjaar van 2023 te informeren". In de MIRT brief van het voorjaar 2023 geeft de minister hierover het volgende aan: "Het amendement ten aanzien van Meppel wordt momenteel vorm gegeven door in den brede te inventariseren welke uitdagingen en wensen er liggen rondom Meppel, om zo te zorgen dat we met elkaar de juiste (pre)verkenning door ProRail in gang laten zetten. In deze studie wordt ook direct de inpasbaarheid van station Staphorst meegenomen, waardoor invulling wordt gegeven aan de motie van het lid Pouw-Verweij". Naar verwachting zijn de resultaten van het onderzoek van Prorail medio 2024 gereed. Ondertussen is 10 oktober 2023 ook de motie over de derde en vierde intercity (per uur) naar Groningen aangenomen. Hierin wordt de regering verzocht om "de derde en vierde intercity naar Groningen op te nemen in de HRN-concessie en de kosten hiervan te dekken uit resterende budgetten van verkenningen uit artikel 11 van het Mobiliteitsfonds". Met het aannemen van de motie spreekt de Tweede Kamer steun uit voor verdere snelheidsverbetering, betrouwbaarheid en frequentieverhoging op het traject Zwolle-Noord-Nederland. Staatssecretaris Heijnen beschouwt de aangenomen motie als een inspanningsverplichting. Dit betekent dat zij zich zal inzetten en beschikbare middelen zal aanwenden om het beoogde resultaat te behalen. De komende maanden wordt duidelijk of de motie ook uitgevoerd gaat worden. De spoorlijn zal een van de projecten zijn die besproken wordt op het bestuurlijke overleg MIRT in januari 2024.

Beleidsverantwoording

2.3 FIETSPADENPLAN VOOR DE RAADSAGENDA

"Wij zijn voornemens de uitwerking van het fietspadenplan, met daarin een vaststelling van prioritering, onderdeel uit te laten maken van een raadsagenda."

Raadsagenda
Het fietspadenplan brengen wij als suggestie in om door de raad op te pakken in de raadsagenda.

Stand van zaken jaarstukken 2023
De raad heeft besloten om vier fietspaden nader uit te werken. Naast de voorgestelde fietspaden is de Stadsweg hieraan toegevoegd.

Beleidsverantwoording

2.4 HERINRICHTING SCHIPGRAVENWEG IN ROUVEEN

"De herinrichting van de Schipgravenweg in Rouveen wordt aangepakt. Hierbij wordt zoveel mogelijk gelet op de wensen van de bewoners."

Wat willen we bereiken?
We willen een veilige wegverbinding aan de Schipgravenweg in Rouveen. Rouveen groeit en dat betekent dat het drukker wordt op de wegen. Verschillende weggebruikers zoals automobilisten en fietsers delen de wegen. De inrichting van wegen moet voor iedere weggebruiker veilig zijn en verdere groei van Rouveen aankunnen. Dat betekent dat de Schipgravenweg ingericht moet worden voor twee functies: als veilige ontsluitingsweg voor het gemotoriseerde verkeer en als recreatieve route voor wandelaars en fietsers. Ook willen we graag een goede en veilige verbinding richting het activiteitenterrein, de school en het dorpspark.

Wat gaan we daarvoor doen?
In deze bestuursperiode wordt de wegverbinding aan de Schipgravenweg in Rouveen opnieuw ingericht.

Stand van zaken jaarstukken 2023
In 2023 zijn verschillende varianten voor de herinrichting van de Schipgravenweg onderzocht. De raadsleden verkeer zijn daarbij betrokken.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
Lasten	-3.133.252	-642.096	-3.775.348	-4.036.790	-261.442
Baten	108.701	21.000	129.701	587.891	458.190
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-3.024.551**	**-621.096**	**-3.645.647**	**-3.448.899**	**196.748**
Stortingen	-1.095.000	-333.000	-1.428.000	-1.465.606	-37.606
Onttrekkingen	1.479.353	420.657	1.900.010	1.761.972	-138.037
Mutaties reserves	**384.353**	**87.657**	**472.010**	**296.366**	**-175.644**
Gerealiseerd resultaat	**-2.640.198**	**-533.439**	**-3.173.637**	**-3.152.533**	**21.104**

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en begroting na wijziging (x € 1.000)

Omschrijving	Nadeel	Voordeel
Coördinatie kabels en leidingen Conform de algemene verordening ondergrondse infrastructuur ontvangt de gemeente een vergoeding per meter voor aanleg van kabels en leidingen. Vooral nutsbedrijven en telecombedrijven hebben hiervoor een vergoeding betaald. Deze was fors hoger dan begroot.		75

Voor een gedetailleerde verklaring wordt verwezen naar de toelichting op de jaarrekening.

Programma 3 - Economie en ondernemen

Wat omvatte het programma | Wie is bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
3.1	Economische ontwikkeling	L. Mulder / H.Brinkman
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	L. Mulder / H.Brinkman
3.3	Bedrijvenloket	L. Mulder / H.Brinkman
3.4	Economische promotie	L. Mulder / H.Brinkman

Beleidsverantwoording

3.1 ONTWIKKELING BEDRIJVENTERREINEN

“De terreinen De Esch 0, Bullingerslag en De Esch 5 worden (verder) ontwikkeld tot bedrijventerreinen, zodat voorzien wordt in de behoefte aan bedrijfsruimte voor ontwikkelplannen van (lokale) ondernemers en aan een goede bereikbaarheid en rol van betekenis in de regio Zwolle. De behoefte aan bedrijfsruimte wordt in samenwerking met het bedrijfsleven, de regio en de provincie Overijssel onderzocht.”

Wat willen we bereiken?
Ondernemers moeten ruimte geboden krijgen om een bedrijf te kunnen starten of om door te kunnen groeien als dit op de huidige bedrijfslocatie niet meer mogelijk is. Er wordt ingezet op toekomstbestendige bedrijventerreinen met kwaliteitsaspecten zoals duurzaamheid, nieuwe energie, circulariteit en klimaatadaptie. Waarbij het gaat om hervestiging van een bedrijf, moet hergebruik van de ‘verlaten’ locatie duidelijk zijn. Dit om de huidige bedrijventerreinen vitaal te houden.

Wat gaan we daarvoor doen?
De Esch 0, Bullingerslag en De Esch 5 worden (verder) ontwikkeld.

Stand van zaken jaarstukken 2023
Alle voorbereidende werkzaamheden voor de bestemmingsplanwijziging van Esch 0 zijn inmiddels afgerond. Het ontwerp bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan liggen ter inzage tot en met 16 januari 2024. Hierna kan het bestemmingsplan verder in procedure gebracht worden richting de gemeenteraad.

Beleidsverantwoording

3.2 CIRCULAIR ENERGIELANDSCHAP

“We werken toe naar een circulair energielandschap.”

Wat willen we bereiken?
We putten de aarde uit door te veel grondstoffen te gebruiken en deze vervolgens weg te gooien, met onder andere vervuiling als gevolg. Het is noodzakelijk om anders om te gaan met grondstoffen. We moeten onze systemen zodanig inrichten dat we primaire grondstoffen niet meer weggooien, maar gebruiken als grondstof. Dit is circulaire economie. Duurzaamheid en circulaire economie gaan in de toekomst steeds meer onderdeel uitmaken van verdienmodellen voor ondernemers en coöperaties. De gemeente Staphorst heeft voor 2050 een circulaire economie als doelstelling gesteld.

Wat gaan we daarvoor doen?
In de omgeving van de Uithofsweg ontwikkelen we gezamenlijk met de Provincie Overijssel een circulair energielandschap. Hier bieden we ruimte aan bedrijven die energie produceren of opslaan én die een concrete bijdrage leveren aan de transitie naar een circulaire economie. Uitgangspunt is organische groei: de gemeente geeft daarbij kaders aan, maar past geen actief grondbeleid toe.

Stand van zaken jaarstukken 2023
Het ontwerp bestemmingsplan ‘Buitengebied, partiele herziening Uithofsweg 2 te Rouveen is in december ter inzage gelegd. Daaraan voorafgaand zijn de omwonenden in een aantal bijeenkomsten geïnformeerd door de initiatiefnemers over de plannen. Voor de ontsluiting van de bestaande duurzame initiatieven is een klankbordgroep opgericht met deelnemers uit de omgeving. In deze klankbordgroep zijn maatregelen afgesproken voor ontsluiting van de twee initiatieven via de bestaande infra. Onderdeel van deze maatregelen is het veiliger maken van de zuidelijke aansluiting op de N377.

Beleidsverantwoording

3.3 EEN AANTREKKELIJK WINKELHART IN STAPHORST

“Wij zetten in op een aantrekkelijk winkelhart van Staphorst, waarbij wij letten op wensen van omwonenden, ondernemers en bezoekers van het winkelcentrum.”

Wat willen we bereiken?
Staphorst hecht grote waarde aan een vitale detailhandelstructuur in een aantrekkelijk winkelgebied. In de kern Staphorst bevindt zich het grootste winkelhart van de gemeente. We willen het winkelhart versterken. We streven naar een compleet voorzieningenaanbod in de kern van Staphorst, met meer ruimte om te verblijven en te ontmoeten.

Wat gaan we daarvoor doen?
We willen de toegevoegde waarde van fysiek winkelbezoek ten opzichte van online winkelen bij de consument duidelijk in beeld gebracht hebben. Dit vereist een samenspel tussen detailhandel, horeca, vastgoedeigenaren en de gemeente. In samenspel met de Stichting Recreatie en Toerisme Staphorst en andere belangengroepen, wordt gezamenlijk gekomen tot een breed gedragen (centrum)visie met een uitvoeringsprogramma.

Stand van zaken jaarstukken 2023
In 2023 heeft Staphorst deelgenomen aan een landelijk 'koopstromen' onderzoek van I&O research (winkelgedrag van bezoekers van het centrum en -daarmee- het functioneren/de positie van de detailhandel in Staphorst. Ook ten opzichte van andere kernen). De eindrapportage hiervan wordt februari 2024 verwacht.

Beleidsverantwoording

3.4 EEN VITALE AGRARISCHE SECTOR

“De agrarische sector is een essentiële bedrijfstak en van wezenlijk belang voor onze gemeente. We willen instandhouding en versterking van een vitale agrarische sector met een goed toekomstperspectief. Wij ondersteunen initiatieven op gebied van innovatie en alternatieve verdienmodellen. Ondanks weinig (speel)ruimte maken wij ons toch sterk om deze sector te ondersteunen.”

Wat willen we bereiken?
We willen een duurzame en sterke agrarische economie met voldoende toekomstperspectief voor onze bestaande agrarische ondernemers, waarbij de balans met de natuurbelangen onze leidraad is. Welke gevolgen het beleid van het Rijk of van de Provincie Overijssel ook krijgen, deze moeten leiden tot instandhouding van het bruto regionaal product, zodat de sociaal economische structuur van onze gemeente in stand blijft en waar mogelijk versterking krijgt.

Wat gaan we daarvoor doen?
Wij blijven een krachtige en proactieve invulling geven aan de gebiedsgerichte aanpak van maatschappelijke opgaven, waterkwaliteit, klimaat, stikstof, leefbaarheid en perspectief voor de landbouw. Dit uit zich bijvoorbeeld in het voorzitterschap van de deelgebiedscommissie Staphorsterveld. We zullen ambtelijk (blijven) deelnemen aan diverse werkgroepen. In de regiegroep zijn wij bestuurlijk vertegenwoordigd.
We blijven open ogen en oren houden voor onze agrarische ondernemers, voeren overleg en helpen hen waar mogelijk. Ook stimuleren en ondersteunen we pilots op het gebied van stikstofreductie en energieopwekking. We hebben een positieve houding ten aanzien van innovatieve initiatieven vanuit agrarische ondernemers en coöperaties, bijvoorbeeld in het kader van gebiedsgerichte aanpak. Daarnaast ondersteunen we de landbouwsector met innovaties zoals windmolens, energieopwekking, agrarisch natuurbeheer en nevenactiviteiten. We maken in overleg met provincie Overijssel een eigen gebiedsplan voor het Staphorsterveld, dat wordt onderdeel van het provinciale plan landelijk gebied (PPLG).

Stand van zaken jaarstukken 2023
Met partijen in het gebied zijn we aan de slag om uitvoering te geven aan het coöperatief plan Staphorst. Hierbij onderzoeken we hoe we een koppeling kunnen maken met de inhoud van het in december 2023 afgesloten convenant 'regieorgaan versnellen innovatie emissiereductie duurzame veehouderij'. Kort samengevat hebben de partijen (LNV, I&W, provincies, VNG, AJK, POV, CoViVa, LTO, platform melkgeitenhouderij, SBK, NMV, DDB en FME) afgesproken dat er een vanuit LNV aangestuurd regieorgaan + projectbureau komt dat aan de hand van praktijkpilots onderzoek gaat doen naar zogenaamde doorbraakinnovaties. Dit zijn oplossingen die “zowel technisch, economisch, juridisch als maatschappelijk haalbaar zijn, en die de potentie hebben om emissies van stikstof, broeikasgas, geur en / of fijnstof substantieel te verlagen”. De pilots hebben betrekking op het versterken van de samenwerking tussen agrarisch natuurbeheer en SSB, praktijkmetingen m.b.t. het waterpeil en methodes om veenoxidatie te verminderen (zoals overlagen en het gebruik van middelen die zuurstofrijke verbeteringen aanbrengen in het kleihumus complex). In samenwerking met de provincie Overijssel is een projectleider aangesteld om deze projecten, samen met de omgeving, verder uit te werken.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
Lasten	-9.341.162	-87.375	-9.428.538	-755.539	8.672.998
Baten	9.340.541	5.785	9.346.326	972.474	-8.373.852
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-622**	**-81.590**	**-82.212**	**216.934**	**299.146**
Stortingen	0	0	0	-284.317	-284.317
Onttrekkingen	29.000	74.076	103.076	71.620	-31.456
Mutaties reserves	**29.000**	**74.076**	**103.076**	**-212.697**	**-315.773**
Gerealiseerd resultaat	**28.378**	**-7.514**	**20.864**	**4.238**	**-16.626**

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en begroting na wijziging (x € 1.000)

Omschrijving	Nadeel	Voordeel
Toeristenbelasting In 2023 zijn er minder overnachtingen van toeristen geweest dan verwacht. Dit heeft geleid tot minder opbrengsten uit de toeristenbelasting met een nadeel van € 35.000 als gevolg.	35	

Voor een gedetailleerde verklaring wordt verwezen naar de toelichting op de jaarrekening.

Programma 4 - Onderwijs

Wat omvatte het programma | Wie is bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
4.1	Openbaar basisonderwijs	H. Brinkman
4.2	Onderwijshuisvesting	H. Brinkman
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	H. Brinkman

Beleidsverantwoording

4.1 IN IEDERE KERN BASISONDERWIJS

“Wij zetten ons ervoor in dat iedere kern basisonderwijs kan behouden.”

Wat willen we bereiken?
We willen bereiken dat iedere kern binnen de gemeente Staphorst (aanbod van) basisonderwijs behoudt.

Wat gaan we daarvoor doen?
In Staphorst werken de tien basisscholen, met de daaraan verbonden peutergroepen, aan goed onderwijs voor alle leerlingen in onze gemeente. Hierover vindt onderling en met de gemeente goede samenwerking en afstemming plaats. Deze samenwerking en afstemming krijgt vanuit de scholen vorm binnen een uitvoeringsorganisatie die samengebracht is in de stichting ‘Jong in Staphorst’ waar alle scholen aan deelnemen. Als gemeente haken wij hierop aan. Om in iedere kern binnen de gemeente Staphorst (aanbod van) basisonderwijs te behouden monitoren we de leerlingenaantallen en ontwikkeling van de scholen en blijven we hierover goed in gesprek met de scholen.

Stand van zaken jaarstukken 2023
We volgen de leerlingenprognoses en spelen in op ontwikkelingen in 2023 is het IHP vastgesteld. De volgende stap is het, samen met de scholen, opstellen van business cases.
Aandachtspunt blijft het behoud van openbaar onderwijs in de kern Staphorst. De scholen voelen hier een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Beleidsverantwoording

4.2 VERBINDING ONDERWIJS MET BEDRIJFSLEVEN

“Wij verbinden onderwijs en bedrijfsleven met elkaar, zodat leerlingen daarmee ondersteund worden in hun ontwikkeling en beroepskeuze en het bedrijfsleven in het aantrekken van en investeren in toekomstig (vak-)personeel.”

Wat willen we bereiken?
We willen bereiken dat leerlingen worden ondersteund in hun ontwikkeling en beroepskeuze en het bedrijfsleven in het aantrekken van en investeren in toekomstig (vak-) personeel.

Wat gaan we daarvoor doen?
We initiëren en faciliteren het contact tussen onderwijs en bedrijfsleven. Zo is er onder andere een bijeenkomst geweest met alle scholen in het voortgezet onderwijs (VO) waar leerlingen uit Staphorst naartoe gaan. Eén school is daarop invulling gaan geven aan een koppeling van praktijk en theorie voor de havo en heeft vervolgens samen met bedrijven een stageprogramma opgezet voor havo 4-leerlingen. We hebben als gemeente de scholen met de bedrijven in contact gebracht en de meeste leerlingen uit Staphorst hebben een passende stageplek gevonden. De school en betrokken bedrijven zijn positief over de opgedane ervaringen. Onze activiteiten zijn er op gericht om de ontwikkeling van het praktijkonderwijs binnen de havo te borgen en ook binnen de andere scholen in te zetten.

Stand van zaken jaarstukken 2023
De contacten tussen onderwijs en bedrijfsleven zijn gelegd. Binnen het voorgezet onderwijs (VO) zijn projecten opgezet om meer praktijk in de HAVO te brengen.
Onze rol is nu vooral het bieden van ondersteuning op verzoek.

Beleidsverantwoording

4.3 BEHOUD VAN BIBLIOTHEKEN

“De bibliotheken vervullen in de gemeente een belangrijke functie, waar ook veel gebruik van wordt gemaakt. Een bibliotheek is een voorziening die een wezenlijke bijdrage levert aan ontwikkeling, onderwijs en aan het

tegengaan (of verhelpen) van laaggeletterdheid. Daarom zetten wij ons ervoor in om de bibliotheken te behouden."

Wat willen we bereiken?
We zetten in op een toekomstbestendige bibliotheek met een brede maatschappelijke functie.

Wat gaan we daarvoor doen?
De bibliotheek heeft een belangrijke functie die bijdraagt aan lezen, schrijven en taalverwerving. Daarnaast heeft de bibliotheek ook een maatschappelijke functie als de plek waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten, informatie kunnen halen en basisvaardigheden kunnen ontwikkelen. Ook speelt de bibliotheek een belangrijke rol in het aan elkaar verbinden van maatschappelijke organisaties. Sinds kort heeft de bibliotheek dan ook zitting in de Stuurgroep Gezond Meedoen Staphorst waar de belangrijkste voorliggende partijen in Staphorst deelnemer van zijn.

Wanneer gaan we dat doen?
Dit betreft een (door)lopend proces, dat gedurende de hele bestuursperiode wordt voortgezet.
Tot 30 juni 2024 kan een provinciale subsidie aangevraagd worden voor projecten om de bibliotheek toekomstbestendig te maken.

Stand van zaken jaarstukken 2023
De SPUK aanvraag voor het verstevigen van de huidige locaties is in het najaar 2023 wederom afgekeurd (gemeenten zonder bibliotheek vestiging gingen voor). Onze aanvraag blijft wel staan, mochten er meer middelen beschikbaar komen. Met deze SPUK willen we de openingstijden in Staphorst verruimen en de voorzieningen in Rouveen uitbreiden. De provinciale subsidie Toekomstkracht is wel toegekend. Deze is gericht op het toekomstbestendig maken van het bibliotheekwerk en op de samenwerking van de bibliotheek met lokale partners, zoals de scholen. De eerste helft van de cofinanciering van de gemeente is in 2023 uitgekeerd aan de bibliotheek.

Beleidsverantwoording

4.4 STIMULERING VERDUURZAMINGS- EN BINNENKLIMAATPROGRAMMA'S SCHOOLGEBOUWEN

"Verduurzaming en een goed binnenklimaat van schoolgebouwen juichen wij toe. Door de gestegen energieprijzen is het belang groter dan ooit om op een duurzame(re) manier energie te gebruiken. Wij stimuleren verduurzamings- en binnenklimaatprogramma's voor schoolgebouwen."

Wat willen we bereiken?
Goede en duurzame onderwijshuisvesting is cruciaal voor goed onderwijs. Ten behoeve van goed onderwijs zijn duurzame schoolgebouwen nodig waarin het gezond en fijn is om te leren en werken. Dit leidt tot een hoger leerrendement en minder ziekteverzuim. We willen daarom een gedragen integraal huisvestingsplan waarin verduurzaming en klimaat een wezenlijk onderdeel is.

Wat gaan we daarvoor doen?
We stellen, samen met schoolbesturen en andere betrokkenen, een integraal huisvestingsplan (IHP) op.

Stand van zaken jaarstukken 2023
Op 11 juli 2023 heeft er een OOGO (op overeenstemming gericht overleg) plaats gevonden tussen gemeente en schoolbesturen. Hierbij is akkoord gegaan met het concept Integraal Huisvestingspan (IHP), waar de ambities voor verduurzaming en binnenklimaat zijn opgenomen. Het IHP is in september 2023 vastgesteld. In het najaar van 2023 is, in samenwerking met de scholen, gestart met het opstellen van de businesscases.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
Lasten	-1.744.063	-133.187	-1.877.250	-1.899.770	-22.519
Baten	392.777	27.727	420.504	580.677	160.173
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-1.351.286**	**-105.460**	**-1.456.746**	**-1.319.093**	**137.654**
Stortingen	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	442.822	40.129	482.951	475.656	-7.295
Mutaties reserves	**442.822**	**40.129**	**482.951**	**475.656**	**-7.295**
Gerealiseerd resultaat	**-908.464**	**-65.331**	**-973.795**	**-843.437**	**130.358**

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en begroting na wijziging (x € 1.000)

Omschrijving	Nadeel	Voordeel
Onderwijshuisvesting Met ingang van 2022 zijn de afspraken tussen de gemeente en de peuterspeelzalen gewijzigd. De gemeente ontvangt geen nota meer voor de huur van de peuterspeelzalen, maar het huurbedrag is opgenomen in de subsidie die de gemeente verstrekt. Het huurbedrag stond nog geraamd op het budget onderwijshuisvesting, maar de kosten zijn niet gemaakt. Dit leidt tot een voordeel van € 42.000.		42
Onderwijsachterstandenbeleid De taalklas (oude stijl) in Staphorst is 31 juli 2023 gestopt. Dit is zichtbaar in de realisatie van de begrote kosten. De taalklas is gestopt, omdat we samen met Meppel het nieuwkomersonderwijs (NKO) gaan inrichten. Na de zomer zijn de anderstalige kinderen uit Staphorst al wel in Meppel gestart, maar het onderwijs is nog in ontwikkeling. In 2024 brengt dit voor Staphorst kosten met zich mee in de vorm van een schakelcoördinator. Daarnaast zijn er middelen begroot om ook Voorschoolse Educatie in de kinderopvang aan te bieden. Dit om het bereik te vergroten en de kwaliteit van kinderopvang te verhogen. Om aanspraak te kunnen maken op deze subsidie moest de kinderopvang aan een aantal eisen voldoen. Dit vroeg scholing voor pedagogisch medewerkers en aanschaf van materialen. Bij één kinderopvang is dit in november 2023 gerealiseerd, bij een andere pas 1 januari 2024. Dit zorgde voor minder uitgaven in 2023. In oktober 2023 is de definitieve beschikking ontvangen voor het onderwijsachterstandenbeleid, deze is € 10.000 hoger dan begroot.		95

Voor een gedetailleerde verklaring wordt verwezen naar de toelichting op de jaarrekening.

Programma 5 - Sport, cultuur, recreatie en toerisme

Wat omvatte het programma | Wie is bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
5.1	Sportbeleid en activering	H. Brinkman
5.2	Sportaccommodaties	H. Brinkman
5.3	Cultuurpresentatie	J. Bos
5.4	Musea	J. Bos
5.5	Cultureel erfgoed	L. Mulder / J. Bos
5.6	Media	J. Bos
5.7	Openbaar groen en recreatie	J. Bos / H. Brinkman

Beleidsverantwoording

5.1 OPTIMAAL, FUNCTIONEEL, BREED EN TOEKOMSTBESTENDIG FACILITEITENGEBRUIK VOOR BEWEGING EN SPORT

"We hechten, vanuit het belang van gezondheid, veel waarde aan beweging en sport. Vanuit dat belang zien we graag dat bestaande faciliteiten voor beweging of sport optimaal worden benut, waarbij budgetten effectief en doelmatig worden besteed. We starten een verkenning naar mogelijkheden (en initiatieven) om faciliteiten optimaler, functioneler, breder en toekomstbestendig te kunnen benutten en inzicht te krijgen in wat daarvoor nodig is."

Wat willen we bereiken?
Sportaccommodaties hebben een belangrijke plek in onze samenleving. Naast bewegen en sporten is er ook ruimte voor ontmoeten. Daarom willen we dat de faciliteiten voor bewegen en sporten optimaal, functioneel, breed en toekomstbestendig gebruikt worden.

Wat gaan we daarvoor doen?
We onderzoeken waar mogelijkheden en initiatieven liggen om faciliteiten optimaler, functioneler, breder en toekomstbestendiger te benutten. Dat kan bijvoorbeeld door de faciliteiten voor meerdere doelgroepen toegankelijk te maken door het zogenaamde 'open club' concept, waarbij een accommodatie van een vereniging de ontmoetingsplek wordt voor alle buurtbewoners (leden en niet-leden). Dat kan bijvoorbeeld ook door het verduurzamen van gemeentelijke sportaccommodaties (gebouwen en velden). Daarnaast willen we ook kijken of en op welke manier de gemeentelijke accommodaties multifunctioneler kunnen worden ingezet.

Stand van zaken jaarstukken 2023
Verschillende sportlocaties zijn in 2023 verduurzaamd. De sporthal, gymzalen en de voetbalvelden van Rouveen en Staphorst zijn grotendeels voorzien van LED verlichting. Ook zijn er initiatieven m.b.t. verduurzaming door sportverenigingen zelf uitgevoerd om verder te verduurzamen. Denk hierbij aan de aanleg van zonnepanelen. Voor het zwembad is een specifieke uitkering bij de overheid aangevraagd die de gemeente aan het zwembad kan uitkeren om verder te verduurzamen. In 2024 verwachten we het verduurzamingsplan van het zwembad. In 2023 zijn gesprekken met VV Staphorst m.b.t. het realiseren van een multifunctioneel veld opgestart.

Beleidsverantwoording

5.2 INCLUSIEF SPORTEN EN AANJAGEN SPORT- EN BEWEGINGSONDERWIJS

"We willen dat beweging en sport voor iedereen toegankelijk is. Iedereen moet de mogelijkheid hebben mee te doen, ook mensen met een beperking. Inclusief sporten dragen wij een warm hart toe. We vinden het belangrijk dat in het onderwijs voldoende aandacht is voor beweging en sport. De gemeente heeft een verbindende rol in het stimuleren van kwalitatief goed bewegingsonderwijs."

Wat willen we bereiken?
In de afgelopen periode is samen met partijen in de samenleving het Vitaliteitsakkoord opgesteld. Het Vitaliteitsakkoord geeft invulling aan acht doelstellingen op het gebied van bewegen, sport en preventie. Met de thema's 'inclusief bewegen en sporten' en 'van jongs af aan vaardig in bewegen' van het Vitaliteitsakkoord maken we beweeg- en sportaanbod voor iedereen in de gemeente Staphorst toegankelijk. Door ook vanaf jonge leeftijd kwalitatief en voldoende bewegingsonderwijs aan te bieden, willen we iedereen een leven lang laten bewegen en sporten.

Wat gaan we daarvoor doen?
We geven verdere invulling aan de uitvoeringsagenda van het Vitaliteitsakkoord. Hierin is de buurtsportcoach onmisbaar. Daarom investeren we in de inzet van de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach door minimaal aan de landelijke fte-norm te voldoen. We stellen buurtsportcoaches aan met de focus op verschillende aandachtsgebieden, zoals onderwijs, sportverenigingen, ouderen en inclusief sporten.

Stand van zaken jaarstukken 2023
Naar aanleiding van het akkoord van de raad m.b.t. de begroting van 2024 zijn er vacatures uitgezet om aan de landelijke fte-norm voor buurtsportcoaches te voldoen. Op 22 december 2023 zijn deze vacatures uitgezet. De profielen die uitgezet zijn passen bij onze doelstellingen van het integrale beleidsplan 'Iedereen doet mee' en de doelstellingen zoals we deze in het sport- en beweegakkoord van 2023 hebben uitgeschreven. In september 2023 is MEE gestart met de uitvoering van het eerste gedeelte van het projectplan 'Inclusief bewegen en sporten'. Voor 2023 zijn de kosten voor de uitvoering van het eerste gedeelte van het projectplan gefinancierd vanuit het sport- en beweegakkoord. Bij de uitvoering van het eerste gedeelte van het projectplan is MEE voornamelijk informatie aan het ophalen door in gesprek te gaan met organisaties en inwoners vanuit de gemeente Staphorst.

Beleidsverantwoording

5.3 INZET BEHOUD CULTUREEL ERF- EN GEDACHTEGOED

"Cultuur maakt Staphorst uniek en is diep geworteld en verweven in onze samenleving. Onze identiteit en eigenheid willen we behouden. Wij stimuleren deelname aan culturele activiteiten door scholen. Wij willen de krachten bundelen als het gaat om (lokale) initiatieven tot verspreiding van kennis over de Staphorster historie, cultuur en erfgoed, zowel voor onze inwoners als voor bezoekers. We zien graag dat vanuit de samenleving de Staphorster cultuur, erfgoed en cultureel gedachtegoed niet alleen wordt behouden, maar ook wordt meegegeven aan de volgende generaties. We zijn trots op onze cultuur en we willen graag een platform bieden om het behoud ervan te steunen."

Wat willen we bereiken?
We willen bereiken dat het binnenschoolse aanbod voor cultuureducatie wordt uitgebreid en verdiept en daarnaast ook breder in de samenleving (buiten de school) vorm gaat krijgen.

Wat gaan we daarvoor doen?
Om het uitdragen van onze cultuur te borgen en verstevigen, zullen wij verbinding zoeken binnen het culturele veld en de Staphorster samenleving. Dit kan gerealiseerd worden door de cultuurcoach een bredere rol te geven dan alleen binnen het basisonderwijs, wat nu het geval is. Geïnvesteerd zal worden in de inzet van een cultuurcoach in de positie als verbinder en aanjager van culturele initiatieven binnen de samenleving.

Wanneer gaan we dat doen?
In 2023.

Stand van zaken jaarstukken 2023
De nieuwe cultuurnota staat voor 13 februari 2024 op de agenda van de raad. Naar verwachting wordt de nieuwe cultuurnota eind februari 2024 vastgesteld in de raad. Door een extra bijeenkomst met het culturele veld en het vertrek van wethouder Mussche is de cultuurnota vertraagd. De huidige cultuurcoach heeft eind 2023 aangegeven dat hij vertrekt in verband met een andere baan. Op 22 december 2023 is de vacature voor cultuurcoach uitgezet, hierbij zijn de ontwikkeling van de cultuurnota in meegenomen.

Beleidsverantwoording

5.4 VERSTERKING NATUUR- EN RECREATIEGEBIEDEN, VITALE VAKANTIEPARKEN

"We willen toegankelijke natuur- en recreatiegebieden, waarin de beleving, in goede balans voor zowel inwoners als recreanten, wordt versterkt. We zetten ons in voor vitale vakantieparken. Dat kan betekenen dat door de eigenaren een revitaliseringslag gemaakt moet worden. Bij het revitaliseren van vakantieparken staat de functie van recreatie voorop en wordt permanente bewoning aangepakt."

Wat willen we bereiken?
Natuur- en recreatiegebieden moeten voor zowel inwoners als recreanten toegankelijk zijn. We willen een beter toeristisch recreatief klimaat, waarbij er meer samenhang is tussen samen doen en ambitie en waarbij de belangen van inwoners en recreanten met elkaar in evenwicht zijn. Een actualisatie van het fiets- en

wandelnetwerk dat de komende tien jaar meekan, draagt hieraan bij. We hanteren het uitgangspunt dat vakantieparken hun recreatieve functie behouden en dat alle vakantieparken een kansrijk en vitaal niveau bereiken.

Wat gaan we daarvoor doen?
Om de niet-vitale vakantieparken te versterken, wordt een provinciedekkende aanpak gehanteerd. Het expertisecentrum Vitale Vakantieparken Overijssel biedt daarbij ondersteuning. Eigenaren van vakantieparken zullen in bepaalde gevallen een vitaliseringsslag moeten maken en daarin hebben wij een sturende en aanjagende rol.

Binnen het Project Vitale Vakantieparken gaan we verder op het reeds ingeslagen pad tot vitalisering van de vakantieparken in IJhorst. We gaan in gesprek met de verschillende (verenigingen van) eigenaren en ondernemers en we stimuleren uitvoeringsgerichte vitaliseringsplannen per park. We komen met een voorstel tot aanpak van permanente bewoning.

Stand van zaken jaarstukken 2023
Om het toeristisch-recreatief potentieel van de gemeente Staphorst te verbeteren is een revisie uitgevoerd van de routenetwerken, een gezamenlijke opdracht met 4 omliggende gemeenten. In IJhorst is een start gemaakt met de aanleg van het fietspad langs de Heerenweg en is in samenspraak met Staatsbosbeheer en de provincie Overijssel een verkenning gestart naar de mogelijkheden het zwemwater in de Zwarte Dennen te verbeteren. Met de Stichting Ontdek Staphorst is de samenwerking geïntensiveerd. Dat heeft o.a. geresulteerd in een vernieuwde website en een meer bekendheid via social media. Ook ondersteunt SOS de vitalisering van de vakantieparken.

Beleidsverantwoording

5.5 VERLAGEN ADMINISTRATIEVE LASTENDRUK

“We kijken naar mogelijkheden om de administratieve lastendruk voor passende initiatieven door verenigingen op gebied van sport, cultuur, recreatie en toerisme te verminderen.”

Wat willen we bereiken?
We willen bereiken dat administratieve lastendruk geen belemmering vormt voor (het indienen en ontplooien van) passende initiatieven op gebied van sport, cultuur, recreatie en toerisme. Daar waar de lastendruk als fors wordt ervaren, willen we onderzoeken waarin en op welke manier we de lastendruk kunnen verlagen.

Wat gaan we daarvoor doen?
We gaan met organisatoren van evenementen of andere initiatiefnemers in gesprek om hun ervaringen op te halen. We willen inzicht in hoe zij de administratieve lastendruk ervaren en waar die lastendruk het grootst is en mogelijk zelfs belemmerend. Vervolgens onderzoeken we waar lastendruk weggenomen of verlaagd kan worden. Daarbij nemen we het gehele vergunningproces in ogenschouw, vanaf het eenvoudig(er) aanvragen van een vergunning, tot het verstrekken van de eenvoudig(ere) vergunning – alles binnen de mogelijkheden en kaders die er zijn.

Stand van zaken jaarstukken 2023
In 2023 hebben wij een memo evenementenbeleid opgesteld waarbij ook rekening is gehouden met de vermindering van de lastendruk. In 2024 gaan wij in gesprek met de gemeenteraad om te kijken welke mogelijkheden er zijn tot het eventueel dereguleren van de regels m.b.t. evenementen.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
Lasten	-3.945.663	-828.460	-4.774.123	-4.597.633	176.490
Baten	201.990	73.627	275.617	287.712	12.095
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-3.743.673**	**-754.833**	**-4.498.506**	**-4.309.921**	**188.585**
Stortingen	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	439.507	618.821	1.058.328	752.144	-306.184
Mutaties reserves	**439.507**	**618.821**	**1.058.328**	**752.144**	**-306.184**
Gerealiseerd resultaat	**-3.304.166**	**-136.012**	**-3.440.178**	**-3.557.777**	**-117.599**

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en begroting na wijziging (x € 1.000)

Omschrijving	Nadeel	Voordeel
Sportstimulering De buurtsportcoach wordt deels gefinancierd vanuit de Brede SPUK-regeling, deze regeling is beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. In de jaarrekening 2022 zijn er middelen van het sportakkoord overgeheveld naar het jaar 2023.		45
Sporthal Staphorst Door een eenmalige upgrade aan de sporthal Staphorst zijn de onderhoudskosten voor de gebouwen en installaties hoger dan geraamd. Dit heeft geleid tot een nadeel van € 27.000. Daarnaast zijn de gaskosten € 20.000 hoger dan geraamd. Verder is er sprake van een hogere dotatie van € 38.000 aan de voorziening groot onderhoud. Dit heeft te maken met de looptijd die gehanteerd wordt in de bepaling van de dotatie aan de voorziening. Dit leidt in totaal tot een nadeel van € 85.000.	85	

Voor een gedetailleerde verklaring wordt verwezen naar de toelichting op de jaarrekening.

Programma 6 - Sociaal domein

Wat omvatte het programma | Wie is bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	J. ten Kate / J. Bos
6.2	Wijkteams	J. Bos
6.3	Inkomensregelingen	J. Bos
6.4	Begeleide participatie	J. Bos
6.5	Arbeidsparticipatie	J. Bos
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	J. Bos
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	J. Bos
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	J. Bos
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	J. Bos
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	J. Bos

Beleidsverantwoording

6.1 UITVOERING AMBITIES SOCIAAL BELEIDSPLAN 'IEDEREEN DOET MEE'

“Op 15 februari 2022 is het integrale beleidsplan ‘Iedereen doet mee’ vastgesteld. We willen uitvoering geven aan de ambities in het beleidsplan, ingedeeld naar de vier pijlers ‘opgroeien en ontwikkelen’, ‘meedoen’, ‘samenleven’ en ‘gezondheid’.”

Opgroeien en ontwikkelen
“We willen graag dat iedereen tussen de -9 maanden en 27 jaar in Staphorst gezond, veilig en kansrijk opgroeit (pijler 1). Dit betekent dat:
- er ruimte is om eigenheid te laten zien, vaardigheden te leren om weerbaar te zijn en dat vroegtijdig preventieve hulp wordt geboden als dat nodig is;
- we voor de opgave staan om huiselijk geweld te voorkomen, terug te dringen en te stoppen. Juist in de privéomgeving moet iedereen zich veilig voelen en veilig zijn. Om veilig op te kunnen groeien is stabiele thuissituatie een belangrijke voorwaarde;
- een goed voorschools aanbod, dat voor iedereen toegankelijk is, is noodzakelijk om alle kinderen een gelijke start op de basisschool te kunnen geven. Voor een kansrijke toekomst in onze maatschappij is het belangrijk om toegerust te zijn op de arbeidsmarkt van nu en in de toekomst.”

Wat willen we bereiken?
We zetten ons in om de maatschappelijke resultaten zoals die in het beleidsplan zijn beschreven, te behalen. Voor de pijler Opgroeien en ontwikkelen betekent dit dat we op drie thema’s actief zijn: Gezond opgroeien, Veilig opgroeien en Kansrijk opgroeien.

Wat gaan we daarvoor doen?
We maken concrete afspraken (via de subsidiebeschikking en/of de subsidie-overeenkomst) met organisaties over het realiseren, monitoren (onder andere gesprekstafels en accountgesprekken) en evalueren van indicatoren. Hiervoor zijn we met de ketenpartners in het voorliggende veld in gesprek. Door middel van het nieuw vormgegeven subsidieproces kunnen we scherper sturen op de maatschappelijke resultaten. Dit doen we zowel vooraf (door antwoord te geven op de vragen: Wat zijn de acties die onder de indicatoren hangen? Wat gaan de partijen daadwerkelijk doen? Welke resultaten willen ze daarmee behalen?) als achteraf (door antwoord te geven op de vragen: Wat heeft hieraan bijgedragen? Wat doen we niet meer? Wat moet ontwikkeld worden?). We zitten in de startfase van deze vorm van samenwerken.

Meedoen
“We onderschrijven het belang dat inwoners, op een wijze die bij hen past, kunnen meedoen in de samenleving in Staphorst (pijler 2). Dit betekent dat:
- participatie van belang is om te voorkomen dat onvoldoende financiële mogelijkheden meedoen belemmert. Vroegsignalering moet ervoor zorgen dat inwoners eerder ondersteuning geboden kan worden om te voorkomen dat schulden verder oplopen. Meegaan in veranderingen in de arbeidsmarkt is ook belangrijk. Vrijwilligerswerk is ook een manier om mee te doen in de samenleving en daarom waardevol;
- we prioriteit geven aan vraag- en handelingsverlegenheid (durf te vragen) uit oogpunt van preventie en vroegsignalering;

- het belangrijk is dat inwoners die te maken hebben met onbegrip en uitsluiting gerespecteerd worden en meedoen in onze samenleving (inclusie)."

Wat willen we bereiken?
We zetten ons in om de maatschappelijke resultaten zoals die in het beleidsplan zijn beschreven te behalen. Voor de pijler Meedoen betekent dit dat we op drie thema's actief zijn: Participatie, Durf te vragen en Inclusie. Zie verder hiervoor bij 'Opgroeien en ontwikkelen'.

Samenleven
"We zetten ons ervoor in dat inwoners naar elkaar om kijken, invulling geven aan hun verantwoordelijkheden en zijn betrokken bij hun omgeving (pijler 3). Dit betekent dat:
- mantelzorg belangrijk is voor het kunnen meedoen in de samenleving. Mantelzorg is zorg die mensen vrijwillig en onbetaald verlenen aan mensen met een fysieke, verstandelijke en/of psychische beperking, binnen hun familie, huishouden of sociale netwerk. We kijken naar elkaar om, maar de druk op mantelzorg is groot;
- we vinden het waardevol dat veel inwoners zich (vrijwillig) inzetten voor de eigen leefomgeving. Dat willen we behouden en onze waardering willen we laten blijken. We willen afstand tussen de inwoner en de gemeente verkleinen door ruimte te geven aan burgerparticipatie, waarin verbeteringen mogelijk zijn."

Wat willen we bereiken?
We zetten ons in om de maatschappelijke resultaten zoals die in het beleidsplan zijn beschreven te behalen. Voor de pijler Samenleven betekent dit dat we op twee thema's actief zijn: Mantelzorg en Voor elkaar, met elkaar. Zie verder hiervoor bij 'Opgroeien en ontwikkelen'.

Gezondheid
"We zien graag dat inwoners hun leven als gezond ervaren vanuit het gedachtegoed 'positieve gezondheid'. Dit betekent dat:
- het er niet om gaat wat iemand niet meer kan, maar juist om wat iemand wel kan, belangrijk vindt en eventueel wil veranderen. Vanuit die positieve gedachte werken wij ook met onze partners samen;
- er ook aandacht moet zijn voor mentaal welzijn. Onderdeel daarvan is aandacht voor suïcide preventie. Ook hebben we oog voor vereenzaming, waar blijvende inzet nodig is;
- ingezet wordt op een gezonde leefomgeving, die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheidzorg zo laag mogelijk is. In een gezonde leefomgeving is het ook van belang dat drempels voor personen met een beperking zo veel mogelijk worden weggenomen, zodat zij volledig kunnen deelnemen aan de samenleving."

Wat willen we bereiken?
We zetten ons in om de maatschappelijke resultaten zoals die in het beleidsplan zijn beschreven te behalen. Voor de pijler Gezondheid betekent dit dat we op drie thema's actief zijn: Gezonde leefstijl, Psychische gezondheid en Gezonde leefomgeving. Zie verder hiervoor bij 'Opgroeien en ontwikkelen'.

Stand van zaken jaarstukken 2023
Er zijn dit jaar een aantal stappen gezet. Alle partijen hebben hun outcome beschreven en inzichtelijk gemaakt welke activiteiten de aanbieden. Tijdens de Kwaliteitsdag in juni is hier een start meegemaakt. In 2024 ligt de focus op monitoren

Beleidsverantwoording

6.2 GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING REESTMONG WIJZIGEN NAAR INKOOPMODEL VOOR DOELGROEP

"We streven naar een andere samenwerking met Reestmond, waarbij een inkooprelatie wordt aangegaan in plaats van een gemeenschappelijke regeling. Het welzijn van de doelgroep staat hierbij voorop en goed overleg is het uitgangspunt."

Wat willen we bereiken?
We blijven gebruik maken van de diensten van Reestmond, maar zijn geen mede-eigenaar of medebestuurder. De bestuurlijke bemoeienis verdwijnt daarmee. De ambtelijke bemoeienis zal veranderen van een adviserende rol naar een meer juridische rol (inkoop, contract en contractbeheer). Bij dat wat wij voor ogen hebben ten aanzien van de rechtsvorm van Reestmond, staat het welzijn en belang van de doelgroep voorop.

Wat gaan we daarvoor doen?
Het heeft onze voorkeur Reestmond een andere rechtsvorm te geven en de gemeenschappelijke regeling te beëindigen. Daar moeten zowel het bestuur van Reestmond als de gemeenteraden van Meppel, Westerveld en Staphorst mee instemmen. Ons streven wordt ingebracht in het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur van Reestmond.

Stand van zaken jaarstukken 2023
Het college van burgemeester en wethouders ziet geen mogelijkheid om de gemeenschappelijke regeling Reestmond naar een inkoopmodel om te zetten, gezien de te verwachten negatieve financiële consequentie als beschreven in het rapport van Radar Advies (scenario 2). In 2023 heeft Reestmond conform de begroting kunnen leveren.

Beleidsverantwoording

6.3 DEELNAME AAN MAATSCHAPPELIJKE ACTIVITEITEN DOOR JONG EN OUD

"Deelname aan maatschappelijke activiteiten, door jong en oud en in welke vorm dan ook, juichen we toe. Wij stimuleren dat jongeren en ouderen bij elkaar komen en elkaar versterken."

Wat willen we bereiken?
Doelstelling van de ambities in het integrale beleidsplan 'Iedereen doet mee' is gericht op het mee kunnen doen van inwoners in de samenleving. Maatschappelijke activiteiten kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de doelstellingen in het sociaal domein. Dit zouden niet alleen activiteiten moeten zijn die voor speciale doelgroepen zijn, zoals jongeren of ouderen, maar ook voor jongeren én ouderen. We willen ook dat jong en oud elkaar ontmoet.

Wat gaan we daarvoor doen?
We zullen maatschappelijke activiteiten stimuleren die de verbinding tussen jong en oud kunnen versterken. De intensievere samenwerking tussen Stichting Welzijn Staphorst en SAAM-Welzijn draagt hieraan bij. Het personeel van beide organisaties wordt bij elkaar gehuisvest waardoor er intensiever contact ontstaat. Ook de directeur en de coördinator zijn voor beide organisaties werkzaam. Dit leidt tot betere samenwerking, afstemming en verbinding met het oog op de te organiseren activiteiten. Een voorbeeld is de verbreding van de doelgroep met betrekking tot het project inloop en ontmoeten (voorheen Het Klaverblad). Ingezet wordt nu op oud én jong, waarbij activiteiten niet naast elkaar maar gezamenlijk georganiseerd worden. Afspraken hierover worden vastgelegd in de subsidieovereenkomsten.

Wanneer gaan we dat doen?
Dit is al in gang gezet en hier wordt de komende jaren extra op gestuurd.

Stand van zaken jaarstukken 2023
Er zijn dit jaar verdere stappen gezet in de samenwerking tussen het welzijnswerk en het jongerenwerk. Ook wordt verdere uitvoering gegeven aan het werken met het Kwaliteitskompas.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
Lasten	-13.157.957	-6.882.183	-20.040.140	-18.524.140	1.516.000
Baten	2.467.304	5.602.009	8.069.313	8.089.259	19.946
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-10.690.653**	**-1.280.174**	**-11.970.827**	**-10.434.881**	**1.535.946**
Stortingen	0	-1.074.784	-1.074.784	-1.566.343	-491.559
Onttrekkingen	140.491	1.644.300	1.784.791	439.883	-1.344.908
Mutaties reserves	**140.491**	**569.516**	**710.007**	**-1.126.460**	**-1.836.467**
Gerealiseerd resultaat	**-10.550.162**	**-710.658**	**-11.260.820**	**-11.561.342**	**-300.522**

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en begroting na wijziging (x € 1.000)

Omschrijving	Nadeel	Voordeel
Bijzondere bijstand Vanaf oktober 2023 is de energietoeslag 2023 opengesteld voor inwoners uit Staphorst. Er is in totaal een bedrag van € 408.200 (314 aanvragen) uitgekeerd. In de begroting is een bedrag van € 235.000 opgenomen, hetgeen resulteert in een nadeel van € 173.000. Van het Ministerie SZW is er een budget van € 566.239 ontvangen. Het tekort van € 173.000 wordt hieruit gedekt. Omdat er in 2024 ook nog aanvragen ingediend kunnen worden, wordt het restant van € 158.039 overgeheveld naar 2024.	173	
Jeugdzorg In 2023 is het nieuwe inkoopmodel voor jeugdzorg in werking getreden. Uitgangspunt van dit model zijn reële tarieven. Om tot deze reële tarieven te komen heeft er een kostprijsonderzoek plaatsgevonden onder regie van het RSJ IJsselland. De nieuwe reële tarieven liggen hoger dan de tarieven die voorheen werden gehanteerd. Dit zorgt voor hogere kosten. Daarnaast speelt er een forse	395	

indexatie op de cao’s die worden gebruikt om de tarieven te indexeren. Ook dit zorgt voor een kostenstijging. 2023 is een overgangsjaar, nog niet alle financiële effecten zijn in dit jaar merkbaar. In 2024 verlopen alle trajecten volgens het nieuwe inkoopmodel en bijbehorende tarieven.		

Voor een gedetailleerde verklaring wordt verwezen naar de toelichting op de jaarrekening.

Programma 7 - Gezondheid en milieu

Wat omvatte het programma | Wie is bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
7.1	Volksgezondheid	J. Bos
7.2	Riolering	J. Bos
7.3	Afval	J. Bos
7.4	Milieubeheer	L. Mulder / J. Bos / H. Brinkman
7.5	Begraafplaatsen	J. Bos

Beleidsverantwoording

7.1 ENERGIEBESPARING DOOR ISOLATIE

“Het goed en beter isoleren van woningen en gebouwen is voor verduurzaming een eerste belangrijke en noodzakelijke stap. Daarin valt de eerste en forse winst te behalen.”

Wat willen we bereiken?
We willen dat in 2030 alle woningen in Staphorst – met uitzondering van de monumentale panden – voldoen aan de standaard voor woningisolatie.

Wat gaan we daarvoor doen?
Er wordt in 2022 een advies uitgebracht over de verschillende scenario’s voor regievoering door een gemeente op het isoleren van particuliere woningen. Onderdeel van dit advies is een gedegen risico-inventarisatie en een inschatting van proceskosten en benodigde capaciteit. Daarnaast gaan we experimenteren met de Gemeentelijke VerduurzamingsRegeling (de GVR). Ook verstrekken we energieadviezen en adviseren we inwoners via ons duurzaam bouwloket. Tot slot gaan we wijkgericht aan de slag om het energieverbruik terug te dringen en om voorbereidingen of maatregelen te treffen om aardgasvrij te kunnen wonen.

Stand van zaken jaarstukken 2023
In Q4 2023 hebben we het budget voor de Lokale Aanpak Isolatie ontvangen. In 2024 wordt met een regeling gestart. In 2023 hebben 57 huishoudens advies gekregen over energiebesparend en/of verduurzamen van hun woning. Van 15 mei t/m 31 december 2023 is de isolatiesubsidie voor doe-het-zelvers van kracht. Bijna 20 inwoners hebben gebruik gemaakt van deze subsidie voor het zelf isoleren van de woning.

Beleidsverantwoording

7.2 TEGENGAAN ENERGIEARMOEDE

“We zien graag dat landelijke maatregelen om energiearmoede tegen te gaan, zo goed en efficiënt mogelijk worden benut.”

Wat willen we bereiken?
We willen bereiken dat optimaal gebruik wordt gemaakt van mogelijkheden die landelijke maatregelen bieden om energiearmoede tegen te gaan.

Wat gaan we daarvoor doen?
Momenteel wordt een bestuursopdracht en een projectplan uitgewerkt voor energiebesparende maatregelen voor huishoudens met een laag besteedbaar inkomen. Daarnaast is er invulling gegeven aan de Energietoeslagregeling van € 800,- voor huishoudens met een laag besteedbaar inkomen. Inwoners die vanuit de gemeente een uitkering ontvangen, hebben dit bedrag ambtshalve toegekend gekregen, dus zonder hiervoor een aanvraag in te hoeven dienen. Inwoners waarvan het inkomen bij de gemeente niet bekend is, kunnen nog tot het einde van dit jaar een aanvraag voor de energietoeslag indienen.

Stand van zaken jaarstukken 2023
Vanaf oktober 2023 is het mogelijk om de energietoeslag 2023 aan te vragen. De voorwaarden en hoogte zijn identiek aan 2022. Aanvragen kunnen tot 1-7-2024 worden ingediend. Het onbenutte budget van 2023 wordt overgeboekt naar 2024. De SPUK Lokale Aanpak Isolatie is toegekend en wordt vanaf 2024 ingezet.

Beleidsverantwoording

7.3a ZONNEPANELEN OP DAKEN VAN GEBOUWEN EN NIET OP LANDBOUWGROND

“Wij werken aan een klimaatneutrale gemeente in 2050 en zetten ons vol in om dat te bereiken en werken de startnotitie ‘Grootschalige opwek’ uit. We willen zonnepanelen zoveel mogelijk op daken van gebouwen (ook gemeentelijke- en schoolgebouwen). Landbouwgrond willen we niet opofferen voor zonnevelden. Met zes windmolens in onze gemeente leveren we een passende bijdrage aan de opgave die hier ligt.”

Wat willen we bereiken?
Met het vaststellen van de Regionale Energiestrategie (RES) West-Overijssel heeft de gemeenteraad ingestemd met de ambitie om 50 gigawattuur (GWh) aan zon op daken in Staphorst te realiseren in 2030. Het is daarbij de wens om landbouwgrond te vrijwaren van grootschalige opwek door zonneparken.

Wat gaan we daarvoor doen?
Er is een projectleider aangesteld om samen met het bedrijfsleven te zoeken naar een werkwijze waarbij de ambitie (50 GWh zon op daken in 2030) gerealiseerd wordt. Daarnaast wordt gewerkt aan de totstandkoming van een (beleids)kader Grootschalige Opwek. Hierin kan beleidsmatig vastgelegd worden dat zon op landbouwgrond wordt uitgesloten.

Stand van zaken jaarstukken 2023
Fase 1 van het (beleids)kader grootschalige opwek is vastgesteld. Daarin is ook bepaald dat landbouwgrond niet ingezet wordt voor zonneparken. In 2023 heeft het college besloten om een bijdrage ad €50.000,- te verlenen aan de Industriële Contact Club Staphorst voor het laten uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek voor de realisatie van een zonnedak-park op bedrijventerrein. Uit dit onderzoek blijkt dat er mogelijkheden zijn voor een Smart Energie Hub. Inmiddels is een werkgroep opgericht door de bedrijven, waar de gemeente onderdeel van is, met als doel om de uitkomsten van het onderzoek uit te voeren.

Beleidsverantwoording

7.3b ZONNEPANELEN OP DAKEN VAN GEMEENTELIJKE GEBOUWEN

“Wij werken aan een klimaatneutrale gemeente in 2050 en zetten ons vol in om dat te bereiken en werken de startnotitie ‘Grootschalige opwek’ uit. We willen zonnepanelen zoveel mogelijk op daken van gebouwen (ook gemeentelijke- en schoolgebouwen). Landbouwgrond willen we niet opofferen voor zonnevelden. Met zes windmolens in onze gemeente leveren we een passende bijdrage aan de opgave die hier ligt.”

Wat willen we bereiken?
Met het vaststellen van de Regionale Energiestrategie (RES) West-Overijssel heeft de gemeenteraad ingestemd met de ambitie om 50 gigawattuur (GWh) aan zon op daken in Staphorst te realiseren in 2030. Het is daarbij de wens om landbouwgrond te vrijwaren van grootschalige opwek door zonneparken.

Wat gaan we daarvoor doen?
Er is een projectleider aangesteld om samen met het bedrijfsleven te zoeken naar een werkwijze waarbij de ambitie (50 GWh zon op daken in 2030) gerealiseerd wordt. Daarnaast wordt gewerkt aan de totstandkoming van een (beleids)kader Grootschalige Opwek. Hierin kan beleidsmatig vastgelegd worden dat zon op landbouwgrond wordt uitgesloten.

Stand van zaken jaarstukken 2023
Het gemeentehuis van Staphorst is in 2023 voorzien van zonnepanelen. Er wordt gewerkt aan een inventarisatie/ onderzoek welke overige gemeentelijke daken geschikt zijn voor plaatsing van zonnepanelen. Verschillende daken (van de sporthal, de gemeentewerf en gymzaal Burg. v.d. Walstraat) zijn al constructief berekend.

Beleidsverantwoording

7.4 ONDERSTEUNING INITIATIEVEN GROEN GAS EN ANDERE HERNIEUWBARE GASSEN

“Initiatieven voor groen gas of andere hernieuwbare gassen zoals biogas en waterstof worden door ons ondersteund.”

Wat willen we bereiken?
We streven ernaar dat in 2030 uitsluitend duurzame gassen op het netwerk ingevoed worden. We staan open voor initiatieven op gebied van technische aanpassingen en die ervoor zorgen dat er meer groen gas, andere hernieuwbare gassen of waterstof als energiebron, worden gebruikt. Dit draagt bij aan een oplossing voor het stikstof- en klimaatprobleem binnen de energietransitie.

Wat gaan we daarvoor doen?
We hebben afspraken met de netbeheerder gemaakt voor wat betreft het streven dat in 2030 uitsluitend duurzame gassen op het netwerk ingevoed worden.

We stimuleren en faciliteren dat het totale potentieel voor mestvergisting in Staphorst gerealiseerd wordt. Hiervoor is een project opgestart. Eind 2022 behandelen we een eindrapportage met een overzicht van agrarische bedrijven met belangstelling en intentie voor deelname in een lokale biogashub, waarbij ook voorwaarden voor vervolgacties in beeld worden gebracht. Door het geproduceerde biogas van meerdere

agrarische bedrijven gezamenlijk te verwaarden, wordt een efficiënt, rendabel en duurzaam systeem gecreëerd. We willen ook planologische obstakels voor realisatie van monomestvergisters op boerderijschaal beperken.

Stand van zaken jaarstukken 2023
De inventarisatie naar mogelijke biogashubs is afgerond. In 2023 zijn er gesprekken gevoerd met verschillende partners en omwonden van 2 potentiële hubs om deze verder te verkennen en te bekijken wat er nodig is om deze te realiseren.

Beleidsverantwoording

7.5 ONDERSTEUNING INITIATIEVEN TEGENGAAN ZWERFAFVAL

"We ondersteunen en faciliteren initiatieven om zwerfafval tegen te gaan."

Wat willen we bereiken?
Door initiatieven te faciliteren en te ondersteunen is er geen of minder zwerfafval.

Wat gaan we daarvoor doen?
We zetten het faciliteren van bestaande acties, zoals de Week van Mooi Schoon en de Jan Vos dag, voort. Daarnaast willen we samen met lokale ambassadeurs, zoals @zwerfafval.staphorst, werken aan een intensivering van acties die inwoners ondersteunen en motiveren om minder afval weg te gooien en meer afval op te ruimen. Specifiek aandachtspunt is blikjes in bermen, omdat we het bermmaaisel willen verwerken tot bodemverbeteraar.

Stand van zaken jaarstukken 2023
In 2023 is €13.000 aan zwerfavalsubsidie voor scholen verleend. Leerkrachten en leerlingen zijn enthousiast. Op zaterdag 16 september was tijdens de wereld opschoondag mogelijk om in alle kernen zwerfafval op te ruimen. De hele dag waren in alle kernen materialen beschikbaar om zwerfafval op te ruimen. Op de website van de gemeente is het voor inwoners mogelijk om een opruimset aan te vragen, wanneer zij zelf zwerfafval willen opruimen.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
Lasten	-5.654.407	-539.009	-6.193.416	-6.019.930	173.486
Baten	3.605.745	429.733	4.035.479	4.054.305	18.826
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-2.048.662**	**-109.276**	**-2.157.937**	**-1.965.625**	**192.312**
Stortingen	0	0	0	-149.534	-149.534
Onttrekkingen	775.533	35.150	810.683	682.000	-128.683
Mutaties reserves	**775.533**	**35.150**	**810.683**	**532.466**	**-278.217**
Gerealiseerd resultaat	**-1.273.129**	**-74.126**	**-1.347.254**	**-1.433.159**	**-85.905**

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en begroting na wijziging (x € 1.000)

Omschrijving	Nadeel	Voordeel
Begraafrechten Het nadeel van € 64.000 is toe te rekenen aan minder aangiftes van overlijden dan werd verwacht in 2023. Hierdoor is er sprake van minder opbrengsten uit begraafplaatsrechten. Daarnaast zijn de kosten € 19.000 lager dan geraamd.	64	19

Voor een gedetailleerde verklaring wordt verwezen naar de toelichting op de jaarrekening.

Programma 8 - Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Wat omvatte het programma | Wie is bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
8.1	Ruimtelijke ordening	L. Mulder
8.2	Grondexploitatie	L. Mulder
8.3	Wonen en bouwen	L. Mulder

Beleidsverantwoording

8.1 BESCHERMINGSMAATREGELEN BESCHIKBAARHEID WONINGEN BENUTTEN

“Het recht om te wonen is een grondrecht. Er is veel urgentie bij de aanpak van de krapte op de woningmarkt. Er is woningnood onder meerdere doelgroepen, zoals starters, gezinnen, ouderen, inwoners met een beperking, inwoners die aangewezen zijn op een sociale (huur-)woning, arbeidsmigranten en statushouders. We willen al onze eigen inwoners en mensen die nog niet in de gemeente wonen, maar die daar wel een sociale of economische binding mee hebben, een plek kunnen bieden en voelen de urgentie.
We willen de woningbouw versnellen en voeren daarvoor – daar waar het kan – een actief grondbeleid. Wettelijke mogelijkheden op een krappe woningmarkt om onze inwoners te beschermen tegen beleggers, benutten we, bijvoorbeeld door een zelfbewoningsplicht op te leggen bij de koop van een woning. Wij zetten ons in om kavels uit te geven waardoor er zelf (CPO) gebouwd kan worden.”

Wat willen we bereiken?
We willen dat er meer en voldoende woningen gebouwd worden om in de behoefte te voorzien van al onze eigen inwoners en mensen die nog niet in de gemeente (kunnen) wonen, maar die daar wel een sociale of economische binding mee hebben. Binnen de wettelijke instrumenten willen we dat de woningen die gebouwd worden, ook benut kunnen worden door mensen die binding hebben met de gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?
We gaan onderzoek doen naar de behoefte en daarop beleid vaststellen. We voeren een actief grondbeleid en we ondersteunen initiatieven die leiden tot een versnelling van woningbouw. Daarnaast zullen we gevalideerde instrumenten inzetten – met mogelijk differentiatie naar kernen – om te borgen dat woningen die gebouwd worden, ook door de doelgroepen kunnen worden benut. We willen voorkomen dat woningen in handen komen van beleggers en daardoor niet in de behoefte van onze doelgroepen wordt voorzien. We staan hier in nauw contact met het Rijk en de Provincie Overijssel en volgen de ontwikkelingen op de voet.

Stand van zaken jaarstukken 2023
Op dit moment is het niet mogelijk om op de kopersmarkt mensen met een sociaaleconomische binding voorrang te geven bij de koop van een woning. Met de wet 'versterking regie op de volkshuisvesting' komt deze ruimte er mogelijk wel en dan specifiek voor nieuwbouw. Vanwege de val van het kabinet is de ontwikkeling van de wetgeving onduidelijk. Bij dit onderwerp kunnen we concluderen dat er nog niets is veranderd ten opzichte van begin 2023. De nieuwe wet is namelijk nog niet ingevoerd.

Beleidsverantwoording

8.2 WONINGBOUW VOOR ALLE DOELGROEPEN IN ALLE KERNEN

“We zetten ons ervoor in dat er voor alle doelgroepen in alle kernen gebouwd wordt, zowel op inbreidings- als op uitbreidingslocaties. Het college krijgt de opdracht om inzet te plegen om dit te realiseren. Voor de sociale woningbouw werken wij nauw samen met onze partner Woonstichting Vechthorst.”

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?
Het college heeft de ambitie om in alle kernen van de gemeente Staphorst woningen te bouwen voor alle doelgroepen. Dat betekent zowel koop- als huur woningen, waarbij het streven is om het aandeel sociale koopwoningen in de nieuwbouwplannen te verhogen. Ook zet het college in op het realiseren van een substantieel aantal flexwoningen. Conform de woonvisie en prestatieafspraken die de gemeente heeft gemaakt met Woonstichting VechtHorst, zet het college erop in om voor minimaal 300 (flex)woningen plannen uit te werken en dat een substantieel deel daarvan daadwerkelijk is gerealiseerd. In 2023 wil het college samen met Woonstichting VechtHorst de behoefte onderzoeken en herijken. Door middel van een Aanjaagteam gemeentelijke woningbouw, waarin betrokken partijen deelnemen, maar waarin de gemeente de lead heeft, willen we ervoor zorgen dat de plannen worden (door)ontwikkeld en uitgevoerd. Begin 2023 wordt een actieprogramma woningbouw aan de raad voorgelegd.

Stand van zaken jaarstukken 2023
Tot en met november 2023 zijn er volgens de gemeentelijke BAG (Basisadministratie Adressen en Gebouwen) registratie 69 woningen toegevoegd in de 4 kernen van Staphorst (inclusief buitengebied). Hierbij moet worden opgemerkt dat de BAG niet een dynamische lijst is. Het gaat uit van objecten waarvoor een vergunning is verleend. Los van het feit of het object dan ook al gerealiseerd is. In 2024 werken we toe naar een gemeentelijke plan/woningbouw monitor die meer 'real time' informatie kan geven.

Beleidsverantwoording

8.3 HERIJKING OMGEVINGSVISIE AGENDEREN VOOR RAADSAGENDA

"De in 2018 vastgestelde Omgevingsvisie 'Staphorst voor elkaar' wordt herijkt. Door uitstel van de invoering van de Omgevingswet is de herijking uitgesteld naar 2023. We willen de herijking van de Omgevingsvisie als onderwerp voor een raadsagenda agenderen. De mogelijkheden om vergunningstrajecten te vergemakkelijken verkennen we, die deels ook door de nieuwe Omgevingswet worden voorzien."

Raadsagenda
Herijking van de Omgevingsvisie brengen wij als suggestie in om door de raad op te pakken in de raadsagenda.

Stand van zaken jaarstukken 2023
De herijking van de omgevingsvisie is in 2023 getemporiseerd om prioriteit te kunnen geven aan de aanstaande inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 en de bijbehorende minimale invoeringseisen. Dit betekent niet dat de herijking van de Omgevingsvisie op de lange baan geschoven wordt. De Omgevingsvisie wordt in het stelsel van de Omgevingswet een belangrijke rol toegedicht als sturingsinstrument voor de raad. De concrete uitwerking van de visie zien we terug in het Omgevingsplan. Voor de omzetting van de bestemmingsplannen in een Omgevingsplan is een Transitieplan opgesteld. Daarin is het proces beschreven dat uiterlijk 1 januari 2032 moet resulteren in één Omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente Staphorst. Uit het transitieplan volgt wat een goed moment is om de Omgevingsvisie te herijken.

Beleidsverantwoording

8.4 OPWAARDERING MARKTPLEIN IN KERN STAPHORST

"Wij willen het Marktplein opwaarderen, waarbij er meer ruimte is voor groen en het plein meer gericht is op beleving en ontmoeting. Dit onderwerp willen we ook onderdeel laten uitmaken van een raadsagenda."

Dit willen we betrekken bij de totstandkoming van een centrumvisie, zie hiervoor onder speerpunt 3.2 'Een aantrekkelijk winkelhart van Staphorst'.

Stand van zaken jaarstukken 2023
De gemeenteraad heeft dit thema zelf opgepakt en vormgegeven. In 2023 is er een participatieproces georganiseerd waarbij inwoners en stakeholders betrokken zijn geweest. De input die hierin opgehaald is wordt begin 2024 behandeld in de gemeenteraad.

Beleidsverantwoording

8.5 KIJKEN NAAR MOGELIJKHEID VOOR EEN AFSCHEIDSHUIS IN KERN STAPHORST

"De komende periode onderzoeken we de mogelijkheden voor een afscheidshuis in de kern Staphorst."

Wat willen we bereiken?
We willen de behoefte voor een afscheidshuis in de kern Staphorst peilen en de mogelijkheden daarvoor in beeld brengen.

Wat gaan we daarvoor doen?
We gaan hiervoor een (verkennend) onderzoek doen.

Stand van zaken jaarstukken 2023
Er is prioriteit gegeven aan de ontwikkeling van woningbouw en bedrijfslocaties. Dat maakt dat nog niet begonnen is aan de verkenning van de mogelijkheden voor een Afscheidshuis in Staphorst.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
Lasten	-4.229.813	-477.274	-4.707.087	-3.492.562	1.214.525
Baten	3.269.134	-11.084	3.258.050	2.600.392	-657.658
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-960.679**	**-488.358**	**-1.449.037**	**-892.170**	**556.867**
Stortingen	0	0	0	-286.811	-286.811
Onttrekkingen	160.000	395.210	555.210	426.599	-128.612
Mutaties reserves	**160.000**	**395.210**	**555.210**	**139.788**	**-415.422**
Gerealiseerd resultaat	**-800.679**	**-93.148**	**-893.827**	**-752.382**	**141.445**

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en begroting na wijziging (x € 1.000)

Omschrijving	Nadeel	Voordeel
Bouwleges Er zijn een aantal grote aanvragen geweest, waardoor er meer (bouw)leges zijn ontvangen. Gelet op de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn er aan het eind van 2023 ook meer aanvragen ingediend. Het hoger aantal aanvragen heeft ook geleid tot hogere kosten.	16	136

Voor een gedetailleerde verklaring van de verschillen wordt verwezen naar de toelichting op de jaarrekening.

Programma 9 - Overhead

Wat omvatte het programma | Wie is bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
0.4	Overhead	-
onderverdeeld in:	Personeel en Organisatie	H. Brinkman
	Gegevensbeheer	L. Mulder
	Wet open overheid	H. Brinkman
	Financiën	L. Mulder
	Inkoop en aanbesteding	J. Bos
	Algemene zaken	J. ten Kate
	Communicatie	J. ten Kate
	Huisvesting	L. Mulder

Beleidsverantwoording

9.1 GOED WERKGEVERSCHAP, EEN TOEKOMSTBESTENDIGE, ADEQUATE EN EFFICIËNTE (AMBTELIJKE) ORGANISATIE

"Wij willen een goed werkgever zijn. We investeren in het aantrekken en behouden van kwalitatief goede werknemers. Er wordt een strategisch personeelsplan opgezet om in te toekomst te kunnen blijven beschikken over een adequate en efficiënte ambtelijke organisatie. In een arbeidsmarkt die een krapte kent, zijn passende arbeidsvoorwaarden, met daarin ruimte voor ontwikkelingsmogelijkheden, opleiding en vorming, belangrijk. We werken zoveel mogelijk vanuit de eigen organisatie, maar als zelfstandige gemeente benutten we ook externe expertise waar dat nodig is.
We streven naar een toekomstbestendige organisatie waarbij optimale dienstverlening richting inwoners, ondernemers en partners vooropstaat. Hiertoe wordt reeds een brede organisatiescan uitgevoerd met daarbij de focus op wat een passende formatieomvang voor een adequate en efficiënte ambtelijke organisatie zou zijn met de opgaven waar de gemeente Staphorst voor staat, de ambities die we hebben en wat nog op ons af komt in de komende jaren. De uitkomsten van deze organisatiescan vormen het vertrekpunt voor de begroting van 2023 en verder."

Wat willen we bereiken?
We gaan accuraat om met de veranderde verhouding tussen inwoner en overheid en we willen dat de organisatie aansluit op de veranderde vraag van inwoners. De (ambtelijke) organisatie moet – in een ook veranderde arbeidsmarkt – voldoende toegerust zijn en blijven op een zelfstandig voortbestaan en alle bestaande en toekomstige opgaven het hoofd kunnen bieden. We willen nu en in de toekomst beschikken over een kwalitatief (prestatie, houding, kennen en kunnen) en kwantitatief (aantallen) optimale personeelsbezetting.

Wat gaan we daarvoor doen?
De kernwaarden van waaruit de gemeente haar inwoners tegemoet treedt, zijn neergelegd in een organisatievisie. Dit is visueel vormgegeven in een praatplaat 'Onze Staphorster stip op de horizon'. Die Staphorster stip is een innovatieve plattelandseconomie en een gezonde en dynamische samenleving met verantwoorde vernieuwing. Met nabuurschap en een no-nonsense mentaliteit als basis: 'In Staphorst zijn we er voor elkaar en komt het voor elkaar'. Vanuit deze visie wordt met inwoners en medewerkers samengewerkt. Dat vraagt om daarop aansluitende competenties van medewerkers. Om in te kunnen spelen op veranderingen en ontwikkelingen, is een strategisch personeelsontwikkelingstraject gestart.

We hebben te maken met een krappe arbeidsmarkt. Het is, net als voor andere werkgevers geldt, ook voor de gemeente Staphorst lastiger geworden om vacatures in te vullen. Voor werving wordt gebruik gemaakt van de Talentenregio, die een belangrijke rol speelt bij personeelsmobiliteit in de regio Zwolle. We blijven inzetten op het behouden, boeien en binden van kwalitatief goed personeel.

We behouden wat goed is, ontwikkelen door op de ingezette lijnen en denken strategisch na over de stappen die gezet moeten worden. Dit alles om een vitale gemeente te zijn en te blijven.

Stand van zaken jaarstukken 2023
De raad heeft bij de behandeling van de Zomernota 2023 aangegeven een 'kerntakendiscussie' met de organisatie/het bestuur te willen voeren. Deze kerntakendiscussie gaat primair om een weging van publieke waarden. Aan het eind van het project is duidelijk wat voor gemeente Staphorst wil zijn, welke taken we wel en niet uitvoeren en ligt het dienstverleningsniveau per taak vast.
Op grond van deze uitkomsten wordt bepaald wat de kwantitatieve en kwalitatieve personeelsformatie is die hierbij hoort en wordt het Strategisch Personeelsontwikkelplan opgesteld.
Eind 2023 heeft de Klankbordgroep de procesbegeleider (BMC) van de kerntakendiscussie aangesteld.

In november heeft er een gezamenlijke sessie over goed werkgeverschap plaatsgevonden tussen het MT en de OR. Dit krijgt in 2024 een vervolg.

Beleidsverantwoording

9.2 EEN DUURZAAM GEZONDE EN ROBUUSTE FINANCIËLE HUISHOUDING EN EEN SLUITENDE MEERJARENBEGROTING

“Om onze taken, opgaven en ambities te kunnen uitvoeren moeten we beschikken over een duurzaam gezonde en robuuste financiële huishouding.”

Wat willen we bereiken?
Een structureel sluitende meerjarenbegroting is voor ons het leidende principe, waarbij we onze ondergrens van € 6,2 miljoen hanteren voor de algemene reserves en investeringen dekken uit de exploitatie.

Wat gaan we daarvoor doen?
Onze taken, opgaven en ambities moeten worden uitgevoerd binnen de middelen die tot onze beschikking staan. We teren niet verder in op onze algemene reserves. Om inzicht te krijgen in de toekomstige vervangingsopgave wordt een inventarisatie van de aanwezige beheerplannen gemaakt en een doorkijk naar de vervangingsopgave voor de komende tien tot twintig jaar. De kosten van deze toekomstige vervangingsopgave worden als structurele kosten verwerkt in de begroting.

Stand van zaken jaarstukken 2023
In 2023 is het onderzoek 'kostendekking instandhouding kapitaalgoederen' afgerond. Dit onderzoek behelsde het inventariseren van de beheerplannen en van de huidige budgetten. En de langetermijn raming voor de (toen bekende) vervangingsopgave is in kaart gebracht.
De uitkomsten van dit onderzoek zijn verwerkt in de begroting 2024 door een deel van het groot onderhoudsbudget (€ 400,000) toe te voegen aan de reserve wegenonderhoud, voor kapitaallasten voor toekomstige vervangingsinvesteringen. Hiermee sluit de werkwijze weer aan bij het BBV en wordt tegelijkertijd extra investeringsruimte gecreëerd voor vervanging van wegen.
Dit betreft de uitwerking van motie 131 'zorgen voor voldoende structurele middelen voor toekomstige investeringen'. De uitwerking van de gevolgen van het IHP en andere toekomstige projecten volgt in de Zomernota 2024/de begroting 2025.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
Lasten	-8.606.897	-1.165.565	-9.772.462	-9.773.387	-924
Baten	108.223	92.000	200.223	486.033	285.811
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-8.498.674**	**-1.073.565**	**-9.572.239**	**-9.287.353**	**284.886**
Stortingen	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	557.599	737.910	1.295.509	818.298	-477.211
Mutaties reserves	**557.599**	**737.910**	**1.295.509**	**818.298**	**-477.211**
Gerealiseerd resultaat	**-7.941.075**	**-335.655**	**-8.276.730**	**-8.469.055**	**-192.325**

Belangrijkste verschillen tussen realisatie en de begroting na wijziging (x € 1.000)

Omschrijving	Nadeel	Voordeel
Loonsom Het nadeel in programma 9 betreft € 267.000. De totale loonsom heeft een nadeel van € 257.000. Hiervan is een gedetailleerde toelichting gegeven in de paragraaf bedrijfsvoering, onderdeel personeel-HRM.	267	
Dotatie voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen Door een wijziging in de onderhoudskosten van de gemeentewerf is de dotatie aan de voorziening groot onderhoud lager dan geraamd. Dit leidt in totaal tot een voordeel van € 105.000.		105

Voor een gedetailleerde verklaring wordt verwezen naar de toelichting op de jaarrekening.

Paragrafen

Paragraaf 1 - Weerstandsvermogen en risicomanagement

Inleiding op de paragraaf

Algemeen
De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft aan hoe solide de financiële huishouding van de gemeente is. Een financieel weerstandsvermogen is van belang wanneer er zich financiële tegenvallers voordoen. Het beleid is vastgelegd in de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement (gemeenteraad 14 december 2021).

Bepaling weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen van de gemeente betreffende de risicogevoeligheid is de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van een opgetreden risico op te vangen. Dit is weer te geven als de verhouding van de beschikbare weerstandscapaciteit en de noodzakelijke weerstandscapaciteit (om mogelijk risico´s af te dekken). Hierbij is de impact van de risico's vastgesteld op een zekerheidspercentage van 90%. Uit deze verhouding komt een ratio, waar een kwalificatie aan kan worden gegeven. Als beleidsuitgangspunt is in de nota gesteld dat minimaal aan kwalificatie A > 2,0 moet worden voldaan.

Voor het jaar 2023 komt het weerstandsvermogen uit op 23.8, het weerstandsvermogen komt uit op de kwalificatie A- (meer dan) uitstekend.

Conclusie: Het weerstandsvermogen is voldoende 'robuust' om eventuele risico's op te vangen.

A | Ontwikkeling weerstandsvermogen 2023

WEERSTANDSCAPACITEIT	RISICO'S
Algemene reserve	Programma 1
Reserve zonder bestemming	Programma 2
Reserve grondexploitatie	enz.
Post onvoorzien	enz.
Onbenutte belastingcapaciteit	enz.
€ 27.785	**€ 1.169**

WEERSTANDSVERMOGEN =
BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT / IMPACT RISICO'S BIJ 90% ZEKERHEID

Weerstandsvermogen: 23.8

Passen we deze ratio toe op de tabel, zoals benoemd in de beleidsnota, dan is de kwalificatie:

A - (meer dan) uitstekend

Ontwikkeling weerstandsvermogen:

Bedragen x €1.000	Begroting 2023	Rekening 2023	Begroting 2024
Weerstandscapaciteit	16.661	27.785	21.318
Risico's	1.220	1.169	1.169
Weerstandsvermogen	**13.7**	**23.8**	**18.2**

Het weerstandsvermogen is ten opzichte van de verwachting harder gestegen dan voorzien. Dit komt doordat er minder onttrekkingen zijn aan de reserve zonder bestemming dan gepland in de begroting. Incidentele budgetten zijn voor het volledige bedrag begroot in 2023, terwijl een groot deel van de uitgaven nog moet plaatsvinden. Daarnaast is er in 2022 en 2023 sprake van een positief resultaat, waardoor de beschikbare weerstandscapaciteit

toeneemt ten opzichte van de begroting 2023. Ook de genomen winsten op de diverse grondexploitaties hebben een positieve invloed op de beschikbare weerstandscapaciteit.

B | Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is als volgt bepaald:

Incidentele weerstandscapaciteit	Rekening (x €1.000)
1 | Algemene reserve	3.500
2 | Reserve zonder bestemming	12.124
3 | Reserve grondexploitatie	6.939
4 | Winstsaldo 2023	2.177
5 | Post onvoorziene uitgaven	0
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	**24.740**
Structurele weerstandscapaciteit	**Rekening (x €1.000)**
5 | Post onvoorziene uitgaven	0
6 | Onbenutte belastingcapaciteit	3.045
7 | Begrotingsruimte	0
8 | Bezuinigingen	0
Totaal structurele weerstandscapaciteit	**3.045**
Totaal bedrag aan weerstandscapaciteit	**27.785**

Ad 1 Algemene reserve
De stand van de algemene reserve is aan het begin en het eind van het jaar € 3,5 miljoen. Dit is conform het vastgestelde beleid zoals vastgesteld in de nota reserves en voorzieningen: per inwoner € 200.

Ad 2 Reserve zonder bestemming
De reserve zonder bestemming geeft eind 2023 een saldo van € 12.124.000 (zie tabel 1).

Ad 3 Reserve grondexploitatie
De reserve grondexploitatie geeft eind 2023 een saldo van € 6.939.000 (zie tabel 1).

Ad 4 Winstsaldo 2023
De rekening 2023 sluit af met een saldo van € 2.176.939. Dotatie aan de reserve zonder bestemming zal leiden tot en verhoging van de weerstandscapaciteit.

Ad 5 Post onvoorziene uitgaven
Is verwerkt in het rekeningsaldo 2023.

Ad 6 Onbenutte belastingcapaciteit
De gemeente kan haar belastingen verhogen en heffingen kostendekkend maken om financiële tegenvallers op te vangen. Het verschil tussen de fictieve opbrengsten bij maximale heffings- en belastingtarieven en de begrote opbrengsten is de onbenutte belastingcapaciteit. De gemeente kan haar inkomsten structureel met € 3 miljoen verhogen. De berekening van de onbenutte belastingcapaciteit staat in tabel 2.

Ad 7+8 Begrotingsruimte /Bezuinigingen
Gevolgen in het kader van bezuinigingen en mogelijke begrotingsruimte zijn verwerkt in de jaarrekeninguitkomst. Daarom zijn hier geen bedragen meer opgenomen.

Tabel 1:		Reserve zonder bestemming (x € 1.000)	Reserve grondexploitatie (x € 1.000)
	Saldo 01-01-2023	10.418	6.429
	Toevoeging resultaat 2022	5.207	0
	Onttrekkingen 2023	3.533	0
	Toevoegingen 2023	32	510
	Saldo 31-12-2023	**12.124**	**6.939**

Tabel 2:	Soort belasting Onbenutte belastingcapaciteit	Norm opbrengst	Opbrengst Staphorst	Onbenutte belastingcapaciteit
	OZB-opbrengsten	5.254	4.364	890
	Begrafenisrechten	684	309	375
	Volkshuisvesting / RO procedures	2.765	985	1.780
	Totaalbedrag	**8.703**	**5.658**	**3.045**

(x € 1.000)

Bij de berekening van de normopbrengst van de OZB-opbrengsten is uitgegaan van het percentage van 0,1729. Dit betreft het percentage van de WOZ-waarde voor de toelating tot artikel 12 voor het jaar 2023, welke is vastgesteld bij de meicirculaire 2022. Het gemiddeld OZB-tarief voor Staphorst voor het jaar 2023 bedraagt 0,1432. Voor de waardes is gebruik gemaakt van de WOZ-waardes die betrekking hebben op 2023. Voor de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit van de begrafenisrechten en volkshuisvesting / RO procedures is gebruik gemaakt van de kostendekkendheid berekening, opgenomen in de paragraaf lokale heffingen.

C | Risicobeheersing

Om de risico's van de gemeente in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Dit profiel maakt onderdeel uit van de vastgestelde nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 2021. Vervolgens hebben er bij het opstellen van de rekening 2021, rekening 2022 en begroting 2024 updates plaatsgevonden van de risico's, waardoor er een nieuw risicobedrag is ontstaan van € 1.168.961.

In dit onderdeel zullen we ingaan op de belangrijkste ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan in 2023 en worden eventuele nieuwe risico's benoemd:
1 | Mutaties geïdentificeerde risico´s in de nota;
2 | Benoemen nieuwe risico's;
3 | Opgenomen risico's met meeste impact na aanpassing.

Samenvatting:

Risicobedrag/weerstandscapaciteit bij aanvang opstellen rekening 2023 (=stand begroting 2024)		€ 1.168.961
Mutaties geïdentificeerde risico's nota	€ 0	
Nieuwe risico's	€ 0	
Afname risicobedrag		€ 0
Totaal nieuw risicobedrag/weerstandscapaciteit rekening 2023		**€ 1.168.961**

Hieronder zullen we kort ingaan op de risico's die zich hebben voorgedaan in 2023 en op welke wijze deze in de toekomst kunnen worden beheerst. Tevens zullen we aangeven in hoeverre dit gevolgen heeft voor het risicoprofiel.

Let op: daar waar in de kolom “bedrag aan risico dat zich heeft voorgedaan" een min- bedrag staat, betekent dit dat dit een voordeel is.

Risicogebied	Risico's ten laste of ten gunste van het resultaat 2023	Opgenomen bedrag in nota	Bedrag aan risico dat zich heeft voorgedaan	Toelichtingen en mogelijke beheersmaatregelen	Extra benodigd bedrag risicoprofiel?
Programma 0 Algemeen bestuur en organisatie	Te lage storting van pensioenrechten voor wethouders wat leidt tot extra kosten voor de gemeente.	50.000 (30%)	-130.000	Het rekenpercentage is in 2023 gestegen. Een hogere rekenrente, betekent in 2023 een vrijval van de voorziening.	Nee, risico blijft wel bestaan.
Programma 0 Algemeen bestuur en organisatie	Het ontbreken van een stabiel perspectief van de algemene uitkering uit het gemeentefonds kan leiden tot vermindering van de inkomsten.	250.000 (70%)	-479.000	Dit betreft voornamelijk een compensatie invoeringskosten omgevingswet en energietoeslag.	Nee, risico blijft wel bestaan.
Programma 1 *Openbare orde en veiligheid*	Rampen	400.000 (5%)	Zie paragraaf vluchtelingen	Door de vluchtelingen (onder andere vanuit Oekraïne) zijn er extra kosten gemaakt, zie voor een nadere toelichting de paragraaf vluchtelingen.	Nee, risico blijft wel bestaan.
Programma 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Vermindering van inkomsten door een economische crisis: daling bouwleges, rentedaling et cetera.	100.000 (50%)	-387.000	In 2023 is de rente op de schatkist gestegen, waardoor we een opbrengst hebben van € 896.000, € 166.000 meer dan begroot. Daarnaast zijn er in 2023 een aantal grote aanvragen geweest, waardoor de bouwleges € 221.000 hoger zijn dan geraamd.	Risico blijft bestaan, behoeft niet aangepast te worden. Leidt eventueel tot aanpassing van toekomstige begrotingen.

1 | Mutaties geïdentificeerde risico's
Bij de jaarrekening 2023 zijn geen mutaties op eerder geïdentificeerde risico's.

2 | Mogelijke nieuwe risico’s
Bij de jaarrekening 2023 zijn geen nieuwe risico's toegevoegd. De huidige risico's zijn eerder verwerkt in de nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 2021, deze risico's worden hier niet herhaald.

3 | Opgenomen risico’s met meeste impact na aanpassing risicoprofiel
Onderstaand het overzicht, waarin de risico’s worden gepresenteerd met de meeste impact, mochten die zich voordoen.

Nr	Programma	Risico	Kans	Max. financieel gevolg
1	0 | Algemeen bestuur en organisatie	Het ontbreken van een stabiel perspectief van de algemene uitkering uit het gemeentefonds kan leiden tot vermindering van de inkomsten.	70%	€ 250.000
2	0 | Algemeen bestuur en organisatie	Het verliezen van de grip op of tegenvallende exploitatieresultaten van de verschillende samenwerkingsvormen of gesubsidieerde instellingen (dienstverlening moet wel op peil blijven) kan leiden tot extra kosten of minder dividend.	70%	€ 227.000
3	Overig	Grote projecten kunnen leiden tot risico’s die niet voorzien zijn.	50%	€ 300.000
4	6 | Sociaal domein	Het ontbreken van een plafond of maximum voor een aantal uitgaven wat leidt tot sterk stijgende uitgaven (open einde regelingen).	70%	€ 150.000

Nr	Programma	Risico	Kans	Max. financieel gevolg
5	8 | Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Afboekingen grondexploitatie kan leiden tot een (politiek) risico.	30%	€ 250.000
6	0 | Algemeen bestuur en organisatie	Een datalek leidt tot kosten binnen de organisatie die niet waren voorzien.	70%	€ 100.000
7	0 | Overhead	De kans bestaat dat stortingen onvoldoende zijn om de onttrekkingen voor het onderhoud van kapitaalgoederen niet in evenwicht zijn bij uitvoering van (groot) onderhoud/vervanging van huidige kapitaalgoederen wat leidt tot uitstel waardoor derden schadeclaims indienen.	70%	€ 100.000
8	9 | Overhead	Onvolledige compensatie voor nieuwe CAO uit algemene uitkering wat leidt tot ongedekte loonkosten.	70%	€ 100.000
9	0 | Algemeen bestuur en organisatie	Politieke beslissingen van het Rijk, die leiden tot lagere inkomsten of hogere afdrachten.	30%	€ 200.000
10	0 | Algemeen bestuur en organisatie	Politieke wensen en besluiten leiden tot hogere kosten.	50%	€ 100.000
Totaal aantal grote risico's				**€ 1.777.000**

D | Kengetallen financiële positie

Het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) heeft voorgeschreven dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen.

Naast het opnemen van de tabel met de basisset dient een beoordeling gegeven te worden van de onderlinge verhoudingen van de kengetallen, in relatie tot de financiële positie van onze gemeente.
De wijze waarop de kengetallen meewegen in de uiteindelijke beoordeling van de financiële positie van de mede overheid is voorbehouden aan het horizontale controle- en verantwoordingsproces. Zonder normering zijn de kengetallen moeilijk te duiden. In de nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 2021 is de volgende normering opgenomen.

Hierdoor ontstaat onderstaande tabel, waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest risicovol.

Kengetallen (in procenten)	Categorie		
	A	B	C
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsrisico	>50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	Begr. en mrj. >0%	Begr of mjr. >0%	Begr. en mjr. <0%
Belastingcapaciteit	<100%	100-105%	>105%
Als beleidsuitgangspunt wordt genomen dat alle kencijfers dienen te voldoen aan het minst risicovolle profiel A.			

Signaleringsoverzicht
Kijkend naar bovenstaande kencijfers en de ontwikkeling ervan in de gemeente leidt dit tot onderstaand signaleringsoverzicht:

	Werkelijk			Begroting				
	2021	2022	2023	2023	2024	2025	2026	2027
Netto schuldquote	-47%	-48%	-42%	-20%	-6%	-2%	0%	-1%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-51%	-50%	-44%	-22%	-7%	-4%	-2%	-3%
Solvabiliteitsrisico	85%	83%	84%	82%	87%	88%	87%	86%
Grondexploitatie	8%	8%	8%	6%	12%	11%	9%	7%
Structurele exploitatieruimte	0%	8%	4%	0%	3%	3%	-2%	-3%
Belastingcapaciteit	93%	87%	87%	89%	87%			

Aan het beleidsuitgangspunt dat alle kencijfers moeten voldoen aan het minst risicovolle profiel wordt voldaan. De kengetallen zijn voor de gemeente goed, met name de schuldquote en de solvabiliteit.

Toelichting:
De netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de mede overheid ten opzichte van de eigen middelen (negatief teken is geen schuld). Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Staphorst is één van de weinige gemeenten in Nederland die per saldo geen schuld heeft.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de medeoverheid in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteit, hoe beter in staat om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Van alle gemeenten heeft Staphorst één van de beste solvabiliteitsratio.

Het kengetal **grondexploitatie** geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Deze waarde moet in de komende jaren worden terugverdiend bij de verkoop van de gronden.

Het kengetal **structurele exploitatieruimte** is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een begroting/rekening waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting/rekening waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn (een sluitende begroting met geen of een klein saldo op onvoorzien).

De **belastingcapaciteit** geeft een inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente of provincie zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De gemiddelde lastendruk per woning is in Staphorst lager dan het landelijk gemiddelde.

Paragraaf 2 - Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding op de paragraaf

Algemeen
In deze paragraaf wordt ingegaan op het beleidskader en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot de grotere kapitaalgoederen. Hierbij moet onder andere worden gedacht aan de kosten instandhouding van: wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Een groot deel van het 'vermogen' van Staphorst ligt in de grond of op het openbaar gebied. Het is dan ook van belang dat hierover een zorgvuldig beheer wordt gevoerd. Juist de kwaliteit van het openbaar gebied wordt door de inwoners vaak intensief beleefd.

Wegenbeheer

A | Beleidskader
Op 15 februari 2022 is het nieuwe wegenbeleid vastgesteld in het wegen- en bermenbeleidsplan 2022 - 2026.

B | Financiële consequenties beleidsdoel
De ramingen zijn gebaseerd op het wegenonderhoudsplan, scenario 1, voor de uitvoering van groot onderhoud aan de asfalt- en elementenverharding. De indexatie is bijgesteld t.o.v. het oorspronkelijke plan, gelet op de forse inflatie.
De reserve wordt gevoed:

- uit de exploitatie een storting van: € 1.408.000;
- door (eventuele) latere uitvoering van geplande onderhoudswerken;
- door exploitatiebijdragen De Slagen;
- door degeneratiekosten vergoedingen.

De reserve groot onderhoud wegen bedraagt eind 2023 € 5,2 miljoen (afgerond), waarvan € 4 miljoen voor betonwegen en € 1,2 miljoen voor asfalt- en klinkerwegen.

C | Financiële consequenties in de rekening
Wegenbeheerplan
In onderstaande tabel ziet u de kosten van het wegenbeheerplan zoals deze opgenomen zijn in de jaarrekening en de vergelijking met de kosten uit 2022.

Bedragen x € 1.000	2023	2022
Begroting (= wegenbeheerplan)	1075	1.047
Begrotingswijziging (i.v.m. prijsstijgingen)	333	-
Begroting na wijziging	1.408	1.047
Totale uitgaven	1.689	1.545
Waarvan gedekt uit provinciale subsidie	301	

Zoals aangegeven in de voortgangsrapportage 2023 is het onderhoudsbudget voor wegen verhoogd met € 333.000 i.v.m. de toegenomen prijzen.

Rioolbeheer

A | Beleidskader
Het verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan (vGRP) liep van 2016 tot 2020. In 2020 is dit verlengd om met het nieuwe vGRP/Programma Riolering en Water aan te sluiten bij de nieuwe Omgevingswet en bij de actualisatie van onze Omgevingsvisie en op te stellen Omgevingsplan. Door het uitstellen van de Omgevingswet is de actualisatie van onze Omgevingsvisie en opstellen van het Omgevingsplan ook elke keer uitgesteld. Op 4 oktober 2022 is een nieuw kostendekkingsplan riolering voor de periode 2023 – 2026 vastgesteld.

B | Financiële consequenties beleidsdoel
Vanaf het jaar 2021 is de rioolheffing bepaald op € 208. Op basis van het kostendekkingsplan is dit ook voor de periode 2023 - 2026 het streven.

C | Financiële consequenties in de rekening

Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Reserve rioolbeheer	3.033	3.127
Voorziening rioolbeheer	411	411

In 2023 is er sprake van een reserve onttrekking van € 94.000. De kostendekkendheid berekening is opgenomen in de paragraaf lokale heffingen.

Waterbeheer

A | Beleidskader
Grondwaterbeleid
Betrokken partijen: waterschap en de gemeente hebben gezamenlijk beleid ten aanzien van het water vastgelegd en coördineren de uitvoering. Hierbij is aansluiting gezocht met het vGRP-V.

Hemelwaterbeleid
De wettelijke basis voor de gemeentelijke zorgplicht inzake hemelwater staat verwoord in artikel 3.5 van de Waterwet.

B | Financiële consequenties beleidsdoel
De verbrede rioolheffing (vGRP-V) is bedoeld om de kosten die voortvloeien uit dit beleidsonderdeel te dekken.

C | Financiële consequenties in de rekening
De kosten van maatregelen die worden opgenomen in het vGRP-V, worden gedekt uit de te verkrijgen rioolheffing.

Groenbeheer

A | Beleidskader
Het groenbeleidsplan 2019-2030 is door de raad vastgesteld op 26 februari 2019. Het groenbeheerplan 2020 - 2025 is door de gemeenteraad vastgesteld op 12 mei 2020.

B | Financiële consequenties beleidsdoel
De uitvoering van het Groenbeleidsplan Staphorst 2019 - 2030 leidt tot invulling van met name investeringen en projecten. Voor de diverse projecten zijn in voorgaande begrotingen dekkingsmiddelen opgenomen. Voor nieuwe projecten wordt separaat dekking opgenomen in de begroting. Het groenbeheerplan geeft uitvoering aan scenario 4; een stap terug in het onderhoudsniveau door een combinatie van aanpassing en versobering van het groenareaal.

C | Financiële consequenties in de rekening

Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Begroting (reguliere uitgaven onderhoud, inclusief personeelskosten)	1.604	1.485
Hiervan uitgegeven	1.625	1.587

Naast bovenstaande reguliere uitgaven is er in 2023 € 175.000 begroot als incidentele uitgaven voor onderhoud aan onder andere boombeheer, (achterstallig) onderhoud en snoeien en rooien van bomen. Van deze begrote kosten is er € 137.000 uitgegeven. Deze incidentele uitgaven worden gedekt middels een onttrekking uit de reserves. Het incidentele budget van € 50.000 voor groen renovatie bomen wordt doorgeschoven naar 2024. U kunt de incidentele budgetten raadplegen in bijlage 4 van dit jaarverslag.

Gebouwenbeheer

A | Beleidskader
Op 17 november 2020 is de beleidsnota Strategische gebouwenvisie 2020 - 2024 vastgesteld. In deze nota is een inventarisatie opgenomen van alle panden en objecten van de gemeente en daarbij is de toekomstvisie per gebouw bepaald. Hiermee vormt de nota tegelijk de basis voor het op doelmatige wijze beheren en onderhouden van deze gebouwen. Om die reden is in dezelfde vergadering (17 november 2020) het gebouwenbeheerplan 2020 - 2024 (MJOP) vastgesteld.
In 2023 zijn bij verschillende gebouwen voor € 495.000 werkzaamheden uitgevoerd. De belangrijkste onderhoudswerkzaamheden zijn onderstaand kort toegelicht:

- Gemeentehuis Staphorst, Binnenweg, bijna € 300.000; dit zijn de kosten van de herinrichting en verduurzaming van de binnenzijde van het gemeentehuis. Hiermee voldoet het gemeentehuis aan de geldende wet-regelgeving t.a.v. het binnenklimaat.

- Voetbalaccommodatie, Parallelweg 27, ruim € 30.000; dit betreft de onderhoudswerkzaamheden aan de kleedkamers en de kantine voor wat betreft het schilderwerk en het binnenklimaat.
- Sporthal, Hoogeweg 21, ruim € 165.000; in 2023 is er groot onderhoud uitgevoerd aan zowel het gebouw (schilderwerk), de technische installaties als het buitenterrein (hekwerk).

B | Financiële consequenties beleidsdoel
In het gebouwenbeheerplan zijn de totale onderhoudskosten over de komende planperiode tot en met 2029 meerjarig meegenomen, zodat de gemiddelde kosten hierover bepaald konden worden. Voor bepaling van de hoogte van de werkelijke dotatie wordt uitgegaan van het begrotingsjaar (t) + 6. Deze dotaties worden jaarlijks ten laste van de exploitatie gebracht. Door middel van de voorziening gebouwenbeheer, waar de jaarlijks gemaakte kosten voor groot onderhoud aan onttrokken worden, zijn de kosten gedekt. Het kleine dagelijkse onderhoud wordt rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht.

C | Financiële consequenties in de rekening
De hoogte van de jaarlijkse dotatie aan de voorziening groot onderhoud wordt bepaald op basis van een recent (meerjarig) beheerplan. De dotatie dient minimaal gebaseerd te zijn op de onderhoudslasten die in het beheerplan zijn opgenomen voor het begrotingsjaar plus de drie jaren van de meerjarenraming. Bij het opstellen van de begroting 2023 is een periode gehanteerd van vier jaar (2023 - 2026), gelet op de verwachte negatieve stand per 31 december 2023. Echter hoe langer de gehanteerde periode waarover de jaarlijkse dotatie wordt berekend, hoe meer er sprake is van het egaliserende karakter van de voorziening. Om te kunnen voldoen aan het doel van een voorziening, het egaliseren van kosten, en rekening houdend met de werkelijke kosten 2023 zijn de werkelijke dotaties gebaseerd op de onderhoudslasten die voor de jaren 2023 tot en met 2029 zijn opgenomen in het beheerplan. Dit heeft tot de volgende dotatie geleid:

Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Dotatie voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	287	411

De stand van de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen per 31 december van het jaar.

Bedragen x € 1.000	2023	2022
Voorziening groot onderhoud gebouwen	405	616

Paragraaf 3 - Financiering

Inleiding op de paragraaf

Algemeen
Basis vormt de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido). Het doel van deze wet is het bevorderen van een solide financiering en kredietwaardigheid van de decentrale overheden evenals het beheersen van de renterisico's. Onderdeel van deze wet is de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo). Uitvoering van de regelgeving vindt plaats door het vaststellen van kaders in het Treasurystatuut. Bovenstaande uitgangspunten worden hieronder nader toegelicht.

1 | Uitvoering financiering

Naast het statuut stelt de Gemeentewet een treasuryparagraaf verplicht in de begroting en jaarrekening. Dit is nader uitgewerkt in artikel 22 van de financiële verordening. Bij de rekening zal in de paragraaf financiering in ieder geval verslag gedaan worden van:
A) Kasgeldlimiet
B) Renterisiconorm
C) EMU saldo
D) Rentekosten en renteopbrengsten

A) Kasgeldlimiet
Voor het uitzetten van gelden met een looptijd korter dan een jaar geldt een maximum bedrag. Deze kasgeldlimiet is wettelijk vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal. De gemiddeld in een kwartaal opgenomen vlottende schuld (rekening-courantkredieten, kasgeldleningen) mag dit bedrag niet overschrijden. In 2023 was geen sprake van rekening-couranten en kasgeldleningen.

B) Renterisiconorm
De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen niet hoger mogen zijn dan 20% van het verwachte begrotingstotaal voor 2023 (€ 56 miljoen). In 2023 bedraagt de renterisico norm daarmee € 11,1 miljoen. In 2023 was geen sprake van verplichte aflossingen en renteherzieningen. De gemeente blijft daarom ruim binnen de renterisiconorm.

C) EMU saldo
Het rijk heeft de gemeentelijke macronorm vertaald naar een individuele EMU-referentiewaarde per gemeente. Voor Staphorst is deze afgelopen jaar gesteld op - € 1,799 mln. De EMU-referentiewaarde is geen norm, maar een indicatie van het aandeel van de gemeente in de gezamenlijke tekortnorm.

In het volgende overzicht de ontwikkeling van het EMU saldo:

	(x €1.000)	Rekening 2022	Rekening 2023	Begroting 2024
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking reserves	6.369	525	-3.312
+ 2	Afschrijvingen t.l.v. de exploitatie	1.469	1.633	2.044
+ 3	Bruto dotaties aan de post voorziening t.l.v. exploitatie	98	339	333
- 4	Uitgaven aan investeringen in (im)materiële activa die op de balans worden geactiveerd	4.380	5.590	11.650
+ 5	De in mindering op onder 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bijdragen van Rijk, Provincie of Europese Unie en overigen	34	245	80
+ 6A	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)	899	12	-
- 6B	Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	533	12	-
- 7	Uitgaven aan de aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	2.695	970	2.472
+ 8A	Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	7.308	1.405	2.451

- 8B	Boekwinst op grondverkopen	2.521	415	1.123
- 9	Betalingen t.l.v. voorzieningen	319	560	33
- 10	Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks t.l.v. reserves worden gebracht en die niet vallen onder één van de andere genoemde posten	-	-	-
11 A	Gaat u deelnemingen verkopen?	Nee	Nee	Nee
-11B	Zo ja, boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	-	-	-
	Berekend EMU saldo	**5.729**	**-3.388**	**-13.682**

D) Rentekosten en opbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie
Hieronder wordt een opsomming gegeven van alle uitgezette en opgenomen gelden zoals deze opgenomen zijn in de rekening 2023.

Soort (bedragen x € 1.000)	Begin 2023	Mutatie 2023	Eind 2023	Opbrengst 2023	Begroot 2023
Uitgezette gelden op lange termijn	1.017	-25	992	37	968
Uitgezette gelden op korte termijn	27.223	-4.580	22.643	896	11.337
Aandelenbezit	184		184		184
Opgenomen gelden korte termijn	0		0		0
Totaal	**28.424**	**-4.605**	**23.819**	**933**	**12.489**

2 | Risicoprofiel

Hieronder wordt ingegaan op mogelijke kredietrisico's bij de gewaarborgde geldleningen, koersrisico's bij de verschillende beleggingsproducten en een mogelijk valutarisico.

A) Kredietrisico
Binnen de huidige portefeuille is nauwelijks sprake van enig kredietrisico.

B) Koersrisico
Binnen de huidige portefeuille is nauwelijks sprake van enig koersrisico.

C) Valutarisico
De huidige beleggingen zijn allemaal in Nederlandse bedrijven en producten, waardoor er geen sprake is van valutarisico's. Uiteraard kunnen de partijen waar de gemeente een belang in heeft overtollige gelden beleggen in buitenlandse beleggingsproducten. Dit zou dan ten koste (of ten gunste) kunnen gaan van de dividendopbrengst. Echter ook deze partijen hebben zich te houden aan de regels die hiervoor binnen het bestuur zijn afgesproken.

3 | Rentetoerekening

Soort	2023
Externe rentelasten over kort en lang geld	0
Externe rentebaten	933
Totaal door te berekenen externe rente	-933

Doorberekende rente	0
Boekwaarde v.d. materiële vaste activa 1 jan	29.316
Boekwaarde v.d. financiële vaste activa 1 jan	1.201
Omslagrente (alleen van materiële vaste activa)	-3,1826
Omslagrente (van materiële en financiële vaste activa)	-3,0573
Doorberekende omslagrente	0%

Bedragen x € 1.000

Paragraaf 4 - Bedrijfsvoering

Organisatie algemeen

Een goed bestuur is er voor haar samenleving en bestuurt op democratische en transparante wijze met het algemeen belang voor ogen. Dat doen we lokaal met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. In de regio werken we samen met de provincie, andere gemeenten en partners in samenwerkingsverbanden. Wij zijn dienstbaar aan de Staphorster samenleving.

Als stip op de horizon kleuren wij samen de toekomst van een ondernemend en verbindend Staphorst. Iedereen doet mee. Bij de doorontwikkeling van onze organisatie houden wij onze missie en visie voor ogen.

Visie
We vormen een betrouwbare organisatie met omgevingsbewuste medewerkers, die hun vak met passie uitvoeren. Vanuit dat vertrekpunt werken we oplossingsgericht om samen Staphorst te ontwikkelen. In verbondenheid met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties nemen we zo verantwoordelijkheid voor de woon-, werk- en leefomgeving.

Missie
We zijn een vernieuwende en ondernemende gemeente met karakter en lef. We geven de samenleving ruimte en vertrouwen om verantwoordelijkheid te nemen. Inwoners en bedrijven die ons nodig hebben kunnen op ons rekenen. We versterken en versnellen initiatieven uit de samenleving en werken samen voor het beste resultaat en gaan van “zorgen voor“ naar “zorgen dat”.

De paden langs waar we de stip op de horizon bereiken zijn de paden van de:

- innovatieve plattelandseconomie;
- gezonde en dynamische samenleving;
- de verantwoorde vernieuwing.

Waarden

De vier waarden: betrouwbaar, samenwerken, omgevingsbewust en trots op ons werk, zijn het onderwerp van ons gesprek met elkaar. Wij vinden het belangrijk dat ons handelen vanuit deze waarden merkbaar is voor inwoners, ondernemers, verenigingen en organisaties.

Personeel | HRM

Loonsomsturing/formatie
In de loonsommonitor van Pinkroccade genaamd iNzicht, wordt de informatie vanuit verschillende bronsystemen (de salarisadministratie en de financiële administratie) ontsloten, zodat hier door de managers en coördinatoren vroegtijdig op gestuurd kan worden.

Loonsommonitor 2023: organisatie

	begroot geheel jaar	werkelijkheid t/m heden	prognose geheel jaar	resultaat
Fte conform formatieboek	175,06			
Fte werkelijk excl. inhuur/vacatures		168,32	167,22	7,84
Loonkosten conform formatieboek	14.347.748			
Loonkosten personeel in dienst		12.678.416	12.678.416	1.669.332
Saldo opbrengsten (toeslagen/projecte...		-1.103.850	-1.103.850	1.103.850
Kosten inhuur totaal		3.030.655	3.030.655	-3.030.655
- Kosten inhuur vacaturebudget		751.511	751.511	
- Kosten inhuur ziekte		173.042	173.042	
- Kosten inhuur extra werkzaamheden		2.106.102	2.106.102	
TOTAAL JAAR 2023	14.347.748	14.605.221	14.605.221	-257.473

Bovenstaande betekent dat er een overschrijding van het loonbudget is van € 257.473. De verklaringen van deze overschrijding liggen vooral in de inhaalslagen die gemaakt zijn in werkzaamheden binnen het Sociale Domein. Wegens corona en daarna de komst van de vluchtelingen uit Oekraïne zijn er reguliere werkzaamheden blijven liggen, met name op het gebied van beleid. In de 1ste helft van 2023 konden deze werkzaamheden pas grotendeels overgedragen worden aan extra menskracht hiervoor. Het bleek moeilijk hier goede mensen voor te vinden, daar ook elke gemeente daarnaar op zoek was. In de uitvoering is extra inzet geweest wegens de grotere

groep statushouders en wegens de toenemende complexiteit in de casussen (o.a. psychische aandoeningen, verslavingen, vechtscheidingen).

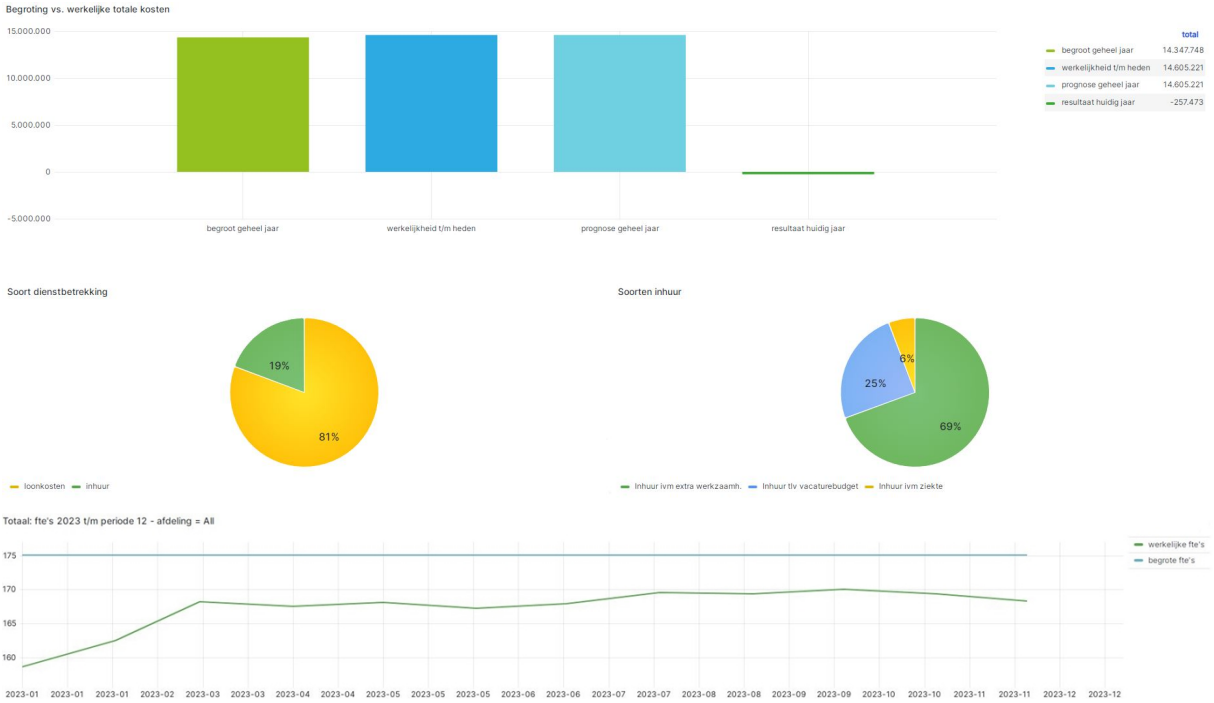

De fte's in het formatieboek zijn als volgt verdeeld over de afdelingen:

Personeelsformatie in fte's

Organisatie onderdeel	Formatieboek 2023
College + griffie + Babsen	5,89
Gemeentesecretaris + Management	4,00
Bestuur & Managementondersteuning	71,02
Fysieke Leefomgeving	65,11
Samenleving	29,04
Totaal	**175,06**

In het formatieboek 2023 is 175,06 fte opgenomen. De werkelijke invulling van deze formatie heeft voor 167,22 fte (€ 12.678.416) door personeel in loondienst plaatsgevonden en voor een bedrag van € 3.030.655 door het inhuren van personeel.

Ontwikkeling loonsom (x € 1.000)
De begrote loonsom 2023. is als volgt opgebouwd:

Primitieve begroting 2023	13.759.535
Resultaatbestemming 2022	284.000
Uitbreiding raadsgriffier	46.400
Gevolgen CAO-akkoord 2023	257.813

Totale loonsom	**14.347.748**

De werkelijke invulling van de begrote formatie is als volgt:

Loonkosten personeel in dienst (per saldo)		11.574.566
Inhuurkosten:		
I.v.m. vacatures	751.511	
I.v.m. ziektevervanging	173.042	
I.v.m. extra werkzaamheden	2.106.102	
		3.030.655
		14.605.221

Bovenstaande betekent dat er een overschrijding van het loonbudget van € 257.473 is.

Inkopen en aanbesteding

De inkoopadviesfunctie is naast het op orde brengen van de nodige analyses en dossiers, in 2023 betrokken geweest bij een aantal aanbestedingen. Vooral het proces van inhuur personeel, het contractenboek en bijbehorende procedures kregen aandacht.

Gemeentelijke heffingen/basisregistraties

Uitbreiding lokaal belastinggebied
In het regeerakkoord van december 2021 wordt tussen rijk en gemeenten gesproken over een nieuwe of aangepaste financieringssystematiek. Vanaf 2026 is het wenselijk om tot een nieuwe wijze van bekostigen te komen, waarbij verruiming van het lokale belastinggebied een te onderzoeken onderdeel is. Het rapport ‘Bepalen betekent betalen’ (2015) beveelt een significante uitbreiding van het gemeentelijk belastinggebied aan. Het gaat daarbij om autonome keuzes, niet om het bekostigen van rijks doelen.

Omgevingswet en leges
De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. De legesverordening is hierop aangepast. De komende tijd wordt bezien of er nog aanvullende wijzigingen nodig zijn.
Vanaf 2024 publiceert de afdeling zelf alle aanslagbiljetten/taxatieverslagen op MijnStaphorst. Zo zijn we niet meer afhankelijk van externe partijen. Inwoners beschikken altijd over alle actuele gegevens.

Ontwikkelingen Wet WOZ
Het is belangrijk om te zorgen voor een transparante en duidelijke WOZ-waardering. De WOZ-uitvoering vraagt voor de toekomst steeds breder gebruik, wat gevolgen heeft voor bijvoorbeeld technische ontwikkelingen en uitgebreidere registratie van gegevens. De WOZ moet meebewegen met vraagstukken die vanuit overheid verplicht zijn. Denk aan modernisering taxatieverslag. Maar ook de toename van de bezwaren en informele aanpak blijven belangrijk aspecten. Deze ontwikkelingen vragen om investeringen van de gemeenten en hebben overigens een breder bereik dan uitsluitend de WOZ-uitvoering. Voorbeelden hiervan zijn:

- verandering van de markt als gevolg van de energietransitie/duurzaamheid;
- ontwikkelingen in de woningmarkt als gevolg van tekort aan aanbod;
- veranderende behoefte van belanghebbenden aan transparantie;
- groeiende behoefte van belanghebbenden aan rechtsbescherming;
- integratie van gegevensbeheer voor WOZ en geo-registraties;
- invoering Omgevingswet;
- groeiend belang voor kwaliteitsbeheer en correcte uitwisseling met de Landelijke Voorziening WOZ.

Het GEO gegevensbeheer is in 2023 binnen het team Publiek en Bestuur belegd waar ook het de uitvoering van de WOZ en het beheer van de BAG plaatsvindt. Dit draagt bij aan de onderlinge afstemming en de kwaliteit van de registraties.

Samenwerking Wet WOZ
Al jaren verzorgt Staphorst de uitvoering van de Wet WOZ voor de gemeente Zwartewaterland. De samenwerkingsovereenkomst is in 2022 geactualiseerd en regelt een continuering van de samenwerking voor de komende 6 jaar. Ook is hierbij rekening gehouden met de benodigde investeringen voor een adequate WOZ-uitvoering.

Samenhangende objectenregistratie
Een samenhangende objectenregistratie (SOR) is één centraal georganiseerde uniforme registratie met daarin

basisgegevens over objecten in de fysieke omgeving. Daaronder verstaan we objecten die in het terrein zichtbaar zijn, zoals gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en bomen, aangevuld met enkele basisgegevens, zoals woonplaatsen en openbare ruimten. In de objectenregistratie gaan in ieder geval de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) en de basisregistratie grootschalige topografie (BGT) op. Daarnaast is het de bedoeling dat ook het gedeelte van de WOZ-administratie waarin objectgegevens zijn opgenomen en een aantal basisgegevens uit de registraties voor het beheren van de openbare ruimte (BOR) in de objectenregistratie worden opgenomen. Hierdoor wordt dubbele opslag van objectinformatie zoveel mogelijk voorkomen (‘éénmalig registreren, meervoudig gebruik).

Ontwikkelingen GEO-informatie (GeoVisie)
Geografische gegevens worden steeds belangrijker. Om die reden heeft Staphorst een GeoVisie vastgesteld. Deze visie voorziet in het nut en de noodzaak van een kwalitatief goede beheerorganisatie met betrekking tot de GEO-gerelateerde basis- en kernregistraties. Het doel is om een beheerorganisatie te vormen en zo te werken met ‘eenmalig inwinnen, meervoudig gebruik’. Met de juiste applicaties, koppelvlakken, processen en taakverdeling komt dit tot stand. Op deze manier worden de baten maximaal benut en gebruik gemaakt van de juiste, kwalitatief hoogwaardige gegevens. Overheden zijn verplicht om gebruik te maken van gegevens uit basisregistraties. Een goede beheerorganisatie is belangrijk gelet op het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Onjuiste informatie resulteert in problemen. Gemeente Staphorst heeft voor de gewenste beheersorganisatie diverse stappen gerealiseerd Er is geïnvesteerd in het beheer en de benodigde applicaties/koppelingen. Daarnaast zijn processen vastgelegd en belegd.

Digitalisering producten burgerzaken
Momenteel is het voor inwoners mogelijk om diverse zaken via de website te regelen. Voorbeelden hiervan zijn geboorteaangiftes, overlijdensaangiftes, verhuizingen en aanvragen van uittreksels.

In Staphorst is het vanaf juni 2023 mogelijk om digitaal het rijbewijs te verlengen. Ruim 20% van de aanvragen wordt digitaal gedaan. Fysiek blijft een verlengingsaanvraag natuurlijk ook mogelijk.

Verbeteren Reisdocumentenstelsel
De komende jaren wordt landelijk gewerkt aan een toekomstbestendig stelsel van paspoorten en identiteitskaarten. In het programma Verbeteren Reisdocumentenstelsel (VRS) wordt het stelsel geleidelijk aangepakt. Het doel is: de kwaliteit, fraudebestendigheid en betrouwbaarheid van het stelsel naar een hoger niveau tillen.

Ontwikkelingen secretariaat

Het gebruik van applicaties en digitaal verkeer zoals e-mail en whatsapp neemt toe. Dit vraagt bewustwording en is van invloed op processen. Hoe doen we ons werk, hoe archiveren wij dat, zijn belangrijke pijlers in deze processen. De Wet open overheid (Woo) speelt hierin ook een rol.

Naast de primaire taken binnen het secretariaat zoals het ondersteunen van het bestuur, management en OR ervaren we een toename van de vraag om vanuit het secretariaat deel te nemen aan diverse projecten en werkgroepen. Dit vraagt om voldoende capaciteit, prioritering en wellicht keuzes.

Communicatie

Team communicatie wordt veelal geregeerd door de waan van de dag. Veel vraag om advies en ondersteuning. Het team werkt aan een traject ‘communiceren met focus’. Dit helpt bij het stellen van prioriteiten. Hierbij staan maatschappelijke opgaven centraal en ook de verwachte en werkelijke impact van communicatie op de samenleving.

In de afgelopen jaren blijkt dat maatschappelijke onderwerpen, overheidsontwikkelingen of crisissen leiden tot snel schakelen en ad hoc inspelen op gebeurtenissen. Vanuit de gemeente moeten daarom ambities en prioriteiten telkens bijgesteld worden.

Juridische kwaliteitszorg

Juridische Kwaliteitszorg staat voor de manier waarop het bestuur, het MT en de ambtelijke organisatie de juridische kwaliteit van het handelen van de organisatie kunnen verbeteren. Het is belangrijk om kwaliteitszorg te borgen. Zeker nu taken bij gemeenten toenemen en de organisatie groeit. Het monitoren van de kwaliteit, het op peil houden en waar nodig verbeteren blijft van belang.

Ondermijning en Wet Bibob

Ondermijnende criminaliteit neemt veel vormen aan en kan zowel landelijk als lokaal zeer ontwrichtend zijn. In de strijd tegen ondermijning heeft de bestuurlijke aanpak een belangrijke plaats. Om te voorkomen dat de gemeente onbedoeld ondermijnende activiteiten faciliteert, is het belangrijk interne en externe bewustwording te creëren en ook actualisatie van bestuurlijke instrumenten, waaronder de Wet Bibob. De komende jaren wordt hieraan gewerkt. Eventueel zoeken we samenwerking met de regio op.

Informatiemanagement

Visie en projecten
Het meerjareninvesteringsplan IMPC is geactualiseerd (periode 2024-2026) en een aantal projecten zijn conform planning in 2023 gerealiseerd of opgestart. In 2023 is bijvoorbeeld een nieuw intranet geïmplementeerd. Tevens is een start gemaakt met de ontwikkeling van een visie met betrekking tot een Staphorster digitale samenwerkingsomgeving om samenwerking (over organisatie grenzen heen) en projectmatig werken veilig en gebruiksvriendelijk te ondersteunen. Deze visie wordt in 2024 nader uitgewerkt in een ontwerp en geïmplementeerd. Voorts is in 2023 een nieuw modern digitaal werkplekconcept geselecteerd, de implementatie hiervan start in 2024. In het kader van de verbouwing en herinrichting van het gemeentehuis zijn tal van ICT werkzaamheden uitgevoerd, inclusief inrichting hybride vergaderruimtes.

Gemeentebrede actualisatie van digitaal zaakgericht werken & archiveren en procesoptimalisatie
Het digitaal zaakgericht werken en archiveren inclusief procesoptimalisatie waarbij papieren dossiers worden vervangen door digitale dossiers met daarbij nieuwe, passende, werkwijzen en archiefomgeving is in 2023 verder doorgevoerd. De verbouwing, nieuwe inrichting van het gemeentehuis en introductie van werkplek onafhankelijk werken waren in 2023 een extra stimulans om sneller en meer digitaal te werken en te archiveren.

Dienstverlening
In 2023 is in het kader van het programma Lokale Democratie onderzoek onder inwoners, raadsleden en ambtenaren verricht. Dienstverlening van de gemeente kwam daarbij nadrukkelijk aan de orde. De (visie op) dienstverlening maakt onderdeel uit van de kerntakendiscussie. De visie op dienstverlening wordt op basis van de uitkomsten van de kerntakendiscussie (waar nodig) aansluitend nader uitgewerkt in 2024.

Informatieveiligheid
De implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) is aan de hand van de opgestelde jaarkalender, voorgezet. Er zijn verschillende beleidsdocumenten opgesteld en/of geactualiseerd. Waar nodig zal de implementatie daarvan in 2024 worden uitgevoerd. In 2023 zijn een aantal audits met positieve resultaten uitgevoerd, is deelgenomen aan een landelijke oefening en is een nieuw gemeentebreed bewustwordingsprogramma gestart.

Privacy
De functie Functionaris Gegevensbescherming (FG) is vanuit het oogpunt van flexibiliteit en (actuele) deskundigheid op basis van een abonnementsconstructie sinds 2023 bij een FG -dienstverlener uitgevoerd.
Er vindt bijscholing plaats op het vlak van informatiebeveiliging en privacy voor betrokken gemeentelijke medewerkers. Bewustwording (voor zowel privacy als informatieveiligheid) van alle gemeentelijke medewerkers is een continu punt van aandacht en krijgt ook in 2024 vervolg.

Visie op control
De uitwerking van de vastgestelde Visie op Control naar de organisatie zal gaan plaatsvinden door het gaan werken volgens het Three Lines Model of Defence, zoals opgenomen in de begroting 2023.
Gedurende 2023 hebben er presentaties plaatsgevonden binnen de afdeling bestuur- en management-ondersteuning om draagvlak te creëren voor invoering van genoemde werkwijze. Hierdoor ontstaat duidelijkheid voor een ieder wie waar verantwoordelijk voor is op gebied van de beheersing van de processen. Dit wordt in 2024 uitgerold voor de gehele organisatie, waardoor elke afdeling op dezelfde wijze gebruik maakt van de control functie.

Rechtmatigheidsverantwoording
De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft daadwerkelijk plaatsgevonden met ingang van het boekjaar 2023. Presentaties aan de Auditcommissie en Raad hebben er toe geleid dat 12 december 2023 de van belang zijnde stukken zijn vastgesteld: aangepaste financiële verordening, het m&o beleid in samenhang met fraude/risicoanalyse en het normenkader.
Gedurende het jaar hebben er controles plaatsgevonden om een uitspraak te kunnen doen over het rechtmatig handelen binnen de financiële processen. Conform verordening zullen we een overzicht presenteren over de geconstateerde rechtmatigheidsfouten in relatie tot de vastgestelde verantwoordingsgrens ad 3% en rapportagegrens van € 100.000. Ook zullen er acties worden benoemd ter voorkoming van herhaling van genoemde fouten.

Huisvesting

Het project Toekomstbestendig gemeentehuis bestond in 2023 uit werkzaamheden in het gemeentehuis en het plaatsen van zonnepanelen op het dak. De interne verbouwing heeft in 4 fasen plaatsgevonden. Schuine daken zijn vanaf de binnenzijde extra geïsoleerd, verlichting is vervangen door ledverlichting en ruimtes zijn opnieuw ingedeeld, opgefrist en ingericht. Er is nieuwe vloerbedekking gelegd, kozijnen en deuren zijn geschilderd, installaties zijn vernieuwd en de balies in de ontvangsthal zijn vervangen. Daarnaast zijn er extra overlegruimtes gecreëerd, ruimtes voorzien van ICT-voorzieningen voor hybride vergaderen en nieuwe meubels geleverd. Bij de verbouwing en herinrichting is rekening gehouden met circulariteit door materiaal te hergebruiken en oud meubilair een nieuwe plek te geven. Het gemeentehuis is tijdens de verbouwing open gebleven. Medewerkers hebben tijdelijk meer thuisgewerkt en zijn via bijeenkomsten, intranetberichten en vlogs op de hoogte gehouden. In 2024 worden de laatste werkzaamheden voor de herinrichting uitgevoerd.

Rechtmatigheid

Monitor Rechtmatigheidsverantwoording		2023
A) Begrotingscriterium		
	- Overschrijding exploitatiebudgetten programma 2 Verkeer, Vervoer & Waterstaat	€ 261
	- Overschrijding programma 4 Onderwijs	€23
	- Overschrijding programma 9 Overhead	€ 1
	- Overschrijding investeringsbudgetten	€ 79
	- Niet geautoriseerde reserve mutaties	€ 0
Subtotaal A		€ 364
B) Voorwaardencriterium		
	- Onrechtmatigheden inkoop en aanbesteding	€ 1.330
	- Overige	€ 74
Subtotaal B		€ 1.404
C) Misbruik- & Oneigenlijk gebruik criterium		
	- Onrechtmatigheden Misbruik & Oneigenlijk gebruik	€ 0
Subtotaal C		€ 0
D) Totaal Bruto Rechtmatigheidsfouten (A+B+C)		€ 1.768
E)	Af: Begrotingsafwijkingen waarvan Raad heeft besloten dat deze niet onrechtmatig zijn	€ 285
F) Saldo resterende rechtmatigheidsfouten (D-E)		€ 1.483
G) Verantwoordingsgrens (3% van € 57 miljoen) De geconstateerde bruto rechtmatigheidsfouten overschrijden de verantwoordingsgrens. Hieronder zal een toelichting gegeven worden op de gemaakte rechtmatigheidsfouten die de grens van € 100.000 overschrijden, conform artikel 10, lid 3 financiele verordening.		€ 1.717

Toelichting:

Begrotingscriterium:

De overschrijding op de exploitatiebudgetten programma's van € 285.000 wordt met name veroorzaakt door een overschrijding in programma 2 ter hoogte van € 261.000. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door het wegenbeheerplan. De kosten op het wegenbeheerplan zijn overschreden met € 290.000. Echter staan hier ook subsidieontvangsten tegenover ter hoogte van € 300.000. Doordat er sprake is van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren, wordt de overschrijding daarmee als rechtmatig beschouwd.

Voorwaardencriterium:

De in de tabel vermelde onrechtmatigheden inkoop en aanbesteding € 1.330 betreffen de aanbesteding huur en koop woonunits t.b.v. opvang vluchtelingen Oekraïne tweede en derde fase. De gemeente Staphorst heeft bij de aanbesteding van de units fasen 2 en 3 artikel 2.32 van de aanbestedingswet toegepast. De gevolgde procedures zijn correct uitgevoerd. De 2.32 procedure kan gevolgd worden indien er sprake is van dwingende spoed. Bij het uitvoeren van de procedure was er argumentatie waaruit dwingende spoed onderbouwd kon worden en daarmee het toepassen van artikel 2.32 gerechtvaardigd was. Dit was geheel in lijn met het juridisch terecht bevonden beroep op artikel 2.32 bij de aanbesteding van de eerste fase units in 2022.
Bij de accountantscontrole over 2023 bleek dat de onderbouwing niet volledig was en er op basis van oordeel door een onafhankelijke jurist in deze situatie (voor de units fasen 2 en 3 in 2023) artikel 2.32 niet had mogen worden toegepast omdat er onvoldoende sprake was van dwingende spoed zoals vereist voor artikel 2.32.
Hoewel er vanuit juridisch oogpunt bij de beoordeling van de gevolgde procedure onvoldoende sprake is van aantoonbare dwingende spoed blijft de gemeente Staphorst bij het standpunt dat het vanuit humanitair oogpunt noodzakelijk was snel te handelen.
De gemeente Staphorst zal voor toekomstige aanbestedingen op het gebied van vluchtelingen Oekraïne de Europese aanbestedingsregels volgen.

Paragraaf 5 - Verbonden partijen

1 | Inleiding op de paragraaf

Algemeen
Deze paragraaf gaat in op de doelstellingen, activiteiten en de financiële mate van betrokkenheid van de samenwerkingsverbanden waarin onze gemeente in financieel opzicht participeert en (ook) een bestuurlijke invloed kan uitoefenen. Voor de visie op de verbonden partijen wordt verwezen naar de nota verbonden partijen. De opgenomen cijfers zijn de meest recent beschikbare cijfers op 1 maart 2023.

Beleidskader
De nota verbonden partijen is door de raad op 11 mei 2021 vastgesteld.

2 | Bestaande verbonden partijen - Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke GGD Regio IJsselland te Zwolle			
Bestuurlijk belang	11 deelnemende gemeenten. Gemeenten hebben zitting in het algemeen bestuur. Iedere gemeente heeft 1 stem. Gemeentelijke vertegenwoordiger in het jaar 2023: wethouder A. Mussche.		
Financieel belang gemeente	Het financieel belang komt tot uiting in de jaarlijkse bijdrage. Voor 2023 is er € 878.117 voldaan. Dit is 3,7% van het totaal van de ontvangen gemeentelijke bijdragen door de GGD IJsselland.		
Openbaar belang/ doelstelling	GGD IJsselland werkt aan een gezonde samenleving: vitale inwoners in een gezonde leefomgeving. Dit doen we door het uitvoeren van onderzoek, het signaleren van gezondheidsrisico's, het adviseren van gemeenten en inwoners, het bevorderen van gezond gedrag en het bieden van een vangnet voor mensen die (tijdelijk) niet zelfredzaam zijn. Zo vergroten we gelijke kansen op een gezond leven. We werken voor én met de elf gemeenten in IJsselland en samen met diverse organisaties: voor een gezonde samenleving. Voor het jaar 2023 was toekomstbestendig samenwerken een belangrijke opdracht: het bewaken, beschermen en bevorderen van een gezonde en veilige leefomgeving voor alle Nederlanders. GGD IJsselland is daarnaast onderdeel van een samenhangend aanbod van publieke gezondheid in Nederland en voert taken uit zoals deze in de wet Publieke gezondheid aan gemeenten zijn opgedragen.		
Financiële kengetallen	**Bedragen (x €1.000)**	**Begin van het jaar 2022**	**Einde van het jaar 2022**
	Eigen vermogen	2.546	1.705
	Vreemd vermogen	18.302	10.487
	Financieel resultaat	2021: 368	2022: 811
Risico's	Elke gemeente geeft een bijdrage per inwoner voor de basisproducten die voor alle gemeenten gezamenlijk worden uitgevoerd (inwonerbijdrage). Voor de diensten Jeugdgezondheidszorg worden de kosten op basis van het aantal inwoners 0-18 jaar verdeeld. GGD IJsselland voert een actief financieel risicobeleid. De weerstandscapaciteit wordt geëvalueerd op basis van een financiële risico-inventarisatie. Aanvullende producten worden gefinancierd door de gemeenten die deze afnemen. Voor de risico's voor incidentele additionele taken(maatwerk en projecten) is een aparte voorziening getroffen. Risico's voor additionele producten kunnen niet ten laste komen van alle gemeenten in de Gemeenschappelijke regeling. Indien de weerstandscapaciteit niet voldoet, kunnen gemeenten - naar rato van het inwonertal - worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort. Op basis van de meerjarenraming van GGD IJsselland is het risico voor de gemeente Staphorst klein.		
Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland te Zwolle			
Bestuurlijk belang	11 deelnemende gemeenten. Deelname in het algemeen bestuur door burgemeester J. ten Kate.		
Financieel belang gemeente	Het financieel belang komt tot uiting in de jaarlijkse bijdrage. Voor 2023 afgerond € 1,1 miljoen. Percentage Staphorst van het totaal: 2,73 %.		

Openbaar belang/ doelstelling	In oktober 2010 is de Wet veiligheidsregio's in werking getreden. Op basis hiervan zijn in Nederland 25 veiligheidsregio's ingesteld waaronder Veiligheidsregio IJsselland (VRIJ). Veiligheidsregio IJsselland richt zich op het voorkomen en bestrijden (van de gevolgen) van branden, ongevallen, rampen en crises. Dit gebeurt in het gebied van de elf, via een gemeenschappelijke regeling, aangesloten gemeenten.		
Financiële kengetallen	**Bedragen (x € 1.000)**	**Begin van het jaar 2022**	**Einde van het jaar 2022**
	Eigen vermogen	8.958	5.345
	Vreemd vermogen	34.692	33.604
	Financieel resultaat	2021: 3.071	2022: -/- 33
Risico's	Vorig jaar is een externe toets uitgevoerd op de meerjarenbegroting 2024 – 2027 van Veiligheidsregio IJsselland. Hierbij is mede gekeken naar de risico's die door IJsselland worden gesignaleerd ook in vergelijking met vier andere vergelijkbare veiligheidsregio's. Hoewel de omvang van het weerstandsvermogen binnen Veiligheidsregio IJsselland ten opzichte van de andere vier vergelijkbare veiligheidsregio's laag is, is het advies om o.b.v. de externe toets op de begroting de norm voor de omvang van de algemene reserve te handhaven. Er is nog maar beperkt beroep gedaan op de algemene reserve sinds 2014 en zo wordt voorkomen dat er onnodig "dood" geld op de plank ligt. Wanneer in de toekomst blijkt dat de omvang van de algemene reserve te beperkt is dan zal een bijstelling plaats moeten vinden.		

Gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningsschap Reestmond te Meppel			
Bestuurlijk belang	De gemeenten Meppel, Westerveld en Staphorst nemen deel. Staphorst levert als lid voor het dagelijks bestuur en algemeen bestuur: wethouder A. Mussche. In het algemeen bestuur is de gemeente vertegenwoordigd door wethouder L. Mulder.		
Financieel belang gemeente	Het financieel belang komt tot uiting in de jaarlijkse bijdrage 2023: € 956.000		
Openbaar belang/ doelstelling	Het zorg dragen voor aangepaste werkgelegenheid voor personen met medische/ of sociale beperkingen.		
Financiële kengetallen	**Bedragen (x €1.000)**	**Begin van het jaar 2022**	**Einde van het jaar 2022**
	Eigen vermogen	2.533	2.618
	Vreemd vermogen	3.796	2.382
	Financieel resultaat	2021: 175	2022: 299
Risico's	*Bijdragen gemeenten* De gemeenten die de gemeenschappelijke regeling hebben getroffen, waaronder Staphorst, zijn verantwoordelijk voor de volledige financiering van deze regeling, ook als dit onverwachte verliezen betreft. De impact van de risico's is in 2021 geschat op € 410.000,- met een waarschijnlijke impact van € 167.500. Deze verwachting is gebaseerd op het gewogen gemiddelde van alle inschattingen van kansen en impact. De algemene reserve, die ultimo 2022 € 1.030.000bedraagt, is in principe volledig beschikbaar als incidentele weerstandscapaciteit en is momenteel van voldoende omvang teneinde de geschatte risico's op te vangen.		

Gemeenschappelijke regeling Serviceteam Jeugd IJsselland te Zwolle	
Bestuurlijk belang	11 gemeenten nemen deel in deze nieuwe vorm van een GR, waar geen sprake is van een algemeen bestuur; alleen van een dagelijks bestuur. In dit dagelijks bestuur is Staphorst vertegenwoordigd door wethouder A. Mussche. Het bestuur besluit bij volstrekte meerderheid van stemmen.

Financieel belang gemeente	Het financieel belang komt tot uiting in de jaarlijkse bijdrage. Dit betreft 2,39 % van de totale bijdrage uit de GR die de RSJ-IJsselland ontvangt. Voor 2023, bedroeg de bijdrage € 47.200 exclusief budget voor de zorgkosten (doorbetaling kosten jeugdzorg aan de RSJ die zorg draagt voor facturatie enz.).		
Openbaar belang/ doelstelling	Uitvoeringsorganisatie die in opdracht van de samenwerkende gemeenten verantwoordelijk is voor jeugdhulp. De kerntaken bestaan uit inkoop van de jeugdhulp en contractbeheer/contractmanagement, bevoorschotten en afhandelen facturatie en het leveren van financiële monitoring van de jeugdhulp.		
Financiële kengetallen	**Bedragen (x €1.000)**	**Begin van het jaar 2022**	**Einde van het jaar 2022**
	Eigen vermogen	0	0
	Vreemd vermogen	2.042	558
	Financieel resultaat	2021: 0	2022: 86
Risico's	Eventuele tekorten komen voor rekening van de deelnemende gemeenten. Hiervoor is een vereveningsovereenkomst opgesteld (betaling naar rato deelname). Na afloop van het jaar vindt er een verevening plaats.		

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJsselland te Zwolle			
Bestuurlijk belang	11 gemeenten en provincie Overijssel nemen deel in deze GR. De oprichting vond plaats op 22 december 2016. Ingangsdatum 1 januari 2018. In het algemeen bestuur is Staphorst vertegenwoordigd door wethouder H. Brinkman.		
Financieel belang gemeente	Het financieel belang komt tot uiting in de jaarlijkse bijdrage. Voor 2023 zijn de kosten ongeveer (afgerond) € 0,7 miljoen.		
Openbaar belang/ doelstelling	De Omgevingsdienst IJsselland wil: • een hoogwaardige bijdrage leveren aan een veilige, gezonde, aantrekkelijke en duurzame omgeving om in te wonen, werken en leven. • onder het motto 'Lokale binding, regionale bundeling' de Omgevingsdienst nabijheid met schaalvergroting combineren. De verbinding van kwaliteitsverbetering en efficiencywinst komt zo binnen bereik. • de Omgevingsdienst een betrouwbare partner zijn in de keten met het Openbaar Ministerie (OM), politie, Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) en Veiligheidsregio (VR) en een samenwerkingspartner van de waterschappen in Overijssel. De Omgevingsdienst heeft daarbij als doel om meerwaarde te creëren op het gebied van de fysieke leefomgeving. • van toegevoegde waarde zijn voor het bedrijfsleven, de inwoners en de leefomgeving van IJsselland.		
Financiële kengetallen	**Bedragen (x €1.000)**	**Begin van het jaar 2022**	**Einde van het jaar 2022**
	Eigen vermogen	424	516
	Vreemd vermogen	3.076	2.840
	Financieel resultaat	2021: 108	2022: 201
Risico's	De risico inventarisatie zoals deze in de begroting 2024 is vastgesteld, resulteert in een benodigd weerstandsvermogen van € 311.000 en bedraagt hiermee ongeveer 3% van de begroting. De Omgevingsdienst geeft aan in 2024 een nieuwe risico inventarisatie te maken. De huidige risico inventarisatie is gebaseerd op de inventarisatie van juni 2018.		

3 | Bestaande verbonden partijen - Vennootschappen en coöperaties

BNG Bank N.V. Den Haag

Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 0,054%, portefeuillehouder: wethouder L. Mulder.		
Financieel belang gemeente	30.030 aandelen; één stem per aandeel van EUR 2,50. Totale waarde € 75.075.		
Openbaar belang/ doelstelling	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.		
Financiële kengetallen	**Bedragen (x € 1 miljoen)**	**Begin van het jaar 2022**	**Einde van het jaar 2022**
	Eigen vermogen	4.329	4.306
	Vreemd vermogen	143.995	107.459
	Achtergestelde schulden	X	X
	Dividend per aandeel	2019: € 1,27 2020: € 1,81 2021: € 2,28 2022: € 2.50	
	Financieel resultaat	2020: 221 2021: 236 2022: 300	
Risico's	Beperkt, tot deelname in het aandelenkapitaal. Het resultaat financiële transacties zal ook in de nabije toekomst gevoelig blijven voor politieke, economische en monetaire ontwikkelingen.		
Beleidsvoornemens en veranderingen	In het halfjaarsbericht van 2023 zijn de verwachtingen over het resultaat positief. De BNG heeft het eerste half jaar een resultaat geboekt van EUR 141 miljoen. In dezelfde periode van vorig jaar kwam de nettowinst uit op EUR 206 miljoen. Voornaamste oorzaak van de lagere nettowinst is een lager gerealiseerd resultaat financiële transacties op grond van de liquiditeitsportefeuille. In de tweede helft van dit jaar gaat BNG Bank voort op de ingeslagen weg. Dat doet de bank op basis van haar strategische programma Ons Kompas naar Impact. BNG Bank blijft zich inzetten om te zorgen dat klanten kunnen beschikken over de benodigde kredieten tegen aantrekkelijke voorwaarden en blijft investeren in eigen mensen en processen.		

Vennootschap NV Rendo Holding te Meppel			
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 4,34%, portefeuillehouder: wethouder L. Mulder.		
Financieel belang gemeente	43 aandelen ad € 453,77, totale waarde € 19.512. In 2022 is er € 217.000 aan dividend ontvangen over het jaar 2021.		
Openbaar belang/ doelstelling	De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met onder andere toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.		
Financiële kengetallen	**Bedragen (x €1.000)**	**Begin van het jaar 2022**	**Einde van het jaar 2022**
	Eigen vermogen	76.024	76.941
	Vreemd vermogen	101.110	103.373
	Financieel resultaat	2021: 6.589	2022: 5.917
	Dividend Staphorst (x €1)	2021: 217.000	2022: 239.000
Risico's	*Risico's:* Beperkt, tot deelname aandelenkapitaal.		

Vennootschap N.V. Rova te Zwolle	
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 3,09%. Portefeuillehouder: J. Bos

Financieel belang gemeente	217 aandelen, nominale waarde € 113,45. Totale waarde € 24.618. Achtergestelde lening van € 378.903. Rentevergoeding: 8%.		
Openbaar belang/ doelstelling	Werken aan het terugdringen van afval en het bevorderen van hergebruik van grondstoffen. De gemeente Staphorst draagt zorg voor onze publieke leefomgeving en alles wat daarin gebeurt. Is verantwoordelijk voor de inzameling en verwerking van het afval van inwoners. Omdat beheer in alle dynamiek en hectiek van het dagelijkse leven efficiënt en effectief uit te kunnen voeren werken gemeenten w.o. Staphorst veelal samen. Zo ook binnen ROVA. Als gemeentelijke uitvoeringsorganisatie in dienst van 23 samenwerkende gemeenten heeft deze zich verbonden aan bovengenoemde maatschappelijke verantwoordelijkheid. ROVA heeft zich ontwikkeld tot een duurzaam dienstenbedrijf. Duurzame ontwikkeling begint bij het besef van het dragen van verantwoordelijkheid naar toekomstige generaties en het zuinig moeten zijn op de schaarse grondstoffen die worden verbruikt.		
Financiële kengetallen	**Bedragen (x € 1.000)**	**Begin van het jaar 2022**	**Eind van het jaar 2022**
	Eigen vermogen	35.111	37.617
	Vreemd vermogen	53.383	59.641
	Financieel resultaat	2021: 5.133	2022: 4.369
	Dividend Staphorst (x €1)	2021: 89.000	2022: 79.000
Risico's	Beperkt, tot: 1. Deelname aandelenkapitaal. 2. Verstrekte achtergestelde lening ad € 379.000 (afgerond). 3. Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten (maakt onderdeel uit van de kostendekkendheid van het product afval).		
Vennootschap N.V. Vitens te Zwolle			
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 0,32%. Aantal aandelen: 18.531, de nominale waarde per aandeel is € 0,24. Totale waarde: € 4.571. Portefeuillehouder: wethouder L. Mulder.		
Financieel belang gemeente	De aandelen van Vitens zijn voor 100 procent in handen van provincies en gemeenten. Vitens kent 110 aandeelhouders, die gezamenlijk 5.777.247 aandelen bezitten. Staphorst bezit 18.531 aandelen ad € 1. Totale waarde: € 18.531. Stemrecht op aandelen: 0,321%.		
Openbaar belang/ doelstelling	Het produceren, distribueren en leveren van drinkwater aan onze klanten en de daarbij horende dienstverlening. Doelstelling: elke druppel duurzaam is de strategie tot en met 2030, hierbij zijn er drie aandachtsgebieden: duurzaam watersysteem, duurzame bronnen en duurzaam gebruik van drinkwater.		
Financiële kengetallen	**Bedragen (x € 1 miljoen)**	**Begin van het jaar 2022**	**Eind van het jaar 2022**
	Eigen vermogen	600	649,5
	Vreemd vermogen	1.388	1.447
	Financieel resultaat na belastingen	2021: 19,4	2022: 8,2
	Dividend Staphorst	2021: 0	2022: 0
Risico's	Beperkt tot deelname aandelenkapitaal.		
Enexis Holding N.V.			
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 0,0226% Portefeuillehouder: wethouder L. Mulder.		

Financieel belang gemeente	Totaal aantal aandelen: 33.779. Daarnaast heeft de gemeente Staphorst in 2020 een converteerbare hybride aandeelhouderslening verstrekt aan Enexis Holding N.V. voor een bedrag van € 112.836. Begin 2023 heeft een aandelenwaarding plaatsgevonden, de puntschatting bedraagt € 38,83 per aandeel.		
Openbaar belang/ doelstelling	Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,8 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met onder andere toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.		
Financiële kengetallen	**Bedragen (x € 1 miljoen)**	**Begin van het jaar 2022**	**Eind van het jaar 2022**
	Eigen vermogen	4.241	5.441
	Vreemd vermogen	5.154	4.907
	Financieel resultaat	2021: 199	2022: 1.300
	Dividend Staphorst (x €1)	2021: 22.000	2022: 44.000
Risico's	Verkenningen van netbeheer NL en de individuele netbeheerders geven aan dat de energietransitie een enorme investeringsopgave en daaruit voortvloeiende kapitaalbehoefte tot gevolg heeft. Uitgangspunt is dat Enexis financieel solide blijft, geen financiële risico's neemt en tenminste een A credit-rating behoudt. In 2022 heeft Enexis de commerciële dochter Fudura verkocht, met een opbrengst van 1,3 miljard (boekwinst € 1,1 mld). Hierdoor is er eenmalig een hogere dividenduitkering geweest voor de aandeelhouders, voor Staphorst betrof het totale dividend € 44.000. Eind 2022 hebben de 3 regionale netbeheerders (Enexis, Alliander en Stedin) en hun aandeelhouders een onderhandelaarsakkoord bereikt met het Rijk over de voorwaarden en het proces voor een toekomstige participatie door het Rijk als de kapitaalbehoefte de mogelijkheden van het bedrijf en de huidige aandeelhouders overstijgt.		
Vennootschap Wadinko B.V. te Zwolle			
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 1,67%, portefeuillehouder wethouder L. Mulder.		
Financieel belang gemeente	40 aandelen, geen balanswaarde		
Openbaar belang/ doelstelling	De vennootschap heeft tot doel het deelnemen in ondernemingen en vennootschappen, met name die welke ten doel hebben het stimuleren van en het deelnemen in ontwikkelingen en projecten op het gebied van milieu, techniek en innovatie, alsmede het daartoe deelnemen in andere ondernemingen en vennootschappen.		
Financiële kengetallen	**Bedragen (x € 1 miljoen)**	**Begin van het jaar 2022**	**Einde van het jaar 2022**
	Eigen vermogen	74	82
	Vreemd vermogen	6,9	8,5
	Financieel resultaat	2021: 8.6	2022: 12,9
	Dividend Staphorst (x €1)	2021: 50.000	2022: 25.000
Risico's	Het eigen vermogen van Wadinko op basis van deelname = 1,67% Inherent aan haar doelstellingen loopt Wadinko risico's. Door de interne maatregelen, met betrekking tot risicobeheersing, zoals beschreven in de jaarrekening, zijn de risico's voor de aandeelhouders beperkt.		
CSV Amsterdam B.V. (voorheen Claim staat Vennootschap B.V.) te 's Hertogenbosch			
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen 0,0216%, portefeuillehouder wethouder L. Mulder.		

Financieel belang gemeente	432 aandelen: 0,0216% van gestort aandelenkapitaal ad € 20.000 = € 4,32.		
Openbaar belang/ doelstelling	CSV zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhoudersommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. In februari 2021 heeft CSV bezwaar gemaakt tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Op het moment is CSV in gesprek met de Belastingdienst over het bezwaar. Afhankelijk van de reactie van de Belastingdienst en de kans van slagen van een eventuele gerechtelijke procedure zal in overleg met Aandeelhouderscommissie van CSV de procedure al dan niet worden voortgezet. Na afwikkeling van deze bezwaar- en eventuele gerechtelijke procedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure (bijvoorbeeld door een mogelijk compromis tussen de Belastingdienst en CSV of een besluit van de Aandeelhouderscommissie de procedure niet verder voort te zetten) zal CSV kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.		
Financiële kengetallen	**Bedragen (x €)**	**Begin van het jaar 2022**	**Eind van het jaar 2022**
	Eigen vermogen	312.379	210.079
	Vreemd vermogen	22.664	13.351
	Financieel resultaat	2021: -/- 42.665	2022: -/- 102.300
Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.		

Vennootschap PBE (publiek belang elektriciteitsproductie) B.V. te 's Hertogenbosch			
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen 0,0216%, Portefeuillehouder wethouder L. Mulder.		
Financieel belang gemeente	432 aandelen. Nominale waarde per aandeel: € 0,01. Totale waarde aandelen: € 1,00.		
Openbaar belang/ doelstelling	Publiek belang: Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent. (namens de verkopende aandeelhouders Essent). Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen met betrekking tot het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009 nog in stand gehouden te worden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan of deze contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden. Het doel is dat de vennootschap in 2023 zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.		
Financiële kengetallen	**Bedragen (x € 1.000)**	**Begin van het jaar 2022**	**Eind van het jaar 2022**
	Eigen vermogen	1.532	1.480
	Vreemd vermogen	6,9	9,9
	Financieel resultaat	2021: -/- 37	2022: -/- 52
Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.		

4 | Bestaande verbonden partijen - Stichtingen en verenigingen

Stichting dagelijks beheer MCR te Rouveen	
Bestuurlijk belang	Via stemrecht in dagelijks bestuur van de MCR. Andere partijen in de stichting: basisschool de Triangel en basisschool de Levensboom.

<table>
<tr><td>Financieel belang gemeente</td><td colspan="3">De exploitatiebijdrage van € 48.848 aan de stichting voor de kosten van de sportzalen en peuterspeelzaal.</td></tr>
<tr><td>Openbaar belang/ doelstelling</td><td colspan="3">De gemeente geeft het publieksbelang en de behartiging hiervan vorm via de privaatrechtelijke weg door:
De wettelijke zorgplicht voor het aanbieden van een ruimte voor gymlessen;
Het initiëren en te faciliteren van het multifunctionele karakter van de MCR vorm en inhoud te geven;
Ruimte te bieden aan het peuterspeelzaalwerk;
De openbare bibliotheek een uitleenruimte ter beschikking te stellen.
Door deze constructie worden basisschool de Triangel en basisschool de Levensboom hierbij betrokken</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Financiële kengetallen</td><td>Bedragen (x €)</td><td>Begin van het jaar 2023</td><td>Einde van het jaar 2023</td></tr>
<tr><td>Eigen vermogen</td><td>103.143</td><td>42.564</td></tr>
<tr><td>Vreemd vermogen</td><td>135.625</td><td>118.470</td></tr>
<tr><td>Resultaat</td><td>2022: -/- 5.169</td><td>2023: -/- 60.579</td></tr>
<tr><td>Risico's</td><td colspan="3">Doordat de exploitatie en beheer van de bijzondere scholen wettelijk op afstand zijn gezet, is er geen sprake van volledige betrokkenheid.
De gemeente heeft een (gering) aandeel van 27% in deze stichting op basis van het vloeroppervlakte.</td></tr>
</table>

Paragraaf 6 - Grondbeleid

Inleiding op de paragraaf

Algemeen
Deze paragraaf beschrijft de gemeentelijke visie op het grondbeleid en de wijze van uitvoering en de ontwikkelingen. In de jaarrekening wordt een actuele prognose van de te verwachten resultaten, de onderbouwing van de geraamde winstnemingen, de beleidsuitgangspunten en de bestaande risico's binnen de grondexploitatie voor de omvang van de reserve opgenomen. Onder grondbeleid verstaan we het gehele instrumentarium dat de gemeente ter beschikking staat om de vastgestelde ruimtelijke, en deels ook economische doelstellingen te realiseren.

Het grondbeleid is opgenomen in de omgevingsvisie 'Staphorst voor elkaar' welke is vastgesteld door de gemeenteraad op 9 januari 2018.

In exploitatie zijnde gronden

Voor het totaal van in exploitatie zijnde complexen kunnen de volgende uitkomsten worden gegeven:

Bedragen x €1.000	2023	2022	2021	2020
Boekwaarde 01-01	1.219	-186	474	461
Vermeerderingen in het jaar	970	5.894	844	227
Nog te maken kosten				171
Winstneming	415	2.147	179	583
Verminderingen in het jaar	-1.404	-6.636	-1.682	-967
Boekwaarde per 31-12	**1.200**	**1.219**	**-186**	**474**

Nog te maken kosten: (bedragen x €1.000)

Per complex	01-01-2024	01-01-2023	01-01-2022	01-01-2021
B.p. Rouveen-West 4				50
B.p. de Esch 3				121
B.p. Bullingerslag	1.755	1.870	1.893	1.530
B.p. Poeleweg IJhorst	257	334	410	
B.p. De Esch IV Gemeentelijk	230	230	1.641	
B.p. Rouveen-Zuid	2.837	3.967		
Totaal	**5.079**	**6.401**	**3.944**	**1.701**

Nog te ontvangen opbrengsten: (bedragen x €1.000)

Per complex	01-01-2024	01-01-2023	01-01-2022	01-01-2021
B.p. Bullingerslag	0	322	2.141	3.648
B.p. Poeleweg IJhorst	733	1.043	1.468	
B.p. De Esch IV Gemeentelijk	0	402	3.566	

B.p. Rouveen-Zuid	7.159	8.013		
Totaal	**7.892**	**9.780**	**7.175**	**3.648**

Het geraamde eindresultaat: (bedragen x €1.000)

01-01-2024	01-01-2023	01-01-2022	01-01-2021
1.613	2.160	3.416	1.630

Strategische gronden

De strategische gronden bestaan uit:
Het toekomstig industrieterrein De Esch 0.

	01-01-2024	01-01-2023
Aantal m² in eigendom zijnde gronden, die nog niet in exploitatie zijn	54.260	54.260
Boekwaarde van deze gronden	388	296
De gemiddelde boekwaarde per m²	**7,15**	**5,46**

Tussentijdse winstnemingen

Complex	2023	2022
B.p. Bullingerslag	127	325
B.p. Poeleweg IJhorst	75	90
B.p. De Esch IV Gemeentelijk	157	1.732
B.p. Rouveen-Zuid	56	
Totaal	**415**	**2.147**

(bedragen x € 1.000)

Risico's | Reserve
Grondbeleid gaat gepaard met (grote) financiële kansen en risico's. Als algemene risico's in de grondexploitatie kunnen worden genoemd:
A. Conjunctuur- en renterisico's
Hierdoor kan vraag naar bouwgrond inzakken en renteverliezen ontstaan.
B. Verwerving
Het niet tijdig kunnen verwerven van gronden en het stijgen van aankoopprijzen.
C. Milieurisico's
De zogenaamde schone grond verklaring wordt niet afgegeven wegens aangetroffen milieuvervuiling, bijvoorbeeld bodem.
D. Planschadeclaims
Omwonenden die zich gedupeerd voelen kunnen op grond van afdeling 6.1 Wro om een schadevergoeding vragen bij de initiatiefnemer.
E. Gevolgen economische crisis
Stagnatie in de woningbouw en industrie en daardoor vertraging in de uitgifte van grond.

Reserve voor grondexploitatie

Reserve voor grondexploitatie
In de nota reserves en voorzieningen 2021 is bepaald dat, gelet op het bedrijfsrisico, een reserve gebaseerd op ± 30 % van de boekwaarde van de nog niet in exploitatie genomen gronden als voldoende kan worden beschouwd:

Bedragen x €1.000	01-01-2024	01-01-2023	01-01-2022	01-01-2021
Reserve	6.939	6.429	3.084	2.839
Boekwaarde niet in exploitatie genomen gronden	2.962	2.845	3.406	3.072
Percentage van de boekwaarde	234%	226%	91%	92%

De stand van de reserve is ruim voldoende. Hiermee wordt voldaan aan de hierboven genoemde beleidsbepaling.

Ontwikkelingen en grondexploitaties

Grondexploitatie Bullingerslag (Oosterparallelweg)
Alle bedrijfskavels zijn verkocht en overgedragen. Er moet alleen nog een afronding plaatsvinden van de laatste woonrijpmaak werkzaamheden (groen aanplant / aanleg wandelvoorziening), uit te voeren in 2024.

De Esch 0
Voor dit nieuw te ontwikkelen kleinschalige bedrijventerrein is in het vierde kwartaal van 2023 het ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd, gericht op een vastgesteld bestemmingsplan in het tweede kwartaal van 2024.

Facilitaire grondexploitatie De Esch IV
In 2023 zijn de bouwrijpmaak werkzaamheden afgerond en zijn meerdere ondernemers gestart met het uitvoeren van hun bouwplannen.

Gemeentelijke grondexploitatie De Esch IV
In 2023 zijn de bouwrijpmaak werkzaamheden afgerond en zijn meerdere ondernemers gestart met het uitvoeren van hun bouwplannen.

IJhorst- West (Ywehof)
Dit betreft een grondexploitatie die voor rekening en risico van een externe partij wordt gevoerd. Het nog resterende deel van dit woningbouw plangebied wordt ontwikkeld en uitgegeven door een lokale aannemer (voorheen plangebied van projectontwikkelaar Megahome).

Grondexploitatie IJhorst- West (Poeleweg)
De verkoop van de eerste fase (13 vrije kavels en 7 rijwoningen) is op één nog over te dragen kavel nagenoeg afgerond. De verkoop van de tweede fase (11 vrije kavels en 5 rijwoningen) is in het eerste kwartaal 2023 gestart, waarbij ook meerdere kavels zijn overgedragen. De verwachting is dat in 2024 de laatste kavels worden overgedragen.

Rouveen- West 4
De laatste woonrijpmaak werkzaamheden zijn uitgevoerd. In 2023 is er een plan gemaakt om ten behoeve van dit plangebied, langs het Scholenland een voetpad aan te leggen.

Rouveen- Zuid (fase 1)
In de eerste helft van 2023 is gestart met het bouwrijpmaken van de locatie. De bouwrijpmaak werkzaamheden worden in het eerste kwartaal van 2024 afgerond. De verkoop van de kavels (28 vrijstaande woningen, 34 twee-onder-één kap woningen en 18 rijwoningen) is in het eerste kwartaal 2023 gestart. De eerste kaveloverdrachten hebben ook in 2023 plaatsgevonden.

Rouveen- Zuid (Fase 2)
In het tweede kwartaal van 2023 is er gestart met de procedure om 17 flex-woonlocaties met een meer permanent karakter in deze planfase mogelijk te maken.

De Slagen
Dit betreft een grondexploitatie die voor rekening en risico van een externe partij wordt gevoerd (Staphorst Ontwikkeling BV, bestaande uit meerdere lokale aannemers).

Paragraaf 7 - Lokale heffingen

Inleiding op de paragraaf

Algemeen
In deze paragraaf worden de belastingen die de gemeente heeft ontvangen toegelicht. Er wordt gekeken naar de ontvangsten in relatie tot het verleden en de actuele begroting. De methodiek voor het toerekenen van overhead aan de kostprijs van rechten en heffingen is opgenomen in de vastgestelde financiële verordening 2023 en bedraagt 93,93% voor 2023.

Belastingen
De uitvoeringsbepalingen van de lokale lasten is vastgesteld in de diverse belastingverordeningen. Voor de beleidsuitgangspunten die ten grondslag liggen aan de berekening van de totale heffingen en hoe deze bij de tariefstelling worden gehanteerd, wordt verwezen naar nota Lokale Heffingen 2021.

Leges
Daarnaast ontvangt de gemeente nog diverse leges, zoals leges omgevingsvergunning, leges bestemmingsplannen en leges burgerzaken. Deze zijn door de gemeenteraad gelegitimeerd middels door de raad vastgestelde verordeningen.

1 | Onroerende zaakbelasting

Onder de naam ‘onroerende zaakbelastingen’ worden ter zake van binnen de gemeente gelegen onroerende zaken een eigenaren- en gebruikersbelasting geheven.

Soort heffing (bedragen x € 1.000)	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
OZB eigenaar niet woningen	**1.304**	**1.305**	**1.121**
OZB eigenaar woningen	**2.221**	**2.220**	**1.965**
OZB gebruiker niet woningen	**839**	**840**	**745**
Totalen	**4.364**	**4.364**	**3.831**

2 | Afvalstoffenheffing

I. Vast-recht afvalstoffenheffingen
Op grond van artikel 10.21 en 10.22 van de Wet Milieubeheer heeft de gemeente een verplichting tot inzameling van huishoudelijke afvalstoffen. Degene die feitelijk gebruik maakt van een perceel waar huishoudelijke afvalstoffen kunnen ontstaan is belastingplichtig. Het vast-recht is in 2023 gelijk gebleven aan 2022, € 197.

II. Afvalstoffenheffing
De afvalstoffenheffing is budgetneutraal waarbij rekening gehouden wordt met het btw voordeel (BCF) en de kosten voor straatvegen tot 25% zijn meegenomen. Kosten voor kwijtschelding afvalstoffenheffing zijn ingecalculeerd.

Het voordeel in de afvalstoffenheffing komt ten gunste van de voorziening matiging tarief afvalstoffenheffing.

Afvalstoffenheffing:	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Kosten ophalen huisvuil (incl. automatiseringskosten)	1.186	1.213
Kosten straatvegen (25%)	12	19
BTW	225	240
Kwijtschelding	32	29
Personeelskosten	93	88
Overhead	87	85
Baten afvalstoffenheffing	-1.404	-1.397
Overige baten (onder andere dividend)	-274	-310

Saldo	**-42**	**-33**
Toevoeging aan voorziening	42	33
Saldo van de voorziening	**75**	**33**
Onttrekking uit reserve	n.v.t.	n.v.t.
Saldo van de reserve	**378**	**378**
Kostendekkendheid	**100%**	**100%**

(bedragen x € 1.000)

3 | Rioolheffing/- aansluitbijdrage

Rioolheffing bekostigt de taken voor de inzameling en het beheer van huishoudelijk afvalwater, regenwater en grondwater. Het tarief is in 2023 gelijk gebleven aan 2022, € 208.

Rioolheffing	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Rioleringskosten (incl. automatiseringskosten)	1.043	1.078
Kosten straatvegen (25%)	12	19
BTW	150	135
Kwijtschelding	28	25
Directe personeelskosten	182	171
Overhead	171	166
Opbrengst rioolheffing	-1.493	-1.479
Saldo	**94**	**115**
Mutatie voorziening	n.v.t.	n.v.t
Saldo voorziening	**411**	**411**
Onttrekking uit de reserve	-94	-115
Saldo reserve	**3.033**	**3.127**
Kostendekkendheid	**100%**	**100%**

(bedragen x €1.000)

De kosten en opbrengsten voor riool zijn redelijk in lijn met 2022. De btw is wellicht de meest opvallende post. In juli 2022 werd de btw op energie tijdelijk verlaagd naar 9%. Dit was ter compensatie van de hard gestegen energieprijzen. In 2023 is de btw op energie weer teruggezet naar 21%.

Riool aansluitbijdrage	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Rioleringskosten	206	68
BTW	43	14
Personeelskosten	20	19

Overhead	19	18
Opbrengst rioolaansluitbijdrage	-251	-64
Saldo	**37**	**56**
Kostendekkendheid	**87%**	**54%**

(bedragen x € 1.000)

De opbrengsten voor rioolaansluitrechten kunnen jaarlijks behoorlijk schommelen. In 2023 zijn de aansluitbijdragen voor project Kastanjelaan opgelegd, dit maakt een groot onderdeel uit van de hoge opbrengsten in 2023. De rioleringskosten 2023 zijn hierdoor ook hoger.

4 | Forensenbelasting

Forensenbelasting wordt geheven van natuurlijke personen, die zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, er gedurende het belastingjaar op meer dan negentig dagen van het jaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden. De totale opbrengst bedroeg:

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Forensenbelasting	**84**	**95**	**88**

5 | Toeristenbelasting

Toeristenbelasting wordt geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen onze gemeente tegen een vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als ingezetene met een adres in onze basisregistratie personen zijn ingeschreven. De totale opbrengst bedroeg:

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Toeristenbelasting	**126**	**91**	**111**

6 | Marktgelden/ standplaatsvergunningen

Er worden marktgelden geheven voor het innemen van standplaatsen op de weekmarkt. De opbrengsten bedroegen:

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Opbrengsten	32	32	33
Kosten	32	34	49

(bedragen in €)

7 | Begraafrechten

Op basis van de verordening lijkbezorgingsrechten worden rechten geheven voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats en voor het door of vanwege de gemeente verlenen van diensten in verband met de algemene begraafplaats. De opbrengsten en kosten bedragen:

Begraafplaatsen	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Totale kosten	387	428	407
Overhead	239	256	253
Opbrengst begraafplaatsen	-356	-309	-371
Saldo	**270**	**375**	**289**
Kostendekkendheid	**57%**	**45%**	**56%**

(bedragen x € 1.000)

8 | Hondenbelasting

Er wordt een belasting geheven van houders van honden. De opbrengst bedroeg:

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Hondenbelasting	**62**	**62**	**64**

Legesverordening

Onder de naam ‘leges’ worden een aantal verschillende rechten geheven. Deze heffing wordt opgelegd doordat de gemeente diensten verstrekt. De volgende leges geven als opbrengsten en kosten:

Omgevingsvergunningen	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Totale kosten	1.476	1.492	1.397
Overhead	1.273	1.273	1.208
Opbrengst omgevingsvergunningen	-764	-985	-1.096
Saldo	**1.985**	**1.780**	**1.509**
Kostendekkendheid	**28%**	**36%**	**42%**

(bedragen x € 1.000)

Burgerzaken	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Totale kosten	574	572	520
Overhead en automatisering	312	312	300
Opbrengst burgerzaken	-222	-229	-193
Saldo	**626**	**655**	**627**
Kostendekkendheid	**25%**	**26%**	**24%**

(bedragen x € 1.000)

Gemeentelijke accommodaties

De gemeente Staphorst beschikt over een aantal accommodaties die elk jaar een huur of gebruikersvergoeding genereren. De tarieven worden elk jaar geïndexeerd en vastgesteld door het college.

Soort (bedragen x €1.000)	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Dienstencentrum	**39**	**41**	**54**
Gymzalen	**23**	**23**	**21**
Sporthal	**61**	**61**	**63**
Voetbalaccommodaties	**46**	**47**	**45**
Totaal	**169**	**172**	**182**

Kwijtschelding

Voor inwoners voor wie het buitengewoon bezwaarlijk is om de aanslag te voldoen, kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding. Dit wordt getoetst aan de hand van een vermogens- en inkomenstoets. Kwijtschelding is aan te vragen voor OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

	Begroot 2023	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022

Afgewezen	31	26	32
Toegekend	125	126	124
Gedeeltelijk toegekend	3	0	2
Totaal	**159**	**152**	**158**

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2022	Werkelijk 2022	Werkelijk 2021
Kwijtschelding	**-49**	**-54**	**-54**

Lastendruk

Onderstaand wordt aangegeven hoe de belastingdruk over 2023 en voorgaand jaar bedroeg. In deze berekening zijn alleen die belastingen betrokken die nagenoeg voor iedereen van toepassing zijn.

Uitgangspunt: een eigenaar en bewoner van een ‘standaardwoning’ met een gemiddelde waarde die door meer dan één persoon wordt bewoond (bron Coelo). De gemiddelde WOZ waarde in 2023 is € 350.000 (waarderingskamer.nl).

Soort	2023	2022	Landelijk gemiddelde 2023
Afvalstoffenheffing (vast recht + variabel)	237	237	329
Rioolheffing	208	208	213
OZB	375	338	402
Totaal	**820**	**783**	**944**

Samenvatting verhoging belastingen en retributies

In 2023 zijn de volgende verhogingen doorgevoerd ten opzichte van 2022 naast de compensatie voor de inflatiecorrectie :

- OZB-opbrengst +10%

Voor de afvalstoffenheffing vast recht, rioolheffing, forensen-, toeristen-, hondenbelastingen, marktgelden en leges zijn geen verhogingen doorgevoerd.

Paragraaf 8 - Openbaarheidsparagraaf (WOO)

Inleiding op de paragraaf

Algemeen
De Wet open overheid (Woo) geldt sinds 1 mei 2022 en vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo beoogt een open en transparante overheid met als uitgangspunt dat iedereen recht heeft op toegang tot publieke informatie en dat alle overheidsinformatie in beginsel openbaar is. Een belangrijk verschil met de Wob is dat de Woo naast informatieverstrekking op verzoek, ook verplicht is zelf informatie openbaar te maken. Deze paragraaf beschrijft de beleidsverantwoording inzake de uitvoering van de Woo.

Wet open overheid

In 2023 stond de implementatie van een aantal nieuwe wetten zoals Woo (Wet open overheid), de Wmebv (Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer), Wep (Wet elektronische publicaties) en de nieuwe Archiefwet op de planning. De Woo heeft vanwege impact op de gehele organisatie en juridische belangen prioriteit gekregen. Er wordt hierbij met verschillende disciplines samengewerkt, zoals JZ, en communicatie.
De Wet open overheid is in 2022 ingevoerd. Hoewel actieve openbaarmaking van de elf informatiecategorieën bij uitblijven van een Koninklijk Besluit nog steeds valt onder de inspanningsverplichting, voldoet gemeente Staphorst al grotendeels aan tranches 0 en 1.
Naar aanleiding van het landelijke Adviescollege ICT-toetsing zijn bestuursorganen opgeroepen op een eigen website documenten openbaar te gaan maken in plaats van aansluiting op het eerder beoogde landelijke PLOOI-platform. Een gemeentelijke Woo-website is daarom in ontwikkeling en er is aangesloten op de landelijke Woo-index. Verder is in 2023 de informatie rondom de wet verbeterd op de gemeentelijke website. In het aantal Woo-verzoeken is in Staphorst een toename te zien.

Aantal ingediende Woo-verzoeken:

2022	2023
4	13

Realisatie Woo budgetten:

	Structureel budget	Incidenteel budget
Begroot	€ 42.000	€ 96.000
Werkelijk	€ 16.677	€ 1.250

De werkelijk aanwending van de structurele middelen voor een bedrag van €16.677 is toe te rekenen aan de inzet van een Woo-coördinator/Woo-contactpersoon.

Paragraaf 9 - Vluchtelingen

Inleiding op de paragraaf

Algemeen
De Russische invasie in Oekraïne heeft een grote stroom aan vluchtelingen te weeg gebracht. Eind 2023 verblijven er in Nederland 105.000 vluchtelingen uit Oekraïne. Gezien de aanhoudende instroom van Oekraïense ontheemden heeft het Rijk in september 2023 de veiligheidsregio's en gemeenten opgeroepen het aantal gemeentelijke opvangplekken uit te breiden naar 97.000 plekken per 1 februari 2024. De gemeentelijke opvanglocatie in Staphorst is in april 2023 uitgebreid naar 126 plekken en in oktober 2023 uitgebreid naar 196 plekken. Begin 2024 is de opvanglocatie uitgebreid naar 214 plekken, waardoor we voldoen aan de gemeentelijke opgave van 212 pekken. Naast de gemeentelijke opvanglocatie verblijven er ook circa 45 Oekraïense vluchtelingen in de particuliere opvang in onze gemeente. Een groot compliment aan alle huishoudens en vrijwilligers die betrokken zijn bij de particuliere opvang van Oekraïense vluchtelingen in onze gemeente.

In 2023 kwamen er 48.500 asielzoekers en nareizigers naar Nederland. De hogere instroom, het tekort aan structurele opvangplekken en een beperkte doorstroom van statushouders naar woningen leidden ook in 2023 tot problemen in de asielketen zoals bij het aanmeldcentrum in Ter Apel. In Staphorst zijn tot op heden nog geen asielzoekers opgevangen. De Spreidingswet – in werking getreden 1 februari 2024 – geeft gemeenten vanaf 2025 een nieuwe wettelijk taak. In de periode mei 2023 tot september 2023 zijn er wel 25 evacuees uit Soedan opgevangen op een vakantiepark in IJhorst (georganiseerd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het Ministerie van Binnenlandse Zaken).
Indien een asielzoeker een verblijfsgunning krijgt, wordt hij/zij een statushouder. Statushouders worden gekoppeld aan gemeenten. Gemeenten hebben de taak om te zorgen voor passende woonruimte. Het Rijk bepaalt elk half jaar hoeveel statushouders een gemeente moet huisvesten. De taakstelling eerste helft 2023 bedroeg 21 statushouders en de taakstelling tweede helft 2023 bedroeg 18 statushouders. Inclusief de opgelopen achterstand in 2022 (huisvesting van 8 statushouders) bedroeg de opgave 2023 het huisvesten van 47 statushouders. Sinds april 2023 maken we gebruik van voormalig hotel Waanders als tussenvoorziening voor statushouders. Deze tussenvoorziening biedt plek aan circa 40 statushouders. Om de druk op AZC's te verlichten, stimuleert het Ministerie van Justitie en Veiligheid dergelijke Hotel- en Accommodatievoorzieningen voor statushouders.
Daarnaast is in zomer van 2023 de Regionale Opvanglocatie (ROL) in Zwolle geopend. Deze opvanglocatie biedt onderdak aan 300 statushouders die gekoppeld zijn aan de gemeente Zwolle, Dalfsen, Steenwijkerland, Staphorst en Zwartewaterland. Vanuit de ROL kunnen statushouders een start maken met hun inburgering in de regio.

Middelen gerelateerd aan de vluchtelingen

Het opvangen van vluchtelingen en huisvesten van statushouders vergt transitiemiddelen, uitvoeringsmiddelen en ambtelijke inzet.

De Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (BooO) voorziet in het vergoeden van gemeentelijke kosten die zijn gemaakt ten behoeve van het realiseren en exploiteren van de opvang en verstrekkingen aan ontheemden uit Oekraïne. Voor het realiseren en het uitbreiden van de opvanglocatie heeft de gemeente een vergoeding voor transitiekosten ontvangen. Voor de uitvoeringskosten ontvangt de gemeente een vast bedrag per dag per gerealiseerd bed. In 2023 was dit € 83 per dag per bed. Dit bedrag is vanaf 2024 verlaagd naar € 61 per dag per bed (exclusief kosten leefgeld) .

De Hotel- en Accommodatieregeling (HAR) vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid voorziet deels in het vergoeden van de kosten ten behoeve van de tijdelijke huisvesting van de statushouders in voormalig hotel Waanders. De HAR biedt gemeenten de mogelijkheid om statushouders voor maximaal zes maanden tijdelijk onderdak te bieden. De statushouder ontvangt gedurende deze periode een vergoeding voor leefgeld van het COA. Indien de gemeente na 6 maanden nog geen definitieve huisvesting heeft gevonden, stopt het COA de verstrekkingen aan de statushouder. Daarna neemt de gemeente de financiële verantwoordelijkheid over van het COA, dit betekent dat de statushouder – indien hij of zij geen inkomen heeft - recht heeft op een bijstandsuitkering en wordt er huur in rekening gebracht.

Gemeenten die betrokken zijn geweest bij de tijdelijke opvang van evacuees uit Soedan, hebben via de decembercirculaire een vergoeding ontvangen voor de gemaakte kosten (met name ambtelijke inzet). Met de vergoeding van € 30 per evacuee per dag zijn we ruim uitgekomen.

Bestemmingsreserve
Conform raadsbesluit decemberwijziging 2023 is de bestemmingsreserve vluchtelingen, statushouders en opvang van Oekraïners ingesteld. Deze bestemmingsreserve wordt – waar nodig – de komende jaren gebruikt om op een goede manier invulling te kunnen geven aan de gemeentelijke opgaven betreft opvang Oekraïense ontheemden, huisvesting en inburgering statushouders en opvang asielzoekers. In het jaar 2023 is een bedrag ad. € 1.301.949 toegevoegd aan de bestemmingsreserve. Het overschot van het jaar 2022 ad. € 693.488 is overgeheveld van de algemene reserve naar de bestemmingsreserve. Het totaal van deze reserve bedraagt per 31 december 2023: € 1.995.437.

Financieel overzicht m.b.t. vluchtelingen	Baten 2023	Lasten 2023	Resultaat
Opvang ontheemden Oekraïne t/m unit 3	€ 4.349.273	€ 3.105.654	€ 1.243.619
Opvang statushouders locatie Waanders	€ 524.893	€ 524.710	€ 183
Opvang evacuees Soedan	€ 81.990	€ 34.757	€ 47.233
Totaal	**€ 4.956.156**	**€ 3.665.121**	**€ 1.291.035**

In onderstaand overzicht zijn de kosten Oekraïne nader gespecificeerd.

Verantwoording uitgaven m.b.t. opvang ontheemden Oekraïne	Begroot 2023	Werkelijk 2023
SPUK onderwijshuisvesting Oekraïense leerlingen		**€ 165.510**
Lasten bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne:		
Transitiekosten	€ 165.000	€ 287.588
Verstrekkingen leefgeld en wooncomponent particuliere opvang	€ 100.000	€ 139.245
Normbedrag gemeentelijke opvang	€ 3.311.500	€ 2.446.719
	€ 3.576.500	**€ 2.873.552**
Kosten GGD / gezondheidszorg		€ 32.523
Leerlingenvervoer, volwassenonderwijs		€ 34.069
Totaal lasten:	**€ 3.576.500**	**€ 3.105.654**
SPUK onderwijshuisvesting Oekraïense leerlingen		**€ 165.510**
Baten bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne:		
Transitiekosten	€ 289.455	€ 287.588
Verstrekkingen leefgeld en wooncomponent particuliere opvang	€ 100.000	€ 139.245
Uitvoeringskosten particuliere opvang	€ 75.600	€ 64.260
Normbedrag gemeentelijke opvang	€ 4.296.229	€ 3.692.670
Totaal baten:	**€ 4.761.284**	**€ 4.349.273**

Verantwoording uitgaven m.b.t. opvang statushouder locatie Waanders	Begroot 2023	Werkelijk 2023
Lasten:		
Verbouw en inrichting eenmalig	€ 195.000	€ 218.311
Overige kosten		€ 10.467
Huur	€ 283.500	€ 283.500
Noodopvang elders		€ 12.432
Totaal lasten:	**€ 478.500**	**€ 524.710**
Hotel- en Accommodatieregeling	€ 331.200	€ 510.400
Opbrengsten huur, gas, water en electra	€ 33.000	€ 14.493

Totaal baten:	**€ 364.200**	**€ 524.893**

Verantwoording m.b.t. opvang evacuees Soedan	**Werkelijk 2023**
Uitgaven opvang evacuees Soedan	**Lasten 2023**
Zorg en welzijn	€ 3.180
Vervoerskosten	€ 4.942
Uren	€ 25.076
Dagbesteding en diverse kosten	€ 1.560
Totaal lasten	**€ 34.758**
Ontvangen tegemoetkoming (algemene uitkering) bedraagt: normbedrag van € 30 per evacuee	**Baten 2023**
Decentrale uitkering gemeentefonds	€ 81.990
Totaal baten	**€ 81.990**

Samenvatting financiële positie

Totaal overzicht reservepositie
Hieronder ziet u het verloop van de algemene reserves en bestemmingsreserves.

Algemene reserves (x € 1.000)	Saldo 31-12-2022	Mutaties			Resultaat voorgaand jaar	Saldo 31-12-2023
		Reserves/voorzieningen	Toevoegingen	Onttrekkingen		
Algemene reserve	3.500					3.500
Reserve zonder bestemming	10.418	-693	32	2.839	5.207	12.124
Totaal algemene reserves	**13.918**	**-693**	**32**	**2.839**	**5.207**	**15.624**
Bestemmingsreserves (x € 1.000)	**Saldo 31-12-2022**	**Mutaties**			**Resultaat voorgaand jaar**	**Saldo 31-12-2023**
		Reserves/voorzieningen	**Toevoegingen**	**Onttrekkingen**		
Reserve grondexploitatie	6.429		510			6.939
Reserve grondexploitatie met bestemming	577					577
Reserve afschrijving investering openbare ruimte met maatschappelijk nut	6.901			308		6.593
Reserve onderhoud Conradsweg (zandput Hooidijk)	144		33			177
Reserve rioolbeheer	3.127			94		3.033
Reserve matiging afvalstoffenheffing	378					378
Reserve met bestemming	14			12		2
Reserve wegenbeheer - betonwegen	4.000					4.000
Reserve wegenbeheer - asfalt - en klinkerwegen	1.097		1.463	1.388		1.172
Reserve wegen						0
Reserve verkeersontsluiting	464			4		460
Reserve afschrijving gemeentelijke gebouwen	10.143			673		9.470
Reserve afschrijving vervoermiddelen	507			123		384
Reserve duurzaamheid	663		150			812
Reserve beschermd wonen	1.465		344	44		1.765

Reserve vluchtelingen, statushouders en Oekraïners		693	1.337	35		1.995
Totaal bestemmingsreserves	**35.909**	**693**	**3.836**	**2.681**	**0**	**37.758**
Totaal reserves	**49.827**	**0**	**3.868**	**5.520**	**5.207**	**53.382**

Analyse uitkomst t.o.v. begroting	
Saldo van baten en lasten reserves	€ - 1.652.000
Resultaat jaar 2022	€ 5.207.000
Toevoeging aan reserves (excl. resultaat 2023)	€ 3.555.000
Nog toe te voegen resultaat 2023	€ 2.177.000
Toename reserves	€ 5.732.000
Toelichting	
Onttrekking en toevoeging reserves	
***Af:** onttrekkingen uit de reserves*	
Nota burgerkracht	€ 13.000
Ondersteuning K80	€ 55.000
Regionale veiligheidsdag	€ 15.000
Afschrijvingen brandweerkazerne	€ 8.000
Projectgelden aanjaagteam A28	€ 38.000
Onderzoek ontsluiting Rouveen	€ 4.000
Inspectie kunstwerken	€ 4.000
Onderzoek op- en afritten A28	€ 4.000
Reservering uitvoering wegenbeheersplan	€ 1.388.000
Afschrijvingen wegen, kunstwerken, openbare verlichting, straatmeubilair, parkeren	€ 292.000
Afschrijvingen middelen gladheidsbestrijding	€ 32.000
Leader III- lokale projectbijdragen	€ 42.000
Agrarische coaching	€ 29.000
Opstellen Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)	€ 15.000
Ontwikkelbudget MFA IJhorst	€ 18.000
Afschrijvingen schoolgebouwen	€ 443.000
Gebiedsontwikkeling en kwaliteitsslag	€ 30.000
Routenetwerk fiets- & wandelpaden	€ 60.000
Bijdrage AMBC	€ 17.000

Meerjarig impuls recreatie en toerisme	€ 8.000
Particulier bomenbeleid	€ 13.000
Langjarig beheer landschapsplan	€ 31.000
Fauna- en florawet	€ 32.000
Snoeien en rooien bomen	€ 45.000
Groot onderhoud openbaar groen	€ 29.000
Ommetjes speelplaatsen	€ 36.000
Boombeheer binnen beb. kom	€ 11.000
Boombeheer buiten beb. kom	€ 41.000
Opstellen beleidsplan spelen en bewegen	€ 16.000
Projectplan permanente bewoning/revitalisering recreatiewoningen	€ 84.000
Investeringsvergoeding opengestelde schoolpleinen	€ 52.000
Toekomstbestendig maken bibliotheek	€ 24.000
Breedtesport	€ 12.000
Afschrijvingen gymzalen	€ 87.000
Afschrijvingen sportaccommodaties voetbal	€ 108.000
Afschrijvingen speeltoestellen	€ 16.000
De Herberg Zwolle	€ 10.000
Bijdrage regio Zwolle Human Capital Agenda	€ 32.000
Projectplan dienstencentrum	€ 26.000
Tijdelijke opvang gebruikers dienstencentrum	€ 35.000
Steunmaatregel energie	€ 16.000
Indeling en inrichting dienstencentrum	€ 6.000
Middelen energietoeslag 2023	€ 235.000
Vluchtelingen 2023 (zie paragraaf vluchtelingen)	€ 35.000
Beschermd wonen/Kansrijk wonen	€ 44.000
E&K budgetten	€ 572.000
Permanent meetsysteem Wiede Gat	€ 13.000
Grondfrees	€ 4.000
Kostendekkendheid riolering 2023	€ 94.000
Implementatie nieuwe omgevingswet	€ 78.000
Geovisie landelijke voorziening	€ 44.000
Omgevingsplan	€ 192.000
Project woonwagenkamp	€ 81.000

Voorbereidingskrediet flexwoningen	€ 32.000
Uitvoering programma dienstverlening	€ 3.000
Doorontwikkeling buitendienst	€ 30.000
Koppeling IJVI/DECOS	€ 39.000
Informatiemanagement	€ 233.000
Doorontwikkeling organisatie/onderhoud organisatiecultuur	€ 40.000
Zij-klepelmaaier sloten	€ 5.000
Rolbezem sneeuwploeg	€ 7.000
Hogedrukreiniger	€ 4.000
Onderzoek kapitaalgoederen	€ 13.000
Invoering Wet Open Overheid	€ 43.000
Vergoeding ambtelijke uren vluchtelingen	€ 284.000
Afschrijvingen gemeentehuis	€ 27.000
Afschrijvingen vervoersmiddelen	€ 91.000
Totaal onttrekkingen	€ 5.520.000
Bij: *toevoegingen aan de reserves*	
Verschuldigde VPB grondexploitatie	€ 1.000
Decembercirculaire 2023 - meerkosten Oekraïne sociaal domein	€ 32.000
Decembercirculaire 2023 - Nederlands-Soedanese repatrianten	€ 82.000
Reservering uitvoering wegenbeheersplan	€ 1.408.000
Opbrengsten degeneratiekosten	€ 25.000
Reservering zandput Hooidijk	€ 33.000
Winst De Esch IV	€ 157.000
Winst Bullingerslag	€ 127.000
Vluchtelingen 2023 (zie paragraaf vluchtelingen)	€ 1.223.000
Beschermd wonen/Kansrijk wonen	€ 344.000
E&K budgetten	€ 150.000
Exploitatiebijdragen De Slagen	€ 120.000
Verkoop perceel Burgemeester Janssenstraat	€ 35.000
Winst Poeleweg	€ 75.000
Winst Rouveen-Zuid fase 1	€ 56.000
Totaal toevoegingen	€ 3.868.000
Per saldo Verschil tussen totaal onttrekking en toevoeging aan de reserves	€ - 1.652.000

Toevoeging jaarresultaat 2022 (niet in baten jaarrekening 2022)	€ 5.207.000
Toename reserve eind 2023 t.o.v. eind 2022 (exclusief resultaat boekjaar)	€ 3.555.000

Financiële kengetallen

De financiële positie van de gemeente kan ook uitgedrukt worden in financiële kengetallen. De commissie BBV heeft een aantal kengetallen voorgeschreven, om hiermee beter inzicht te verkrijgen in de financiële positie van de gemeenten. De kengetallen van de gemeente Staphorst zijn goed, met name schuldquote en de solvabiliteit. In de paragraaf weerstandsvermogen worden de kengetallen verder toegelicht.

	Werkelijk			Begroting				
	2021	2022	2023	2023	2024	2025	2026	2027
Netto schuldquote	-47%	-48%	-42%	-20%	-6%	-2%	0%	-1%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-51%	-50%	-44%	-22%	-7%	-4%	-2%	-3%
Solvabiliteitsrisico	85%	83%	84%	82%	87%	88%	87%	86%
Grondexploitatie	8%	8%	8%	6%	12%	11%	9%	7%
Structurele exploitatieruimte	0%	8%	4%	0%	3%	3%	-2%	-3%
Belastingcapaciteit	93%	87%	87%	89%	87%			

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de gemeente is uitstekend. Dit blijkt uit de paragraaf weerstandsvermogen, die in dit jaarverslag is opgenomen. De beschikbare weerstandscapaciteit is de aanwezige vrije reserves plus de onbenutte belastingcapaciteit, ten opzichte van de mogelijke risico's.

Bedragen x €1.000	Begroting 2023	Rekening 2023	Begroting 2024
Weerstandscapaciteit	16.661	27.785	21.318
Risico's	1.220	1.169	1.169
Weerstandsvermogen	**13.7**	**23.8**	**18.2**

Jaarrekening: Overzicht baten en lasten 2023

Voor een gespecificeerd overzicht van de algemene dekkingsmiddelen wordt verwezen naar het onderdeel algemene dekkingsmiddelen in de jaarrekening.

Programma	Begroting 2023					Actuele begroting 2023					Realisatie 2023				
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	**-4.417.816**	**33.327.201**	**0**	**31.370**	**28.940.755**	**-2.636.304**	**35.437.406**	**0**	**118.000**	**32.919.102**	**-2.601.606**	**36.148.505**	**-115.379**	**68.667**	**33.500.187**
1 Veiligheid	**-1.508.058**	**58.715**	**0**	**28.182**	**-1.421.162**	**-1.650.661**	**75.580**	**0**	**88.182**	**-1.486.900**	**-1.649.292**	**68.310**	**0**	**23.182**	**-1.557.801**
2 Verkeer, vervoer & waterstaat	**-3.133.252**	**108.701**	**-1.095.000**	**1.479.353**	**-2.640.198**	**-3.775.348**	**129.701**	**-1.428.000**	**1.900.010**	**-3.173.637**	**-4.036.790**	**587.891**	**-1.465.606**	**1.761.972**	**-3.152.533**
3 Economie	**-9.341.162**	**9.340.541**	**0**	**29.000**	**28.378**	**-9.428.538**	**9.346.326**	**0**	**103.076**	**20.864**	**-755.539**	**972.474**	**-284.317**	**71.620**	**4.238**
4 Onderwijs	**-1.744.063**	**392.777**	**0**	**442.822**	**-908.464**	**-1.877.250**	**420.504**	**0**	**482.951**	**-973.795**	**-1.899.770**	**580.677**	**0**	**475.656**	**-843.437**
5 Sport, cultuur & recreatie	**-3.945.663**	**201.990**	**0**	**439.507**	**-3.304.166**	**-4.774.123**	**275.617**	**0**	**1.058.328**	**-3.440.178**	**-4.597.633**	**287.712**	**0**	**752.144**	**-3.557.777**
6 Sociaal domein	**-13.157.957**	**2.467.304**	**0**	**140.491**	**-10.550.162**	**-20.040.140**	**8.069.313**	**-1.074.784**	**1.784.791**	**-11.260.820**	**-18.524.140**	**8.089.259**	**-1.566.343**	**439.883**	**-11.561.342**
7 Volksgezondheid & milieu	**-5.654.407**	**3.605.745**	**0**	**775.533**	**-1.273.129**	**-6.193.416**	**4.035.479**	**0**	**810.683**	**-1.347.254**	**-6.019.930**	**4.054.305**	**-149.534**	**682.000**	**-1.433.159**
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.	**-4.229.813**	**3.269.134**	**0**	**160.000**	**-800.679**	**-4.707.087**	**3.258.050**	**0**	**555.210**	**-893.827**	**-3.492.562**	**2.600.392**	**-286.811**	**426.599**	**-752.382**
9 Overhead	**-8.606.897**	**108.223**	**0**	**557.599**	**-7.941.075**	**-9.772.462**	**200.223**	**0**	**1.295.509**	**-8.276.730**	**-9.773.387**	**486.033**	**0**	**818.298**	**-8.469.055**
Gerealiseerd resultaat	**-55.739.089**	**52.880.331**	**-1.095.000**	**4.083.858**	**130.100**	**-64.855.330**	**61.248.198**	**-2.502.784**	**8.196.741**	**2.086.825**	**-53.350.648**	**53.875.557**	**-3.867.990**	**5.520.021**	**2.176.939**

Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2023

Programma 0 - Algemeen bestuur en organisatie

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
Lasten	-4.417.816	1.781.512	-2.636.304	-2.601.606	34.698
Baten	33.327.201	2.110.205	35.437.406	36.148.505	711.099
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**28.909.385**	**3.891.717**	**32.801.102**	**33.546.899**	**745.797**
Stortingen	0	0	0	-115.379	-115.379
Onttrekkingen	31.370	86.630	118.000	68.667	-49.333
Mutaties reserves	**31.370**	**86.630**	**118.000**	**-46.712**	**-164.712**
Gerealiseerd resultaat	**28.940.755**	**3.978.347**	**32.919.102**	**33.500.187**	**581.085**

Belangrijkste verschillen tussen de realisatie en begroting na wijziging (x € 1.000)

Taakveld	Omschrijving	Nadeel	Voordeel
Bestuur	Raad en Raadscommissie De overschrijding wordt veroorzaakt door de vergoeding aan raadsleden in verband met het uitbetalen van de vergoeding ao-voorziening voor zowel 2022 als 2023. Deze vergoeding is niet opgenomen in de raming. Daarnaast is er sprake van een overschrijding door het raadsinformatiesysteem in verband met vervanging, aanvulling en updates van het systeem.	57	
	Onttrekking pensioenvoorziening (voormalig en huidige) wethouders De actuariële waardeberekeningen van de pensioenverplichtingen worden altijd achteraf ontvangen, op basis van deze overzichten wordt de mutatie aan de voorziening bepaald. Er zijn twee externe variabelen die de jaarlijkse toevoeging of onttrekking sterk beïnvloeden. 1. Dit betreft onder andere de pensioenstijging. De ABP-pensioenen worden met ingang van 1 januari 2024 verhoogd met 3,03%, deze stijging moet volgens het BBV ook gehanteerd worden als richtlijn voor wethouders. Dit zou (bij een gelijkblijvende rekenrente) moeten leiden tot een toevoeging aan de voorziening. 2. De grootste variabele is de rekenrente. De rekenrente eind 2022 ten opzichte van eind 2023 is met afgerond 0,7% toegenomen. De rekenrente was namelijk ongeveer 2,5% en is nu ongeveer 3,2%. Dit heeft een exponentieel effect op de berekening van het doelvermogen en daarmee de jaarlijkse mutatie in de voorziening. Dit leidt tot een onttrekking aan de voorziening.		130
	Accountantscontrole De overschrijding van € 17.000 is toe te rekenen aan de kosten voor de aanvullende SiSa-werkzaamheden die de accountant heeft uitgevoerd in verband met de vele Spuk-regelingen in de jaarrekening 2022. In de raming van de accountantskosten is geen rekening gehouden met de kosten voor de aanvullende werkzaamheden, omdat die destijds nog niet bekend waren.	17	
Burgerzaken	Verkiezingen en referenda In 2023 hebben drie verkiezingen plaatsgevonden, waarvan twee gecombineerd. In maart waren de verkiezingen voor de leden van het algemeen bestuur van het Waterschap, leden van PS en in november extra verkiezingen voor leden van de Tweede Kamer in verband met de val van het kabinet. De verkiezingen voor de leden van de Tweede Kamer werd niet vergoed vanuit de rijksoverheid. De kosten zijn uit eigen middelen gedekt. Daarentegen zijn de vergoedingen voor leden en tellers bij de laatste verkiezingen verhoogd, er is centraal geteld en de CRAFT-telmethode is aangeschaft. Door alle extra's is er meer uitgegeven dan begroot.	33	
	Reisdocumenten Het aantal aanvragen van reisdocumenten is hoger dan verwacht. Dit komt doordat een paspoort benodigd is om te kunnen reizen naar het Verenigd Koninkrijk. Hierdoor zijn de opbrengsten en kosten voor de reisdocumenten hoger dan begroot. Dit leidt per saldo tot een voordeel van € 22.000.	17	39

	Basisadministratie De verklaring omtrent gedrag (VOG) wordt vaker digitaal aangevraagd. Hierdoor is er sprake van minder opbrengsten dan begroot. Dit leidt tot een nadeel van € 7.000. De lagere kosten leiden tot een voordeel van € 17.000.	7	17
	Burgerlijke stand In het jaar 2023 is de Babsendag georganiseerd in de Gemeente Staphorst. Hierdoor zijn de kosten hoger uitgevallen dan begroot. Dit leidt tot een nadeel van € 15.000.	15	
Treasury	Rente op schatkistbankieren De ééndagsrente op de schatkist was in januari 2023 ongeveer 1,9%, in de maand maart heeft de rente een sprong gemaakt naar 2,9%. In de zomermaanden is het rentepercentage toegenomen en was eind september het hoogtepunt van 3,9% bereikt. In de laatste maanden van het jaar bleef het percentage schommelen tussen 3,8% en 3,9%. Het saldo op de schatkist over heel 2023 fluctueerde tussen de € 28 miljoen en € 21 miljoen. Over het jaar 2023 is een renteopbrengst van € 896.000 gerealiseerd, terwijl € 730.000 begroot was. Dit leidt tot een voordeel van afgerond € 166.000.		166
OZB woningen	Wet WOZ Zwartewaterland De kosten van het taxatiebureau en de proceskosten vielen hoger uit dan begroot. Deze kosten zijn doorberekend aan de Gemeente Zwartewaterland. Het voordeel van € 29.000 is toe te rekenen aan de meerkosten die zijn doorbelast.		29
	Doorbelasting directe kosten Dit betreffen diverse doorbelastingen, waaronder de kosten van software, abonnementen, cursussen en opleidingen. Deze worden doorbelast naar het programma waar deze betrekking op hebben.	19	
Algemene uitkering	Decembercirculaire gemeentefonds In de decembercirculaire zijn er extra middelen beschikbaar gesteld voor o.a. invoeringskosten Omgevingswet, energietoeslag 2023 en een uitkering voor zgn. nazorg van evacués uit Soedan en meerkosten Oekraïne. De extra middelen voor evacués uit Soedan en de meerkosten Oekraïne zijn toegevoegd aan de reserve vluchtelingen, statushouders en Oekraïners. Daarnaast is er sprake van een negatieve correctie door actualisatie van de maatstaven, deze heeft gevolgen voor de uitkeringsfactor.		365
		165	**746**

Toevoegingen/onttrekkingen aan reserves

Reserve (x € 1.000)	Reserve	Geraamde toevoeging	Geraamde onttrekking	Werkelijke toevoeging	Werkelijke onttrekking
Incidentele budgetten					
Nota burgerkracht	Zonder bestemming		25		13
Ondersteuning K80	Zonder bestemming		93		55
Overige:					
Verschuldigde VPB grondexploitatie	Grondexploitatie			1	
Decembercirculaire 2023 - meerkosten Oekraïne sociaal domein	Vluchtelingen, statushouders en Oekraïners			32	
Decembercirculaire 2023 - Nederlands-Soedanese repatrianten	Vluchtelingen, statushouders en Oekraïners			82	
Totaal			**118**	**115**	**68**
Per saldo		**-118**			**-47**

Incidentele lasten en baten (x € 1.000)

Incidentele lasten	Realisatie begrotingsjaar	Actuele raming

Incidentele budgetten:		
Zoals opgenomen onder toevoeging/onttrekking aan reserves	68	118
Overige:		
Verschuldigde VPB grondexploitaties	1	
Decembercirculaire 2023 - meerkosten Oekraïne sociaal domein	32	
Decembercirculaire 2023 - Nederlands-Soedanese repatrianten	82	
Totaal incidentele lasten	**184**	**118**
Incidentele baten	**Realisatie begrotingsjaar**	**Actuele raming**
Incidentele budgetten		
Zoals opgenomen onder toevoeging/onttrekking aan reserves	68	118
Overige:		
Verschuldigde VPB grondexploitaties	1	
Totaal incidentele baten	**70**	**118**

Programma 1 - Openbare orde en veiligheid

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
Lasten	-1.508.058	-142.603	-1.650.661	-1.649.292	1.369
Baten	58.715	16.865	75.580	68.310	-7.270
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-1.449.344**	**-125.738**	**-1.575.082**	**-1.580.983**	**-5.901**
Stortingen	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	28.182	60.000	88.182	23.182	-65.000
Mutaties reserves	**28.182**	**60.000**	**88.182**	**23.182**	**-65.000**
Gerealiseerd resultaat	**-1.421.162**	**-65.738**	**-1.486.900**	**-1.557.801**	**-70.901**

Belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging (x € 1.000)

Taakveld	Omschrijving	Nadeel	Voordeel
Openbare Orde en Veiligheid	Integrale veiligheid Er is extra ingezet op veiligheid met cameratoezicht en bewaking. Ook is de raad bijgepraat over het onderwerp polarisatie door een externe partij, hetgeen extra kosten met zich mee heeft gebracht.	32	
	Algemene plaatselijke verordening & Drank en Horeca Er zijn een aantal woningontruimingen geweest, waarbij de gemeente Staphorst onkosten heeft moeten maken. Wettelijk is de gemeente verplicht om deze op zich te nemen. De onkosten zijn niet volledig vergoed. Verder zijn rondom de jaarwisseling een tweetal voertuigen afgevoerd en in bewaring genomen. Deze onkosten waren niet begroot.	26	
Overige	Overige voor- en nadelen	13	
		71	**0**

Toevoeging/onttrekking aan reserves

Reserve (x € 1.000)	Reserve	Geraamde toevoeging	Geraamde onttrekking	Werkelijke toevoeging	Werkelijke onttrekking
Incidentele budgetten:					
Regionale veiligheidsdag	Zonder bestemming		15		15
Controleren drank- en horecavergunningen	Zonder bestemming		20		
Rioolwateranalyse en veiligheidsscan	Zonder bestemming		45		
Overige:					
Afschrijvingen brandweerkazerne	Afschrijvingen gemeentelijke gebouwen		8		8
Totaal			**88**		**23**
Per saldo		**-88**		**-23**	

Incidentele lasten en baten (x € 1.000)

Incidentele lasten	Realisatie begrotingsjaar	Actuele raming

Incidentele budgetten:		
Zoals opgenomen onder toevoeging/onttrekking aan reserves	15	80
Totaal incidentele lasten	**15**	**80**

Incidentele baten	Realisatie begrotingsjaar	Actuele raming
Incidentele budgetten:		
Zoals opgenomen onder toevoeging/onttrekking aan reserves	15	80
Totaal incidentele baten	**15**	**80**

Programma 2 - Verkeer en vervoer

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
Lasten	-3.133.252	-642.096	-3.775.348	-4.036.790	-261.442
Baten	108.701	21.000	129.701	587.891	458.190
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-3.024.551**	**-621.096**	**-3.645.647**	**-3.448.899**	**196.748**
Stortingen	-1.095.000	-333.000	-1.428.000	-1.465.606	-37.606
Onttrekkingen	1.479.353	420.657	1.900.010	1.761.972	-138.037
Mutaties reserves	**384.353**	**87.657**	**472.010**	**296.366**	**-175.644**
Gerealiseerd resultaat	**-2.640.198**	**-533.439**	**-3.173.637**	**-3.152.533**	**21.104**

Belangrijkste verschillen tussen de realisatie en begroting na wijziging (x € 1.000)

Taakveld	Omschrijving	Nadeel	Voordeel
Verkeer & Vervoer	Elementenverharding Door de natte weersomstandigheden eind 2023 is er minder (klein) onderhoud uitgevoerd.		17
	Betonverharding Meer kosten gemaakt dan begroot door diverse betonspattingen.	13	
	Zandwegen Minder uitgegeven doordat de meeste werkzaamheden met eigen personeel en materieel van de buitendienst is uitgevoerd.		13
	Doorbelasting directe kosten Dit betreffen diverse doorbelastingen waaronder de kosten van software, abonnementen, cursussen en opleidingen. Deze worden doorbelast naar het programma waar deze betrekking op hebben.	17	
	Coördinatie kabels en leidingen Conform de algemene verordening ondergrondse infrastructuur ontvangt de gemeente een vergoeding per meter voor aanleg van kabels en leidingen. Vooral nutsbedrijven en telecombedrijven hebben hiervoor een vergoeding betaald. Deze was fors hoger dan begroot.		75
	Bermen, greppels en sloten In verband met veiligheid zijn meer bermen afgeschraapt dan geraamd.	18	
	Gladheidbestrijding Een gsm kast voor bewaking gladheid is compleet vervangen, verder zijn er overstapkosten geweest naar een andere weerkamer.	14	
	Openbare verlichting De kosten zijn hoger dan begroot, dit komt met name door het herstellen van schade aan masten.	17	
Overige	Saldo overige voor- en nadelen	5	
		84	**105**

Toevoegingen/onttrekkingen aan reserves

Reserve (x € 1.000)	Reserve	Geraamde toevoeging	Geraamde onttrekking	Werkelijke toevoeging	Werkelijke onttrekking
Incidentele budgetten:					
Fietsoversteek zwembad	Zonder bestemming		25		
Projectgelden aanjaagteam A28	Zonder bestemming		50		38

Onderzoek ontsluiting Rouveen	Zonder bestemming		10		4
Inspectie kunstwerken	Zonder bestemming		5		4
Onderzoek op- en afritten A28	Verkeersontsluiting		5		4
Onderzoek fietspadenplan	Zonder bestemming		65		
Overige:					
Reservering uitvoering wegenbeheersplan	Wegenbeheer	1.408	1.408	1.408	1.388
Opbrengsten degeneratiekosten	Wegenbeheer	20		25	
Reservering zandput Hooidijk	Zandput Hooidijk			33	
Afschrijvingen wegen, kunstwerken, openbare verlichting, straatmeubilair, parkeren	Afschrijvingen investeringen openbare ruimte met maatschappelijk nut		300		292
Afschrijvingen middelen gladheidsbestrijding	Afschrijvingen vervoermiddelen		32		32
Totaal		**1.428**	**1.900**	**1.466**	**1.762**
Per saldo		**-472**		**-296**	

Incidentele lasten en baten (x € 1.000)

Incidentele lasten	Realisatie begrotingsjaar	Actuele raming
Incidentele budgetten:		
Zoals opgenomen onder toevoeging/onttrekking aan reserves	50	160
Overige:		
Reservering uitvoering wegenbeheersplan	1.408	1.408
Opbrengsten degeneratiekosten	25	20
Reservering zandput Hooidijk	33	
Totaal incidentele lasten	**1.516**	**1.588**
Incidentele baten	**Realisatie begrotingsjaar**	**Actuele raming**
Incidentele budgetten:		
Zoals opgenomen onder toevoeging/onttrekking aan reserves	50	160
Overige:		
Reservering uitvoering wegenbeheersplan	1.388	1.408
Totaal incidentele baten	**1.438**	**1.568**

Programma 3 - Economie en ondernemen

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
Lasten	-9.341.162	-87.375	-9.428.538	-755.539	8.672.998
Baten	9.340.541	5.785	9.346.326	972.474	-8.373.852
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-622**	**-81.590**	**-82.212**	**216.934**	**299.146**
Stortingen	0	0	0	-284.317	-284.317
Onttrekkingen	29.000	74.076	103.076	71.620	-31.456
Mutaties reserves	**29.000**	**74.076**	**103.076**	**-212.697**	**-315.773**
Gerealiseerd resultaat	**28.378**	**-7.514**	**20.864**	**4.238**	**-16.626**

Belangrijkste verschillen tussen de realisatie en begroting na wijziging (x € 1.000)

Taakveld	Omschrijving	Nadeel	Voordeel
Economische promotie	Toeristenbelasting In 2023 zijn er minder overnachtingen van toeristen geweest dan verwacht. Dit heeft geleid tot minder opbrengsten uit de toeristenbelasting met een nadeel van € 35.000 als gevolg.	35	
	Forensenbelasting Door stijging van de WOZ-waarden vallen een groot deel van de woningen in een hogere tariefklasse voor de forensenbelasting.		12
Overige	Saldo overige voor- en nadelen		6
		35	**18**

Toevoegingen/onttrekkingen aan reserves

Reserve (x € 1.000)	Reserve	Geraamde toevoeging	Geraamde onttrekking	Werkelijke toevoeging	Werkelijke onttrekking
Incidentele budgetten:					
Leader III- lokale projectbijdragen	Zonder bestemming		49		42
Herziening detailhandelvisie	Zonder bestemming		20		
Agrarische coaching	Zonder bestemming		29		29
Overige:					
Winst De Esch IV	Grondexploitatie			157	
Winst Bullingerslag	Grondexploitatie			127	
Afschrijvingen beveiliging industrieterrein	Grondexploitatie		5		
Totaal			**103**	**284**	**71**
Per saldo		**-103**		**213**	

Incidentele lasten en baten (x € 1.000)

Incidentele lasten	Realisatie begrotingsjaar	Actuele raming
Incidentele budgetten:		

Zoals opgenomen onder toevoeging/onttrekking aan reserves	71	98
Overige:		
Winsten diverse grondexploitaties (De Esch IV, Bullingerslag)	284	
Totaal incidentele lasten	**355**	**98**
Incidentele baten	**Realisatie begrotingsjaar**	**Actuele raming**
Incidentele budgetten:		
Zoals opgenomen onder toevoeging/onttrekking aan reserves	71	98
Overige:		
Winsten diverse grondexploitaties (De Esch IV, Bullingerslag)	284	
Totaal incidentele baten	**355**	**98**

Programma 4 - Onderwijs

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
Lasten	-1.744.063	-133.187	-1.877.250	-1.899.770	-22.519
Baten	392.777	27.727	420.504	580.677	160.173
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-1.351.286**	**-105.460**	**-1.456.746**	**-1.319.093**	**137.654**
Stortingen	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	442.822	40.129	482.951	475.656	-7.295
Mutaties reserves	**442.822**	**40.129**	**482.951**	**475.656**	**-7.295**
Gerealiseerd resultaat	**-908.464**	**-65.331**	**-973.795**	**-843.437**	**130.358**

Belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging (x € 1.000)

Taakveld	Omschrijving	Nadeel	Voordeel
Onderwijshuisvesting	Onderwijshuisvesting Met ingang van 2022 zijn de afspraken tussen de gemeente en de peuterspeelzalen gewijzigd. De gemeente ontvangt geen nota meer voor de huur van de peuterspeelzalen, maar het huurbedrag is opgenomen in de subsidie die de gemeente verstrekt. Het huurbedrag stond nog geraamd op het budget onderwijshuisvesting, maar de kosten zijn niet gemaakt. Dit leidt tot een voordeel van € 42.000.		42
Onderwijsbeleid+leerlingzaken	Leerlingenvervoer In de voortgangsrapportage is een toename van het aantal leerlingen en de prijsindexatie opgenomen, bij de jaarrekening is een deel van de kosten ad. € 34.000 toegerekend aan de noodopvang Oekraïne, deze kosten hebben betrekking op het vervoer van de Oekraïense leerlingen. Daarnaast is er ook een hogere eigen bijdrage ontvangen door toename van het aantal leerlingen in het vervoer. Per saldo een voordeel van € 17.000.		17
	Onderwijsachterstandenbeleid en peutergroepen De taalklas (oude stijl) in Staphorst is 31 juli 2023 gestopt. Dit is zichtbaar in de realisatie van de begrote kosten. De taalklas is gestopt, omdat we samen met Meppel het nieuwkomersonderwijs (NKO) gaan inrichten. Na de zomer zijn de anderstalige kinderen uit Staphorst al wel in Meppel gestart, maar het onderwijs is nog in ontwikkeling. In 2024 brengt dit voor Staphorst kosten met zich mee in de vorm van een schakelcoördinator. Daarnaast zijn er middelen begroot om ook Voorschoolse Educatie in de kinderopvang aan te bieden. Dit om het bereik te vergroten en de kwaliteit van kinderopvang te verhogen. Om aanspraak te kunnen maken op deze subsidie moest de kinderopvang aan een aantal eisen voldoen. Dit vroeg scholing voor pedagogisch medewerkers en aanschaf van materialen. Bij één kinderopvang is dit in november 2023 gerealiseerd, bij een andere pas 1 januari 2024. Dit zorgde voor minder uitgaven in 2023. In oktober 2023 is de definitieve beschikking ontvangen voor het onderwijsachterstandenbeleid, deze is € 10.000 hoger dan begroot.		95
	Nationaal Programma Onderwijs De gemeente heeft vanuit het Rijk middelen ontvangen voor haar rol in voorschoolse educatie, primair en voortgezet onderwijs. De baten en lasten hiervan zijn gelijk aan elkaar.	87	87
Overige	Overige voor- en nadelen	24	
		111	**241**

Toevoeging/onttrekking aan reserves

Reserve (x € 1.000)	Reserve	Geraamde toevoeging	Geraamde onttrekking	Werkelijke toevoeging	Werkelijke onttrekking
Incidentele budgetten:					
Opstellen Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)	Zonder bestemming		15		15
Ontwikkelbudget MFA IJhorst	Zonder bestemming		25		18
Overige:					
Afschrijvingen schoolgebouwen	Afschrijvingen gemeentelijke gebouwen		443		443
Totaal			**483**		**476**
Per saldo		**-483**		**-476**	

Incidentele lasten en baten (x € 1.000)

Incidentele lasten	Realisatie begrotingsjaar	Actuele raming
Incidentele budgetten:		
Zoals opgenomen onder toevoeging/onttrekking aan reserves	41	40
Totaal incidentele lasten	**41**	**40**
Incidentele baten	**Realisatie begrotingsjaar**	**Actuele raming**
Incidentele budgetten:		
Zoals opgenomen onder toevoeging/onttrekking aan reserves	33	40
Totale incidentele baten	**33**	**40**

Programma 5 - Sport, cultuur, recreatie en toerisme

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
Lasten	-3.945.663	-828.460	-4.774.123	-4.597.633	176.490
Baten	201.990	73.627	275.617	287.712	12.095
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-3.743.673**	**-754.833**	**-4.498.506**	**-4.309.921**	**188.585**
Stortingen	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	439.507	618.821	1.058.328	752.144	-306.184
Mutaties reserves	**439.507**	**618.821**	**1.058.328**	**752.144**	**-306.184**
Gerealiseerd resultaat	**-3.304.166**	**-136.012**	**-3.440.178**	**-3.557.777**	**-117.599**

Belangrijkste verschillen tussen de realisatie en begroting na wijziging (x € 1.000)

Taakveld	Omschrijving	Nadeel	Voordeel
Sportbeleid en activering	Sportstimulering De buurtsportcoach wordt deels gefinancierd vanuit de Brede SPUK-regeling, deze regeling is beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. In de jaarrekening 2022 zijn er middelen (€ 18.000) van het sportakkoord overgeheveld naar het jaar 2023.		45
Sportaccommodaties	Kleedkameraccommodaties Er is minder uitgegeven aan schoonmaakkosten en onderhoud aan installaties. Daarnaast is er sprake van een lagere dotatie aan de voorziening groot onderhoud. Dit heeft te maken met de looptijd die gehanteerd wordt in de bepaling van de dotatie aan de voorziening. In totaal is er sprake van een voordeel van € 20.000.		20
	Sportvelden voetbalverenigingen Het nadeel van € 12.000 is toe te rekenen aan hogere onderhoudskosten en het aanschaffen van klein materiaal.	12	
	Gymnastieklokalen In verband met een legionellabesmetting in de gymzaal Van der Walstraat zijn er extra kosten gemaakt om dit te bestrijden. Dit heeft geleid tot een nadeel van € 23.000.	23	
	Sporthal Staphorst Door een eenmalige upgrade aan de sporthal Staphorst zijn de onderhoudskosten voor de gebouwen en installaties hoger dan geraamd. Dit heeft geleid tot een nadeel van € 27.000. Daarnaast zijn de gaskosten € 20.000 hoger dan geraamd. Verder is er sprake van een hogere dotatie van € 38.000 aan de voorziening groot onderhoud. Dit heeft te maken met de looptijd die gehanteerd wordt in de bepaling van de dotatie aan de voorziening. Dit leidt in totaal tot een nadeel van € 85.000.	85	
Openbaar groen en recreatie	Wijkgroen De overschrijding op wijkgroen wordt enerzijds verklaard door extra gemaakte kosten die niet waren voorzien en anderzijds door hogere kosten als gevolg van areaaluitbreiding en prijsstijging. Er zijn bijvoorbeeld extra kosten gemaakt door een extern bureau voor het verwerken van gegevens in ons GBI beheersysteem. De gevolgen van areaaluitbreiding zijn hoger dan ingeschat bij de voortgangsrapportage 2023. Voor wat betreft de areaaluitbreiding moest er extra water gegeven worden	44	

	in uitbreidingsgebieden en in de Slagen is een ‘nul-beurt’ uitgevoerd, hierbij is het groen op orde gebracht en kan in beheer worden genomen.		
	Groenvoorziening langs wegen Minder uitgegeven door verschillende onvoorziene omstandigheden, zoals slecht weer in het afgelopen najaar.		13
Overige	Overige voor- en nadelen	18	
	Overschrijding incidentele budgetten programma 5 Zie het overzicht "afgeronde incidentele budgetten 2023" in bijlage 4 van de jaarstukken voor de optelsom van de overschrijding van afgerond € 13.000 op programma 5.	13	
		195	**78**

Toevoegingen/onttrekkingen aan reserves

Reserve (x € 1.000)	Reserve	Geraamde toevoeging	Geraamde onttrekking	Werkelijke toevoeging	Werkelijke onttrekking
Incidentele budgetten:					
Gebiedsontwikkeling en kwaliteitsslag	Zonder bestemming		77		30
Routenetwerk fiets- & wandelpaden	Zonder bestemming		60		60
Bijdrage AMBC	Zonder bestemming		17		17
Meerjarig impuls recreatie en toerisme	Zonder bestemming		30		8
Particulier bomenbeleid	Zonder bestemming		13		13
Langjarig beheer landschapsplan	Zonder bestemming		50		31
Fauna- en florawet	Zonder bestemming		32		32
Snoeien en rooien bomen	Zonder bestemming		45		45
Groot onderhoud openbaar groen	Zonder bestemming		29		29
Ommetjes speelplaatsen	Zonder bestemming		75		36
Boombeheer binnen beb. kom	Zonder bestemming		11		11
Boombeheer buiten beb. kom	Zonder bestemming		41		41
Opstellen beleidsplan spelen en bewegen	Zonder bestemming		40		16
Beleid ongewenste soorten en invasieve exoten	Zonder bestemming		20		
Projectplan permanente bewoning/revitalisering recreatiewoningen	Zonder bestemming		160		84
Investeringsvergoeding opengestelde schoolpleinen	Zonder bestemming		52		52
Groenrenovatie bomen (Kastanjelaan, Staphorst-Zuid/Noord, Rouveen)	Zonder bestemming		50		
Toekomstbestendig maken bibliotheek	Zonder bestemming		24		24

Cultuurmakelaar	Zonder bestemming		10		
Overige:					
Breedtesport	Met bestemming		12		12
Afschrijvingen gymzalen	Afschrijvingen gemeentelijke gebouwen		87		87
Afschrijvingen sportaccommodaties voetbal	Afschrijvingen gemeentelijke gebouwen		108		108
Afschrijvingen speeltoestellen	Afschrijvingen investeringen openbare ruimte met maatschappelijk nut		16		16
Totaal			**1.059**		**752**
Per saldo		**-1.059**		**-752**	

Incidentele lasten en baten (x € 1.000)

Incidentele lasten	Realisatie begrotingsjaar	Actuele raming
Incidentele budgetten:		
Zoals opgenomen onder toevoeging/onttrekking aan reserves	549	842
Totaal incidentele lasten	**549**	**842**
Incidentele baten	**Realisatie begrotingsjaar**	**Actuele raming**
Incidentele budgetten:		
Zoals opgenomen onder toevoeging/onttrekking aan reserves	529	842
Overige:		
Breedtesport	12	12
Totaal incidentele baten	**541**	**854**

Programma 6 - Sociaal domein

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
Lasten	-13.157.957	-6.882.183	-20.040.140	-18.524.140	1.516.000
Baten	2.467.304	5.602.009	8.069.313	8.089.259	19.946
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-10.690.653**	**-1.280.174**	**-11.970.827**	**-10.434.881**	**1.535.946**
Stortingen	0	-1.074.784	-1.074.784	-1.566.343	-491.559
Onttrekkingen	140.491	1.644.300	1.784.791	439.883	-1.344.908
Mutaties reserves	**140.491**	**569.516**	**710.007**	**-1.126.460**	**-1.836.467**
Gerealiseerd resultaat	**-10.550.162**	**-710.658**	**-11.260.820**	**-11.561.342**	**-300.522**

Belangrijkste verschillen tussen de realisatie en begroting na wijziging (x € 1.000)

Taakveld	Omschrijving	Nadeel	Voordeel
Samenkracht en burgerparticipatie	Nieuwkomers In 2023 is er met betrekking tot de tolkkosten gekozen om deze uitgaven ten laste te brengen van de budgetten waaronder deze feitelijk vallen. Door deze benadering laat het product Nieuwkomers een voordeel zien.		44
	Wet Inburgering Over het jaar 2022 positieve afrekeningen ontvangen voor de wet Inburgering, deze is gebaseerd op het aantal statushouders die inburgeringsplichtig zijn.		89
	Opvang statushouders en evacués Soedan en Oekraïense ontheemden De lasten en baten zijn opgenomen in programma 6, voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 9 - Vluchtelingen.		
	Accommodatie sociaal cultureel werk Tijdens het opstellen van de begroting 2023 was er € 40.000 extra geraamd aan kosten in verband met het nieuwe dienstencentrum. Door de vertraging van de bezwaarprocedure is er nog geen nieuwe situatie, waardoor de extra kosten in werkelijkheid niet zijn uitgegeven. Dit heeft geleid tot een voordeel van € 40.000.		40
	Voorliggende maatschappelijke dienstverlening Het voordeel wordt veroorzaakt door een teruggevorderde subsidie over voorgaande jaren.		31
	Brede SPUK GALA De Brede SPUK GALA is beschikbaar gesteld voor de jaren 2023-2026 voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De specifieke uitkering voor het jaar bedroeg € 291.762, de werkelijke uitgaven bedragen € 223.138. De uitkering en de werkelijke uitgaven zijn volledig verantwoord in programma 6. Op de meeste thema's is actief ingezet in 2023. Op een drietal thema's is minder uitgegeven dan beschikbaar was gesteld. Dit leidt tot een terugbetaling aan het ministerie van totaal € 37.482, voornamelijk op het onderdeel combinatiefunctionarissen (buurtsportcoach en cultuurcoach/-makelaar). Ook mag een deel van de niet bestede middelen overgeheveld worden naar 2024; het gaat hierbij om een bedrag van € 31.142. Er is geen sprake van een voor- of nadeel doordat de niet bestede middelen worden overgeheveld of teruggevorderd.		
Wijkteams	Applicaties en ondersteuning team Samenleving Er zijn o.a. extra kosten geweest voor ondersteuning bij bezwaar- en beroepschriften en monitoring en inrichten van applicaties en processen.	48	
Inkomensregelingen	Inkomensvoorzieningen Het toegekende BUIG-budget voor 2023 is ontoereikend. Voor 2023 wordt daarom een Vangnetuitkering van € 120.000 aangevraagd bij het Ministerie SZW. De stijging van de uitkeringslasten wordt veroorzaakt door een stijging van het aantal klanten met 13%. Het BUIG-budget is gestegen met 6,7%, omdat het budget mede wordt vastgesteld op het historisch verdeelmodel. Het nadeel van € 55.000 valt lager uit dan het tekort op de BUIG, omdat in de voortgangsrapportage reeds een bedrag van € 140.000 is bijgeraamd.		94

	Bijzondere bijstand. Vanaf oktober 2023 is de energietoeslag 2023 opengesteld voor inwoners uit Staphorst. Er is in totaal een bedrag van € 408.200 (314 aanvragen) uitgekeerd. In de begroting is een bedrag van € 235.000 opgenomen, hetgeen resulteert in een nadeel van € 173.000. Van het Ministerie SZW is er een budget van € 566.239 ontvangen. Het tekort van € 173.000 wordt hieruit gedekt. Omdat er in 2024 ook nog aanvragen ingediend kunnen worden, wordt het restant van € 158.039 overgeheveld naar 2024.	173	
Arbeidsparticipatie	Participatiebudget Vanuit Uitkeringen Reïntegratie wordt o.a. jobcoaching en begeleidingskosten vergoed, maar ook de aanschaf van werkschoenen. Het verstrekken van loonkostensubsidie valt niet onder deze rekening (of het Participatiebudget). Participatietrajecten, zoals Base to Work, het project bij Noggus & Noggus en de taallessen van Interbeek, worden ook betaald vanuit Uitkeringen Reïntegratie. De verwachting was dat het gereserveerde bedrag voor Uitkeringen Reïntegratie niet de volledige kosten over 2023 zou doen dekken. Hier is een duidelijke reden voor: Er is een toename in het aantal statushouders. Deze doelgroep brengt met zich mee dat er veel meer effort en tijd nodig is om bepaalde doelen na te streven. Statushouders komen uit een andere cultuur met een andere taal en andere normen en waarden. Daarnaast komt psychische problematiek voor. Nederland heeft een hoge werkstandaard. Dit maakt het voor statushouders lastig om meteen mee te draaien binnen de arbeidsmarkt. Opleiding, kennis van de Nederlandse taal en werkmentaliteit zijn voorbeelden van grote verschillen. Hierdoor worden er veel kosten gemaakt voor: taallessen; medische advisering; participatietrajecten; jobcoaching. Waarbij herhaling belangrijk is - wat dus inhoudt dat sommige statushouders deelnemen aan meerdere trajecten - zodat taal en (werknemers)vaardigheden beklijven.	34	
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Scootmobielen en individuele vervoersvoorzieningen Naast de toename van complexe voorzieningen zijn de tarieven gestegen. Een extra auto-aanpassing of complexe voorziening heeft direct effect op de realisatie.	33	
Maatwerkdienstverlening 18+	Individuele hulp bij het huishouden De tarieven zijn fors gestegen. Daarnaast blijft er een toename in aanvragen sinds invoering van het abonnementstarief.	17	
	Groepsbegeleiding WMO Sinds de coronacrisis is een trend ingezet en is er jaarlijks een afname van het aantal indicaties dagbesteding geweest. In 2023 is een lichte toename te zien in het aantal indicaties dagbesteding. Dit is echter nog niet terug te zien in de financiële cijfers.		98
	Individuele begeleiding WMO Er zijn meer indicaties begeleiding licht afgegeven in 2023 dan in 2022. Daarnaast zijn de tarieven aanzienlijk omhoog gegaan door de indexatie.	86	
	PGB WMO Er zijn veel passende zorgaanbieders gecontracteerd, waardoor persoonsgebonden budget (PGB) minder ingezet wordt.		21
	Schuldregeling De verwachting dat het aantal aanvragen bij de GKB zouden toenemen is niet uitgekomen. Het omgekeerde is juist het geval. Hierdoor ontstaat er een groot positief saldo.		41
Maatwerkdienstverlening 18-	Jeugdzorg In 2023 is het nieuwe inkoopmodel voor jeugdzorg in werking getreden. Uitgangspunt van dit model zijn reële tarieven. Om tot deze reële tarieven te komen heeft er een kostprijsonderzoek plaatsgevonden onder regie van het RSJ IJsselland. De nieuwe reële tarieven liggen hoger dan de tarieven die voorheen werden gehanteerd. Dit zorgt voor hogere kosten. Daarnaast speelt er een forse indexatie op de cao's die worden gebruikt om de tarieven te indexeren. Ook dit zorgt voor een kostenstijging. 2023 is een overgangsjaar, nog niet alle financiële effecten zijn in dit jaar merkbaar. In 2024 verlopen alle trajecten volgens het nieuwe inkoopmodel en bijbehorende tarieven.	395	
Overige	Overige voor- en nadelen		27
		786	**485**

Toevoegingen/onttrekkingen aan reserves

Reserve (x € 1.000)	Reserve	Geraamde toevoeging	Geraamde onttrekking	Werkelijke toevoeging	Werkelijke onttrekking
Incidentele budgetten:					
De Herberg Zwolle	Zonder bestemming		10		10
Bijdrage regio Zwolle Human Capital Agenda	Zonder bestemming		32		32
Projectplan dienstencentrum	Zonder bestemming		100		26
Tijdelijke opvang gebruikers dienstencentrum	Zonder bestemming		80		35
Steunmaatregel energie De Steunmaatregel energie non-profit is verlengd tot 1 juli 2024 aangezien het budgetplafond nog niet bereikt is. Het resterende bedrag wordt overgeheveld naar 2024.	Zonder bestemming		200		16
Indeling en inrichting dienstencentrum	Zonder bestemming		965		6
Resultaatbestemming 2022:					
Middelen energietoeslag 2023	Zonder bestemming		235		235
Overige:					
Vluchtelingen 2023 (zie paragraaf vluchtelingen)	Vluchtelingen, statushouders en Oekraïners	1.075	114	1.223	35
Beschermd wonen/Kansrijk wonen	Beschermd wonen		49	344	44
Totaal		**1.075**	**1.785**	**1.567**	**439**
Per saldo		**-710**		**1.127**	

Incidentele lasten en baten (x € 1.000)

Incidentele lasten	Realisatie begrotingsjaar	Actuele raming
Incidentele budgetten:		
Zoals opgenomen onder toevoeging/onttrekking aan reserves	125	1.387
Voorbereidingskrediet Berkenlaan 1	123	194
Resultaatbestemming 2022:		
Middelen energietoeslag 2023	235	235
Overige:		
Vluchtelingen 2023	4.743	5.240
Beschermd wonen/Kansrijk wonen	388	49
Totaal incidentele lasten	**5.615**	**7.105**
Incidentele baten	**Realisatie begrotingsjaar**	**Actuele raming**

Incidentele budgetten:		
Zoals opgenomen onder toevoeging/onttrekking aan reserves	125	1.387
Voorbereidingskrediet Berkenlaan 1	123	194
Resultaatbestemming 2022:		
Middelen energietoeslag 2023	235	235
Overige:		
Vluchtelingen 2023	4.743	5.240
Beschermd wonen/Kansrijk wonen	388	49
Totaal incidentele baten	**5.615**	**7.105**

Programma 7 - Volksgezondheid en milieu

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
Lasten	-5.654.407	-539.009	-6.193.416	-6.019.930	173.486
Baten	3.605.745	429.733	4.035.479	4.054.305	18.826
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-2.048.662**	**-109.276**	**-2.157.937**	**-1.965.625**	**192.312**
Stortingen	0	0	0	-149.534	-149.534
Onttrekkingen	775.533	35.150	810.683	682.000	-128.683
Mutaties reserves	**775.533**	**35.150**	**810.683**	**532.466**	**-278.217**
Gerealiseerd resultaat	**-1.273.129**	**-74.126**	**-1.347.254**	**-1.433.159**	**-85.905**

Belangrijkste verschillen tussen de realisatie en begroting na wijziging (x € 1.000)

Taakveld	Omschrijving	Nadeel	Voordeel
Volksgezondheid	GGD Het nadeel is ontstaan door hogere personeelslasten.	47	
	Openbare gezondheidszorg Een deel van de geraamde uitgaven zijn ten laste van de Brede SPUK gebracht, deze regeling is beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. Voor het jaar 2023 is € 291.000 beschikbaar gesteld. Voor het jaar 2023 is € 291.000 beschikbaar gesteld voor de Brede SPUK.		17
	Lokaal gezondheidsbeleid Een deel van de geraamde uitgaven zijn ten laste van de Brede SPUK gebracht, deze regeling is beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. Voor het jaar 2023 is € 291.000 beschikbaar gesteld voor de Brede SPUK.		36
Milieu	Hogere kosten Omgevingsdienst IJsselland Overschrijding betreft aantal meerwerkopdrachten en meer adviesverzoeken die zijn uitgezet bij de OD. Vooruitlopend op het aangepast mandaat zijn er door de OD meer juridische werkzaamheden opgepakt.	23	
	Specialisme vergunningverlening In 2023 hebben door wisselingen c.q. onderbezetting in het team vergunningverlening Wabo moeten inzetten op inhuur van (externe) vergunningverleners.	19	
	Toezicht en handhaving milieu Er zijn minder toezichtstaken bij de Omgevingsdienst uitgezet en er zijn minder onderzoeken door derden uitgevoerd dan vooraf gedacht.		18
Begraven	Begraafrechten Het nadeel van € 64.000 is toe te rekenen aan minder aangiftes van overlijden dan werd verwacht in 2023. Hierdoor is er sprake van minder opbrengsten uit begraafplaatsrechten. Daarnaast zijn de kosten € 19.000 lager dan geraamd.	64	19
	Groenbeheer begraafplaatsen Hogere kosten groenbeheer van de begraafplaatsen i.v.m. inboet.	12	
Overige	Overige voor- en nadelen	11	
		176	**90**

Toevoegingen/onttrekkingen aan reserves

Reserve (x € 1.000)	Reserve	Geraamde toevoeging	Geraamde onttrekking	Werkelijke toevoeging	Werkelijke onttrekking

Incidentele budgetten:					
E&K budgetten	Zonder bestemming		572		572
Permanent meetsysteem Wiede Gat	Zonder bestemming		13		13
Dynamische geurkaart	Zonder bestemming		48		
Grondfrees	Zonder bestemming				4
E&K budgetten	Duurzaamheid			150	
Overige:					
Kostendekkendheid riolering 2023	Riolering		157		94
Kostendekkendheid afval 2023	Afvalstoffenheffing		21		
Totaal			**811**	**150**	**683**
Per saldo		**-811**		**-533**	

Incidentele lasten en baten (x € 1.000)

Incidentele lasten	Realisatie begrotingsjaar	Actuele raming
Incidentele budgetten:		
Zoals opgenomen onder toevoeging/onttrekking aan reserves	589	633
Totaal incidentele lasten	**589**	**633**
Incidentele baten	**Realisatie begrotingsjaar**	**Actuele raming**
Incidentele budgetten:		
Zoals opgenomen onder toevoeging/onttrekking aan reserves	589	633
Overige:		
Kostendekkendheid riolering	94	157
Kostendekkendheid afval		21
Totaal incidentele baten	**682**	**811**

Programma 8 - Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
Lasten	-4.229.813	-477.274	-4.707.087	-3.492.562	1.214.525
Baten	3.269.134	-11.084	3.258.050	2.600.392	-657.658
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-960.679**	**-488.358**	**-1.449.037**	**-892.170**	**556.867**
Stortingen	0	0	0	-286.811	-286.811
Onttrekkingen	160.000	395.210	555.210	426.599	-128.612
Mutaties reserves	**160.000**	**395.210**	**555.210**	**139.788**	**-415.422**
Gerealiseerd resultaat	**-800.679**	**-93.148**	**-893.827**	**-752.382**	**141.445**

Belangrijkste verschillen tussen de realisatie en begroting na wijziging (x € 1.000)

Taakveld	Omschrijving	Nadeel	Voordeel
Ruimtelijke ordening	Bestemmingsplannen In 2023 zijn veel procedures tot stand gekomen, dit heeft geleid tot hogere opbrengsten. Mogelijk heeft dit verband gehouden met de komst van de Omgevingswet waardoor nog veel mensen een plan hebben ontwikkeld onder het oude recht. De extra opbrengsten brengen ook met zich mee dat het logisch is dat er op bestemmingsplannen meer kosten zijn geweest dan begroot. Er was immers meer werk.	25	61
	Incidenteel budget implementatie omgevingswet De invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024 heeft een lange voorbereidingstijd gevergd. Bij een dergelijke omvangrijke wetgevingsoperatie valt echter niet te voorkomen dat er in de laatste maanden voor de invoering van de wet nog onderwerpen naar voren komen, die om extra aandacht (en dus uren) vragen. Het gaat daarbij om zaken zoals aanpak communicatie naar de burgers, baliebezetting, website EPOS Omgevingsproof maken en testen van het DSO. Daarnaast is in de maand december nog een extra cursusdag georganiseerd voor vergunningverleners, juristen Omgevingswet en RO-medewerkers. In een eerdere stadium is door een brede groep medewerkers al een cursustraject gevolgd, maar door het uitstel van de wet werd het wenselijk geacht de meest betrokken medewerkers een extra cursusdag aan te bieden, waarop voornamelijk ingestoken is op praktische oefeningen. Dit heeft geleid tot een overschrijding van ongeveer € 18.000. Verder zijn er ongeveer € 12.000 aan softwarekosten doorbelast naar het programma waar deze betrekking op hebben, in dit geval programma 8, op het budget van de implementatie omgevingswet.	30	
Grondexploitaties	Nagekomen kosten project levensboomlocatie Het project levensboomlocatie is in 2022 afgerond. In het kader van het bouwrijp leveren van de grond van de gemeente is een onvoorkomenheid tegengekomen in de ondergrond. Deze kosten konden daardoor niet meer meegenomen worden in het project en leiden daarom tot een overschrijding in 2023.	18	
Wonen & bouwen	Bouwleges Er zijn een aantal grote aanvragen geweest, waardoor er meer leges zijn ontvangen. Gelet op de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn er aan het eind van 2023 ook meer aanvragen ingediend. De kosten waren hierdoor ook hoger.	16	136
	Omgevingsvergunningen voor afwijkende bouwplannen Er zijn meer vergunningen, mede voor grotere projecten, afgedaan.		56
	Welstand Er zijn veel aanvragen welstand gedaan door CPOS-professionals, hierdoor zijn er € 16.000 minder inkomsten welstand voor de gemeente. Het Oversticht rekent rechtstreeks af met CPOS-professionals. De kosten voor welstand zijn ook € 9.000 lager.	16	9
Overige	Overige voor- en nadelen	16	

		121	**262**

Toevoegingen/onttrekkingen aan reserves (x € 1.000)

Reserve (x € 1.000)	Reserve	Geraamde toevoeging	Geraamde onttrekking	Werkelijke toevoeging	Werkelijke onttrekking
Incidentele budgetten:					
Implementatie nieuwe omgevingswet	Zonder bestemming		78		78
Geovisie landelijke voorziening	Zonder bestemming		62		44
Omgevingsplan	Zonder bestemming		192		192
Project woonwagenkamp	Zonder bestemming		138		81
Voorbereidingskrediet flexwoningen	Zonder bestemming		86		32
Overige:					
Exploitatiebijdragen de Slagen	Wegenbeheer			30	
Exploitatiebijdragen de Slagen	Grondexploitatie			58	
Verkoop perceel Burgemeester Janssenstraat	Grondexploitatie			35	
Winst Poeleweg	Grondexploitatie			75	
Winst Rouveen-Zuid fase 1	Grondexploitatie			56	
Exploitatiebijdragen de Slagen	Zonder bestemming			32	
Totaal			**556**	**286**	**427**
Per saldo		**-556**		**-141**	

Incidentele lasten en baten (x € 1.000)

Incidentele lasten	Realisatie begrotingsjaar	Actuele raming
Incidentele budgetten:		
Zoals opgenomen onder toevoeging/onttrekking aan reserves	463	556
Overige:		
Exploitatiebijdragen De Slagen	120	
Verkoop perceel Burgemeester Janssenstraat	35	
Winsten diverse grondexploitaties (Poeleweg, Rouveen-Zuid fase 1)	131	
Totaal incidentele lasten	**749**	**556**
Incidentele baten	**Realisatie begrotingsjaar**	**Actuele raming**
Incidentele budgetten:		

Zoals opgenomen onder toevoeging/onttrekking aan reserves	427	556
Overige:		
Exploitatiebijdragen De Slagen	120	
Verkoop perceel Burgemeester Janssenstraat	35	
Winsten diverse grondexploitaties (Poeleweg, Rouveen-Zuid fase 1)	131	
Totaal incidentele baten	**713**	**556**

Programma 9 - Overhead

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
Lasten	-8.606.897	-1.165.565	-9.772.462	-9.773.387	-924
Baten	108.223	92.000	200.223	486.033	285.811
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-8.498.674**	**-1.073.565**	**-9.572.239**	**-9.287.353**	**284.886**
Stortingen	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	557.599	737.910	1.295.509	818.298	-477.211
Mutaties reserves	**557.599**	**737.910**	**1.295.509**	**818.298**	**-477.211**
Gerealiseerd resultaat	**-7.941.075**	**-335.655**	**-8.276.730**	**-8.469.055**	**-192.325**

Belangrijkste verschillen tussen de realisatie en begroting na wijziging (x € 1.000)

Taakveld	Omschrijving	Nadeel	Voordeel
Personeel	Loonsom Het nadeel in programma 9 betreft € 267.000. De totale loonsom heeft een nadeel van € 257.000. Hiervan is een gedetailleerde toelichting gegeven in de paragraaf bedrijfsvoering, onderdeel personeel-HRM.	267	
	Dotatie voorziening voormalig personeel In 2023 is er een nieuwe medewerker aangesteld, waarvan het contract na een maand is beëindigd. De gemeente moet de ww-uitkering betalen. De verwachting is dat het ongeveer € 25.000 bedraagt. Dit bedrag is gedoteerd aan de voorziening voormalig personeel. Deze dotatie was niet voorzien waardoor dit heeft geleid tot een nadeel van € 25.000.	25	
	Toevoeging voorziening verlofsparen Conform de uitspraken van het BBV is een voorziening gevormd voor de uren, die conform de CAO-gemeenten als bron kunnen dienen voor het verlofsparen, van de medewerkers die gebruik maken van verlofsparen. De dotatie is de opbouw van het spaarverlof maal een gemiddeld uurtarief, wat in 2023 heeft geleid tot een dotatie van € 50.000.	50	
	Opleidingen en trainingen De medewerkers hebben het opleidingsbudget volledig gebruikt. Op het onderdeel loopbaanbegeleiding hebben de medewerkers minder gebruikt dan begroot. Dit leidt tot een voordeel € 34.000.		34
	ARBO In 2023 heeft het Periodiek Onderzoek van het personeel plaatsgevonden. Daarnaast heeft de bedrijfsarts eens in de twee weken een spreekuur op het gemeentehuis, dit was voorheen eens in de maand. Dit heeft geleid tot een nadeel van € 26.000 op het ARBO budget.	26	
	Vitaliteitsbeleid In april 2023 is het introductieprogramma van Vitaliteit gestart, in augustus zijn de uitkomsten van het onderzoek ontvangen. Vanaf dat moment is er van start gegaan met onder andere elke werkdag vers fruit voor alle medewerkers.		16
	Reiskosten en vergaderkosten Er is een toename van het aantal dienstreizen van het personeel. De oorzaak hiervan is een toename aan fysieke bijeenkomsten en een toename van het personeel. Dit heeft geleid tot een nadeel van € 17.000.	17	
	Vacaturevervulling/werving&selectie Er zijn hogere kosten gemaakt dan begroot ten behoeve van de overname-fees aan detacheringbureaus. Daarnaast zijn er opnames gemaakt voor de arbeidscommunicatie. Dit leidt tot een nadeel van € 44.000.	44	
ICT	Systeembeheer tbv DOSZ-gem. Dit betreft de kosten van de gezamenlijke contracten met de Gemeente Dalfsen en Zwartewaterland. Dit leidt tot een nadeel van € 78.000. Deze kosten worden	78	78

	doorbelast naar de twee gemeenten. Het nadeel wordt hiermee volledig verrekend.		
	Wet open overheid Aan de eerste verplichtingen rondom de implementatie van de Woo is voldaan. Er is er een nulmeting in gang gezet die o.a. een beeld moet geven van de huidige situatie en de te verwachten veranderingen. Inmiddels is gebleken dat het landelijke platform waarop alle openbaargemaakte documenten moesten samenkomen niet haalbaar blijkt en dat de minister van BZK op zoek gaat naar een eenvoudiger alternatief. Staphorst wacht, net zoals bij de meeste Nederlandse gemeenten, op de uitkomsten van dit onderzoek en nader advies. Dit heeft geleid tot een voordeel van € 25.000.		25
	Incidenteel budget Wet open overheid Bij het vaststellen van de jaarrekening 2022 is er een bedrag van € 43.000 beschikbaar gesteld voor de verwachte toenemende kosten in 2023. Inmiddels is gebleken dat het landelijke platform waarop alle openbaargemaakte documenten moesten samenkomen niet haalbaar blijkt en dat de minister van BZK op zoek gaat naar een eenvoudiger alternatief. Staphorst wacht, net zoals bij de meeste Nederlandse gemeenten, op de uitkomsten van dit onderzoek en nader advies. Hierdoor zijn de toenemende kosten die werden verwacht geen werkelijkheid geworden in 2023. Dit leidt tot een voordeel van € 42.000.		42
	Doorbelasting directe kosten Dit betreffen diverse doorbelastingen waaronder de kosten van software, abonnementen, cursussen en opleidingen. Deze worden doorbelast naar het programma waar deze betrekking op hebben.		64
Huisvesting / gebouwenbeheer	Catering De overschrijding van € 10.000 is toe te rekenen aan de eenmalige kosten voor het aanschaffen van een nieuwe koffiemachine en de overgang van plastic bekers naar mokken.	10	
	Tegemoetkoming van gestegen energiekosten door opzegging contract SEFE In de voortgangsrapportage 2023 is er een opbrengst begroot van € 92.000 voor de tegemoetkoming vanuit het RVO voor de meerkosten die zijn gemaakt door de opgelegde sancties vanuit het rijk om alle contracten met Russische partijen op te zeggen. Inmiddels is de aanvraag ingediend en blijkt dat de daadwerkelijke tegemoetkoming € 64.000 bedraagt. De reden dat de tegemoetkoming lager is dan verwacht heeft te maken met het werkelijk verbruik. Het werkelijk verbruik van het gas is lager dan het uitgangspunt bij de raming in de voortgangsrapportage. Dit is de grootste oorzaak van het nadeel van € 20.000.	20	
Publiek en bestuur	Bezwaarschriften In 2023 is er ten opzichte van 2022 en 2021 sprake van een verdubbeling van het aantal ingediende bezwaarschriften. De ingediende bezwaarschriften hadden voor een aanzienlijk deel betrekking op het besluit om vergunning te verlenen voor de huisvesting van statushouders. Ook zijn er in 2023 twee gerechtelijke procedures op gebied van de Wet open overheid gevoerd bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, waarbij rechtsbijstand door advocaten is verleend.	13	
Werkplaats openbare werken	Dotatie voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen Door een wijziging in de onderhoudskosten van de gemeentewerf is de dotatie aan de voorziening groot onderhoud lager dan geraamd. Dit leidt in totaal tot een voordeel van € 105.000.		105
	Boekwinst voertuig In januari 2023 is een bus met open laadbak verkocht voor iets minder dan € 12.000. Het voertuig was al afgeschreven waardoor een boekwinst is behaald. De nieuw aangeschafte bus is geactiveerd en hierop wordt jaarlijks afgeschreven.		12
	Voertuigen Er zijn meer reparaties uitgevoerd dan verwacht. Doordat materieel is toegenomen, vallen de verzekering en belasting ook hoger uit en verder wordt het materieel maximaal ingezet, wat heeft geleid tot een overschrijding op brandstof.	39	
Overige	Overige voor- en nadelen		21
		589	**397**

Toevoegingen/onttrekkingen aan reserves

Reserve (x € 1.000)	Reserve	Geraamde toevoeging	Geraamde onttrekking	Werkelijke toevoeging	Werkelijke onttrekking
Incidentele budgetten:					
Uitvoering programma dienstverlening	Zonder bestemming		126		3
Doorontwikkeling buitendienst	Zonder bestemming		30		30
Koppeling IJVI/DECOS	Zonder bestemming		62		39
Informatiemanagement	Zonder bestemming		346		233
Doorontwikkeling organisatie/onderhoud organisatiecultuur	Zonder bestemming		40		40
Zij-klepelmaaier sloten	Zonder bestemming		5		5
Rolbezem sneeuwploeg	Zonder bestemming		7		7
Hogedrukreiniger	Zonder bestemming		4		4
Invoering Wet Open Overheid	Zonder bestemming		53		
Contractmanager/kwaliteitstoetser	Zonder bestemming		165		
Resultaatbestemming 2022:					
Onderzoek kapitaalgoederen	Zonder bestemming		13		13
Invoering Wet Open Overheid	Zonder bestemming		43		43
Vergoeding ambtelijke uren vluchtelingen	Zonder bestemming		284		284
Overige:					
Afschrijvingen gemeentehuis	Afschrijvingen gemeentelijke gebouwen		27		27
Afschrijvingen vervoermiddelen	Afschrijvingen vervoermiddelen		91		91
Totaal			**1.296**		**819**
Per saldo		**-1.296**		**-819**	

Incidentele lasten en baten (x € 1.000)

Incidentele lasten	Realisatie begrotingsjaar	Actuele raming
Incidentele budgetten:		
Zoals opgenomen onder toevoeging/onttrekking aan reserves	382	838
Resultaatbestemming 2022:		
Onderzoek kapitaalgoederen	4	13
Invoering Wet Open Overheid	1	43
Vergoeding ambtelijke uren vluchtelingen	284	284
Totaal incidentele lasten	**672**	**1.178**

Incidentele baten	**Realisatie begrotingsjaar**	**Actuele raming**
Incidentele budgetten:		
Zoals opgenomen onder toevoeging/onttrekking aan reserves	361	838
Resultaatbestemming 2022:		
Onderzoek kapitaalgoederen	13	13
Invoering Wet Open Overheid	43	43
Vergoeding ambtelijke uren vluchtelingen	284	284
Totaal incidentele baten	**701**	**1.178**

Algemene dekkingsmiddelen

Onder de algemene dekkingsmiddelen vallen:

1. Lokale heffingen
2. Algemene uitkeringen
3. Dividend
4. Saldo financieringsfunctie
5. BTW-compensatiefonds
6. Overhead

1 | Lokale heffingen

De gemeente Staphorst kent de volgende niet bestedingsgebonden gemeentelijke heffingen:

Omschrijving (x € 1.000)	Begroting 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023
Forensenbelasting	**84**	**84**	**95**
Hondenbelasting	**62**	**62**	**62**
OZB eigenaar niet woningen	**1.264**	**1.304**	**1.305**
OZB eigenaar woningen	**2.211**	**2.221**	**2.220**
OZB gebruiker niet woningen	**839**	**839**	**840**
Toeristenbelasting	**126**	**126**	**91**
Gerealiseerd resultaat	**4.585**	**4.636**	**4.612**

2 | Algemene uitkeringen

De verantwoorde algemene uitkeringen uit het gemeentefonds zijn gebaseerd op ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekende informatie ter zake, zijnde de verrekening in januari 2024. De raming in de primitieve begroting was gebaseerd op de meicirculaire van het vorige begrotingsjaar voor het bedrag van € 28.093.000 met een uitkeringsfactor van 1,304. In 2023 is er € 29.814.137 ontvangen aan algemene uitkeringen. In dit bedrag is een positieve verrekening opgenomen van € 16.057 over het jaar 2021 en van € 5.249 over het jaar 2022.

In het jaar 2023 zijn er extra middelen beschikbaar gesteld voor invoeringskosten Omgevingswet (€ 210.000), energietoeslag (€ 331.000), Nederlands-Soedanese repatrianten (€ 82.000), leerlingenvervoer Oekraïne, taallessen en meerkosten Oekraïne sociaal domein (€ 99.000). De kosten voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen zijn vergoed middels een specifieke uitkering (zie ook paragraaf 9 Vluchtelingen).

3 | Dividend

Verantwoord zijn de navolgende dividenden en ontvangen interest:

(Bedragen x € 1.000)		Begroting primair 2023	Begroting 2023 na wijziging	Gerealiseerd 2023
Programma 0	Vitens N.V.	16	0	0
Programma 0	Enexis N.V. - dividend	17	43	44
Programma 0	Enexis N.V. - rente aandh. lening	2	2	2
Programma 0	Rendo N.V. - dividend	238	238	239

Programma 0	Wadinko - dividend	21	21	25
Programma 0	Bank Nederlandse Gemeenten - dividend	61	76	75
Programma 7	Rova N.V. - dividend	80	80	79
Programma 7	Rova N.V. - achtergestelde lening	30	30	30
Totaal		**465**	**490**	**494**

Het dividend en de rente van de achtergestelde lening Rova wordt als bate meegenomen in de kostendekkendheid berekening van de afvalstoffenheffing. Een hogere dividendopbrengst heeft een lagere onttrekking uit de reserve/voorziening of een hogere dotatie aan de voorziening tot gevolg.

4 | Saldo financieringsfunctie

Er is geen doorbelaste rente excl. grondexploitatie.

Omschrijving (x € 1.000)	Begroting 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023
Baten	6	736	912
Gerealiseerd resultaat	**6**	**736**	**912**

5 | BTW-compensatiefonds

De afwijkingen tussen de jaren is hoofdzakelijk een gevolg van een hoger of een lager bedrag aan investeringen waarop het BCF van toepassing is (openbaar nut: riolering, wegen, plantsoenen etc.).

(x € 1.000)	Rekening 2022	Rekening 2023
Gedeclareerde bedragen	**2.955**	**4.254**

6 | Overhead

De overheadtoerekening wordt bepaald conform de systematiek zoals opgenomen in de financiële verordening 2023.

Dit betreft een overheaddoorrekening op basis van personeelslasten en ziet er als volgt uit: (personeelslasten taakveld) / (totale personeelslasten alle taakvelden exclusief overhead) x overhead = opslag taakveld. In deze benadering wordt de overhead volledig omgeslagen naar rato van de personele kosten. Het bijbehorende overheadpercentage (op de directe personele lasten van de taakvelden) betreft 93,93% voor 2023.

Berekening dekkingspercentage
Voor een berekening van de dekkingspercentages rioolheffing, afvalstoffenheffing, leges burgerzaken, leges lijkbezorgingsrechten en leges omgevingsvergunningen wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen.

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 zijn publiekrechtelijke rechtspersonen (gemeenten, provincies en waterschappen) belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting, voor zover zij een onderneming drijven (die structureel winstgevend is). Op 16 december 2019 is de vaststellingsovereenkomst met de belastingdienst ondertekend.

In 2023 is aangifte gedaan voor het jaar 2021 en 2022. Het belastbare bedrag (fiscale winst) over 2021 is € 90.967 negatief. Het volledige betaalde bedrag van de voorlopige aanslag 2021 à € 22.438 is terugontvangen. Het belastbare bedrag (fiscale winst) over 2022 is € 100.509 positief. Dit leidt tot een vpb-last van € 15.075. De voorlopige aanslag 2022 bedroeg € 22.438, waardoor een bedrag van € 7.363 is terugontvangen. Voor 2023 is een voorlopige aanslag betaald van € 28.422. De verrekening van het terugontvangen bedrag 2021 en 2022 en het betaalde bedrag 2023, komt ten gunste van de reserve grondexploitatie.

Onvoorzien

In het begrotingsjaar zijn de volgende begrotingswijzigingen ten laste van de onvoorziene uitgaven gebracht.

Onderwerp (x € 1.000)	Primaire begroting 2023	Begrotingswijziging in raadsvergadering d.d.	Bedrag begrotingswijziging	Bedrag
Stelpost prijsstijgingen van aanvullend 2%	260	14-06-2023	-260	0
Stelpost premiestijging (sociale lasten)	150	14-06-2023	-150	0
Stelpost overige prijsstijgingen (incl. variabele energiekosten: elektra)	1.422	10-10-2023	-1.422	0
Ondersteuning initiatieven/instelling ontwikkelfonds (coalitieakkoord)	10	12-12-2023	-10	0
Versterking dienstverlening	57	10-10-2023	-57	0
Vitaliteitsbeleid	50	10-10-2023	-50	0
Saldo onvoorzien vrij beschikbaar einde jaar	**1.949**		**-1.949**	**0**

De post onvoorzien fungeert ook als stelpost voor gelabelde middelen waar nog geen concrete plannen voor zijn gemaakt.

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves/voorzieningen

Toevoegingen en onttrekkingen reserves

Exploitatie		Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
0 Bestuur en ondersteuning						
471012	Toev.res. grondexploitatie	0	0	0	-1.379	-1.379
471034	Toev.res. vluchtelingen	0	0	0	-114.000	-114.000
871011	Bes.res. zonder bestemming	0	118.000	118.000	68.667	-49.333
871012	Bes.res. grondexploitatie	31.370	-31.370	0	0	0
871021	Bes.res. met bestemming	0	0	0	0	0
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning		**31.370**	**86.630**	**118.000**	**-46.712**	**71.288**
1 Veiligheid						
871011	Bes.res. zonder bestemming	20.000	60.000	80.000	15.000	-65.000
871022	Bes.res. afs.gem.gebouwen	8.182	0	8.182	8.182	0
Totaal 1 Veiligheid		**28.182**	**60.000**	**88.182**	**23.182**	**-65.000**
2 Verkeer, vervoer & waterstaat						
471015	Toev.res. zandput Hooidijk	0	0	0	-32.846	-32.846
471019	Toev.res. asfalt-&elementverh.	-1.095.000	-333.000	-1.428.000	-1.432.760	-4.760
871011	Bes.res. zonder bestemming	22.000	132.662	154.662	45.794	-108.868
871014	Bes.res. afs.inv.openb.r.m.nut	300.263	0	300.263	291.513	-8.750
871019	Bes.res. asfalt-&elementverh.	1.075.000	333.000	1.408.000	1.388.488	-19.512
871020	Bes.res. verkeersontsluiting	50.000	-45.005	4.995	4.087	-908
871023	Bes.res. afs.gem.vervoermidd.	32.090	0	32.090	32.090	0
Totaal 2 Verkeer, vervoer & waterstaat		**384.353**	**87.657**	**472.010**	**296.366**	**-175.644**
3 Economie						
471012	Toev.res. grondexploitatie	0	0	0	-284.317	-284.317
871011	Bes.res. zonder bestemming	24.000	74.076	98.076	71.620	-26.456
871012	Bes.res. grondexploitatie	5.000	0	5.000	0	-5.000
Totaal 3 Economie		**29.000**	**74.076**	**103.076**	**-212.697**	**-109.621**
4 Onderwijs						
871011	Bes.res. zonder bestemming	0	40.129	40.129	32.833	-7.295
871021	Bes.res. met bestemming	0	0	0	0	0
871022	Bes.res. afs.gem.gebouwen	442.822	0	442.822	442.822	0
Totaal 4 Onderwijs		**442.822**	**40.129**	**482.951**	**475.656**	**-7.295**
5 Sport, cultuur & recreatie						
871011	Bes.res. zonder bestemming	216.000	618.821	834.821	528.637	-306.184

Exploitatie		Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
871014	Bes.res. afs.inv.openb.r.m.nut	16.488	0	16.488	16.488	0
871021	Bes.res. met bestemming	12.000	0	12.000	12.000	0
871022	Bes.res. afs.gem.gebouwen	195.019	0	195.019	195.019	0
Totaal 5 Sport, cultuur & recreatie		**439.507**	**618.821**	**1.058.328**	**752.144**	**-306.184**
6 Sociaal domein						
471011	Toev.res. zonder bestemming	0	0	0	0	0
471029	Toev.res. beschermd wonen	0	0	0	-343.636	-343.636
471034	Toev.res. vluchtelingen	0	-1.074.784	-1.074.784	-1.222.707	-147.923
871011	Bes.res. zonder bestemming	92.000	1.530.000	1.622.000	361.205	-1.260.795
871029	Bes.res. beschermd wonen	48.491	0	48.491	43.920	-4.571
871034	Bes.res. vluchtelingen	0	114.300	114.300	34.758	-79.542
Totaal 6 Sociaal domein		**140.491**	**569.516**	**429.025**	**-1.126.460**	**-1.555.485**
7 Volksgezondheid & milieu						
471027	Toev.res. duurzaamheid	0	0	0	-149.534	-149.534
871011	Bes.res. zonder bestemming	572.000	35.150	607.150	588.000	-19.150
871016	Bes.res. rioolbeheer	182.607	0	182.607	94.000	-88.607
871017	Bes.res. mat. afvalst.heffing	20.926	0	20.926	0	-20.926
871027	Bes.res. duurzaamheid	0	0	0	0	0
Totaal 7 Volksgezondheid & milieu		**775.533**	**35.150**	**810.683**	**532.466**	**1.343.149**
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.						
471011	Toev.res. zonder bestemming	0	0	0	-32.242	-32.242
471012	Toev.res. grondexploitatie	0	0	0	-224.602	-224.602
471019	Toev.res. asfalt-&elementverh.	0	0	0	-29.966	-29.966
871011	Bes.res. zonder bestemming	160.000	395.210	555.210	426.599	-128.612
871012	Bes.res. grondexploitatie	0	0	0	0	0
Totaal 8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.		**160.000**	**395.210**	**555.210**	**139.788**	**694.998**
9 Overhead						
471034	Toev.res. vluchtelingen	0	0	0	0	0
871011	Bes.res. zonder bestemming	440.000	737.910	1.177.910	700.699	-477.211
871022	Bes.res. afs.gem.gebouwen	26.875	0	26.875	26.875	0
871023	Bes.res. afs.gem.vervoermidd.	90.724	0	90.724	90.724	0
Totaal 9 Overhead		**557.599**	**737.910**	**1.295.509**	**818.298**	**2.113.808**
Gerealiseerd resultaat		**2.988.858**	**2.705.099**	**5.693.957**	**1.652.030**	**-4.041.926**

Recapitulatie reserves (bedragen x € 1.000)

Stand 01-01-2023		**49.827**
bij: jaarresultaat 2022	5.207	
bij: toevoegingen	3.868	
af: onttrekkingen	5.520	
		3.555
Stand 31-12-2023		**53.382**

Recapitulatie voorzieningen (bedragen x € 1.000)

Stand 01-01-2023		**2.510**
bij: toevoegingen	450	
af: onttrekkingen	671	
idem t.g.v. reserves		
		-221
Stand 31-12-2023		**2.288**

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

WNT-verantwoording 2023 Gemeente Staphorst

Het voor de gemeente toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000 (Algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	**S. Voortman**	**M. Kragting**
Functiegegevens	**Griffier**	**Gemeentesecretaris**
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	82.545	115.284
Beloningen betaalbaar op termijn	12.520	19.539
Subtotaal	***95.065***	***134.823***
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**95.065**	**134.823**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022		
bedragen x € 1	**S. Voortman**	**M. Kragting**
Functiegegevens	**Griffier**	**Gemeentesecretaris**
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01-31/12	01/01-31/12

Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	76.902	109.268
Beloningen betaalbaar op termijn	12.671	20.258
Subtotaal	***89.573***	***129.526***
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	216.000
Bezoldiging	**89.573**	**129.526**

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12:
Niet van toepassing

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen:
Niet van toepassing

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder:
Niet van toepassing

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900:
Niet van toepassing

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is:
Niet van toepassing

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is:
Niet van toepassing

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt:
Niet van toepassing

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Balans per 31 december 2023

Balans	Balans 2023	Balans 2022
Activa		
Totaal vaste activa		
Materiële vaste activa		
Inv. met economisch nut	20.158.232	17.495.526
Inv. met econ. nut met heffing	7.106.479	6.564.131
Inv. openb. ruimte maats. nut	5.760.146	5.256.472
Totaal Materiële vaste activa	**33.024.857**	**29.316.129**
Financiële vaste activa		
Kap. verstrek. aan deelneming	184.241	184.241
Leningen aan deelnemingen	491.739	491.739
Overige langlopende leningen	508.972	524.754
Totaal Financiële vaste activa	**1.184.953**	**1.200.734**
Totaal Totaal vaste activa	**34.209.810**	**30.516.863**
Totaal vlottende activa		
Voorraden		
Bouwgrond. in expl.(ondh.werk)	1.200.334	1.218.661
Totaal Voorraden	**1.200.334**	**1.218.661**
Uitzettingen korten dan 1 jaar		
Vord. op openbare lichamen	4.645.579	4.469.351
Uitz.: Rek.Crt. met het Rijk	22.642.585	27.223.497
Overige vorderingen	1.143.834	1.612.288
Totaal Uitzettingen korten dan 1 jaar	**28.431.998**	**33.305.135**
Liquide mid.(Kas,Bank,Giro)		
Kassaldi	434	1.205
Banksaldi	9.148	11.856
Totaal Liquide mid.(Kas,Bank,Giro)	**9.583**	**13.061**
Overlopende activa		
Overl.act.: n.t.o. bijdr. Rijk	390.924	620.300
Overl.act.: Overige	1.533.607	674.763
Totaal Overlopende activa	**1.924.531**	**1.295.063**
Totaal Totaal vlottende activa	**31.566.446**	**35.831.919**
Totaal Activa	**65.776.256**	**66.348.783**
Passiva		
Totaal vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene Reserve	15.624.112	13.917.877
Bestemmingsreserve	37.757.551	35.909.281
Saldo van rekening	2.176.939	5.206.534
Totaal Eigen vermogen	**55.558.601**	**55.033.693**
Voorzieningen		
Voorzieningen	2.288.324	2.509.994
Totaal Voorzieningen	**2.288.324**	**2.509.994**
Totaal Totaal vaste passiva	**57.846.925**	**57.543.687**
Totaal vlottende passiva		
Vlottende schuld < dan 1 jaar		
Overige vlottende schulden	2.318.116	1.376.817
Totaal Vlottende schuld < dan 1 jaar	**2.318.116**	**1.376.817**
Overige overlopende passiva		
NL. overh. ontv. ntb spec. uit	1.804.878	1.504.078
Nog te betalen	3.806.337	5.924.201
Totaal Overige overlopende passiva	**5.611.215**	**7.428.279**
Totaal Totaal vlottende passiva	**7.929.331**	**8.805.096**
Totaal Passiva	**65.776.256**	**66.348.783**

Toelichting op de balans per 31 december 2023

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften, zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa vindt plaats op basis van verkrijgingsprijs (is: inkoopprijs en bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (is: aanschaffingskosten en de overige kosten welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend). Passiva worden opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

De algemene uitkering is opgenomen conform de best mogelijke inschatting gebaseerd op basis van de laats beschikbare informatie.

Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene vergadering van de vennootschap is genomen.

Met betrekking tot de WMO- eigen bijdragen van het CAK is bij alle gemeenten sprake van een onzekerheid. Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming is op grond van de WMO een eigen bijdrage verschuldigd (abonnementstarief). In de wet is bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage niet wordt uitgevoerd door de gemeente zelf, maar door het CAK. Door privacyoverwegingen is de gegevensverstrekking van het CAK aan de gemeente Staphorst ontoereikend om de volledigheid en juistheid van de eigen bijdragen te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.

Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording
De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
    - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 12 december 2023 door de raad is vastgesteld;
    - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario’s in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld;
    - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:

- Een verantwoordingsgrens van 3 % van de totale lasten inclusief dotaties reserves (zijnde € 1,7 miljoen) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
- Een rapporteringstolerantie van € 100.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Activa
Vaste activa (met economisch nut)
Overige investeringen met economisch nut
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening kan worden gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2004 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt. Dit betreft met name investeringen in (school)gebouwen en riolering.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

	(Onder)gronden van activa met een meerjarig economisch nut	Geen afschrijving
	Aanschaffingen en restant-activa met een boekwaarde < € 10.000	Eenmalig afboeken
Gebouwen:	Stichtingskosten: scholen, peuterspeelzalen	40 jaar
	Stichtingskosten: sportaccommodaties	30 jaar
	Stichtingskosten overige gebouwen: gemeentehuis, gemeentewerf, bibliotheek, dienstencentrum, mortuarium e.d.	40 jaar
	Groot onderhoud, renovatie, uitbreiding van bestaande (hoofd)gebouw	Afhankelijk van de resterende looptijd van het (hoofd)gebouw met een minimum van 15 jaar
Rioleringswerken:	Technische installaties	15 jaar
	Pompputten	45 jaar
	Drukriolering	60 jaar
	Vrijverval riolering	70 jaar
	Begraafplaatsen (aanlegkosten)	Afhankelijk van de te verwachten looptijd
Sportvelden:	Vervanging drainage	12 jaar
	Renovatie toplaag	12 jaar
	Lichtmasten	20 jaar
	Technische installaties en machines	Afhankelijk van het object: 5 - 15 jaar
	Vaste inventaris, veiligheidsvoorzieningen, groot onderhoud voor zover niet opgenomen in beheerplannen	Afhankelijk van het object: 5 - 10 jaar

	Voertuigen, gereedschappen en overig materiaal	Naar gangbare ervaringsnormen of voorgeschreven normen over de gebruiksduur (meestal 5 tot 10 jaar)
	Automatiseringsapparatuur/-software	3 - 5 jaar
	(Kantoor)meubilair	10 - 20 jaar
	Aandelen	Geen afschrijving
	Diversen	Op basis van verwachte economische levensduur
Wegen, geen wegbeheer:	Betonverharding	25 - 30 jaar
	Asfaltverharding	10 - 20 jaar
	Klinkerverharding	10 - 15 jaar
	Openbare verlichting	10 - 20 jaar
	Rotondes	15 jaar
	Verkeersremmende maatregelen	10 - 15 jaar
	Bruggen, viaducten en overige grote kunstwerken	Max. 40 jaar

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
Infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals bijvoorbeeld groot onderhoud van wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken worden geactiveerd. Voor dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten is de reserve afschrijving investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut gevormd.

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen verkrijgingsprijs (inkoopprijs en bijkomende kosten). Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgingsprijs wordt er tegen marktwaarde gewaardeerd.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaal verstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Bijdragen aan activa van derden worden ineens ten laste van het resultaat of een reserve gebracht. Mochten ze worden geactiveerd dan worden deze geactiveerde bijdragen gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden dan afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Vlottende activa
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie
De als 'onderhanden werken' opgenomen bouwgronden in exploitatie (IEGG) zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de administratie- en beheerskosten.

Bij de berekening van de winst is met ingang van 2017 conform de BBV voorschriften uitvoering gegeven aan de POC methode (percentage-of-completion) waarbij een nadere invulling is gegeven aan de totstandkoming van de schattingswijziging (conform opmerking in de ACV) waarbij winst wordt genomen naar gelang de voortgang van de realisering van het complex. Bij 50% van de gerealiseerde kosten en 50% van de gerealiseerde opbrengsten wordt 50% x 50% is 25% winst genomen.

Handelsgoederen
De voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Indien de marktwaarde lager is, dan wordt tegen de marktwaarde gewaardeerd.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingskosten. Voor verwachte

oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inkomenskansen.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Passiva
Eigen Vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het resultaat na bestemming. De algemene reserve is tot een minimum saldo (minimum bedrag per inwoner) min of meer vrij besteedbaar.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter op de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De niet bestede middelen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel zijn verantwoord als vooruitontvangen bedragen onder de vlottende passiva.

Borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Vaste activa

A | Materiële vaste activa

De post materiële vaste activa wordt onderscheiden in:

(x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2023
Investeringen met economisch nut	**17.496**	**20.158**
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	**6.564**	**7.106**
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	**5.256**	**5.760**
Totaal materiële vaste activa (MVA)	**29.316**	**33.025**

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van investeringen met economisch nut gedurende het jaar 2023.

(x € 1.000)	31-12-2022	Herrubricering	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage derden	31-12-2023
MVA-a - gronden en terreinen	5.166		118	1	30		5.254
MVA-b - bedrijfsgebouwen	10.858		2.783		626	1	13.015
MVA-c - grond- weg en waterbouwkundige werken	65		183		6		242
MVA-d - vervoersmiddelen	750		215		179		786
MVA-e - machines, apparaten en installaties	537		346		119		764
MVA-f - overige MVA	119		104		21	104	98
Totaal	**17.496**		**3.749**	**1**	**981**	**105**	**20.158**

De onderstaande overzichten geven de investeringen/desinvesteringen met economisch nut weer.

MVA-a - gronden en terreinen (x € 1.000)	31-12-2022	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage derden	31-12-2023
De Esch 0	296	93	1			388
Rouveen-Zuid fase 2	2.549	25				2.574
MVA-b - bedrijfsgebouwen (x € 1.000)	**31-12-2022**	**Investeringen**	**Desinvesteringen**	**Afschrijvingen**	**Bijdrage derden**	**31-12-2023**
Verduurzaming gemeentehuis	779	1.753			1	2.531
Units Oekraïne fase 3		906				906
Energiebesparende maatregelen gemeentelijke gebouwen	11	125				136
MVA-c - grond- weg en waterbouwkundige werken (x € 1.000)	**31-12-2022**	**Investeringen**	**Desinvesteringen**	**Afschrijvingen**	**Bijdrage derden**	**31-12-2023**
Verlichting sportvelden VV Staphorst/SC Rouveen		183				183
MVA-d - vervoersmiddelen (x € 1.000)	**31-12-2022**	**Investeringen**	**Desinvesteringen**	**Afschrijvingen**	**Bijdrage derden**	**31-12-2023**

Grasmaaier 1 groen		29				29
Grasmaaier 2 rood		9				9
Rolbezem t.b.v. trekker		18				18
Bus Mercedes Vito (VJJ-62-Z)		40				40
Kleine trekker		59				59
Sneeuwploeg t.b.v. grote trekker		10				10
Pick-up bus bomenploeg		51				51
MVA-e - machines, apparaten en installaties (x € 1.000)	**31-12-2022**	**Investeringen**	**Desinvesteringen**	**Afschrijvingen**	**Bijdrage derden**	**31-12-2023**
Hardware ICT		302				302
Aanleg ventilatiesysteem gymzaal IJhorst		44				44
MVA-f- overige MVA (x € 1.000)	**31-12-2022**	**Investeringen**	**Desinvesteringen**	**Afschrijvingen**	**Bijdrage derden**	**31-12-2023**
Noodlokalen CNS		104			104	0

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, gedurende het jaar 2023.

(x € 1.000)	31-12-2022	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage derden	31-12-2023
Begraafplaatsen	403	191	2	15		577
Riolering	6.161	704		336		6.529
Totaal	**6.564**	**895**	**2**	**351**		**7.106**

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut, gedurende het jaar 2023.

(x € 1.000)	31-12-2022	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdrage derden	31-12-2023
Wegen	5.256	945		301	140	5.760
Totaal	**5.256**	**945**		**301**	**140**	**5.760**

B | Financiële vaste activa

De post financiële vaste activa wordt onderscheiden in:

(x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2023
Kapitale verstrekkingen aan deelnemingen	**184**	**184**
Leningen aan deelnemingen	**492**	**492**
Overige langlopende leningen	**525**	**509**
Totaal financiële vaste activa (FVA)	**1.201**	**1.185**

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2023.

(x € 1.000)	31-12-2022	Vermeerderingen	Verminderingen	Aflossing	31-12-2023
Kapitaalverstrekkingen aan:					
Deelnemingen	184				184
Leningen aan:					
Deelnemingen	492				492
Overige langlopende leningen	525	9		25	509
Totaal	**1.201**	**9**		**25**	**1.185**
In onderstaand overzicht worden de mutaties nader gespecificeerd.					
Mutaties					
Geldleningen i.v.m. exploitatiebijdrage de Baarge	47			5	42
Geldlening stichting zwembad	80			20	60
Startersleningen	398	9			407
Totaal	**525**	**9**		**25**	**509**

Vlottende activa

A | Voorraden

De post voorraden wordt onderscheiden in:

(x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2023
Bouwgronden in exploitatie (onderhanden werk)	**1.219**	**1.200**
Totaal	**1.219**	**1.200**

De onderverdeling van de in de balans opgenomen bouwgronden in exploitatie is als volgt:

Bouwgronden in exploitatie (x € 1.000)	31-12-2022	Herrubricering	Investeringen	Desinvesteringen	Winstuitname	31-12-2023
Industrieterrein Bullingerslag	-2.343		97	323	127	-2.441
Woningbouw IJhorst Poeleweg	338		101	311	75	203
Industrieterrein De Esch IV	-155			402	157	-401
Woningbouw Rouveen-Zuid fase 1	3.379		772	369	56	3.839
Totaal	**1.219**		**970**	**1.405**	**415**	**1.200**

Recapitulatie onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie)

(x € 1.000)	2022	2023
Boekwaarde per 1 januari	**-186**	**1.219**
- Interne doorberekeningen binnen de organisatie	90	89
- Overige bestedingen	5.804	881
- Winstneming	2.147	415
- Verkopen	-6.638	-1.397
- Inschrijfrechten/pachten etc.	2	-7
Boekwaarde per 31 december van in exploitatie zijnde gronden	**1.219**	**1.200**
Vermoedelijk nog te maken kosten	**6.401**	**5.079**
Vermoedelijke opbrengsten van nog uit te geven gronden	**-9.780**	**-7.892**
Geraamd eindresultaat	**2.160**	**1.613**

B | Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

De post uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar wordt onderscheiden in:

(x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	**4.469**	**4.646**
Uitzettingen 's Rijks schatkist	**27.223**	**22.643**
Overige vorderingen	**1.612**	**1.144**
Totaal	**33.305**	**28.432**

Voor het totaal van de vorderingen op openbare lichamen kan van het verloop in 2023 het volgende overzicht worden weergegeven.

Vorderingen op openbare lichamen (x € 1.000)	31-12-2022	Ontvangen bedragen	Toevoegingen	31-12-2023
Nederlandse overheidslichamen	4.469	4.427	4.604	4.646

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van overige vorderingen gedurende het jaar 2023.

Overige vorderingen (x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2023	Voorziening oninbaar	Gecorrigeerd saldo 31-12-2023
Debiteuren algemeen	307	187		187
Debiteuren gemeentelijke belastingen	1.030	701	39	662
Debiteuren bijstand	139	314	124	190
Debiteuren leenbijstand zelfstandigen (incl. TOZO)	136	125	19	106
Totaal	**1.612**	**1.327**	**182**	**1.144**

De uitzettingen korten dan één jaar bestaan uit:

- Vorderingen openbare lichamen betreft onder andere compensabele BTW i.v.m. het BTW-compensatiefonds. Dit bedrag zal in juli 2024 worden ontvangen.
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist betreft de (verplicht) bij het Rijk uitgezette overtollige liquide middelen, in 2023 hebben we hier het gehele jaar rente over ontvangen.
- Debiteuren gemeentelijke belastingen betreffen grotendeels afvalstoffenheffing 2023 variabel tarief. Deze aanslagen zijn in januari 2024 opgelegd.

C | Liquide middelen

De post liquide middelen wordt onderscheiden in:

(x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2023
Kassaldi (burgerzaken)	**1**	**0**
Banksaldi	**12**	**9**
Totaal	**13**	**10**

Het saldo liquide middelen staat de gemeente vrij ter beschikking.

D | Overlopende activa

De post overlopende activa wordt onderscheiden in:

(x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2023
Van Europese of Nederlandse overheden n.t.o. voorschotbedragen specifieke uitkeringen	**620**	**391**
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	**675**	**1.534**
Totaal	**1.295**	**1.925**

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotten op specifieke uitkeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Specifieke uitkering (x € 1.000)	Ultimo 2022	Toevoegingen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Ultimo 2023
Subsidie kwijtschelding kinderopvang (C62)	2		2	0
Subsidie kwijtschelding belastingen (G12)	1		1	0
Provincie Overijssel - verkeersveiligheid 2022	7		7	0
Regeling opvang ontheemden Oekraïne (A16)	610	150	610	150
Provincie Overijssel - fietsstraat Rijksparallelweg gedeelte Boldewijnshuizen		14		14
Provincie Overijssel - fietsstraat Rijksparallelweg gedeelte U-bocht Schuthekkeweg		36		36
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland - tegemoetkoming SEFE		66		66
Gemeente Zwolle - nabetaling WEB 2023		3		3
Vangnetuitkering BUIG 2023		121		121
Totaal	**620**	**391**	**620**	**391**

Onderstaand overzicht geeft een specificatie van de overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen.

Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen (x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2023
Vooruitbetaalde bedragen	343	754
Nog te ontvangen bedragen	315	762
Gemaakte kosten gronduitgifte door derden	17	17
Totaal	**675**	**1.534**

Conform de gesloten realisatieovereenkomst met Vechthorst (Berkenlaan 1) heeft de gemeente de plicht om de kosten voor bouwrijp maken (€ 300.000) voor te financieren. De gemaakte kosten zal Vechthorst vervolgens in jaarlijkse termijnen terug betalen. Per eind 2023 bedragen de gemaakte kosten voor bouwrijp maken € 230.000. Om die reden is een vordering van dit bedrag opgenomen onder de nog te ontvangen bedragen.

De gemaakte kosten gronduitgifte voor derden kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Gemaakte kosten gronduitgifte door derden (x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2023
Nog te verrekenen kosten	17	17
Totaal	**17**	**17**

Gemaakte kosten gronden uitgifte door derden betreffen de kosten voor het toekomstig in exploitatie te nemen De Esch V.

Vaste passiva

A | Eigen vermogen

De post eigen vermogen wordt onderscheiden in:

(x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2023
Algemene reserve	**13.918**	**15.624**
Bestemmingsreserves	**35.909**	**37.758**
Resultaat na bestemming	**5.207**	**2.177**
Totaal	**55.034**	**55.559**

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de reserves gedurende het jaar 2023.

Algemene reserves (x € 1.000)	Saldo 31-12-2022	Mutaties			Resultaat voorgaand jaar	Saldo 31-12-2023
		Reserves/voorzieningen	Toevoegingen	Onttrekkingen		
Algemene reserve	3.500					3.500
Reserve zonder bestemming	10.418	-693	32	2.839	5.207	12.124
Totaal algemene reserves	**13.918**	**-693**	**32**	**2.839**	**5.207**	**15.624**
Bestemmingsreserves (x € 1.000)	**Saldo 31-12-2022**	**Mutaties**			**Resultaat voorgaand jaar**	**Saldo 31-12-2023**
		Reserves/voorzieningen	**Toevoegingen**	**Onttrekkingen**		
Reserve grondexploitatie	6.429		510			6.939
Reserve grondexploitatie met bestemming	577					577
Reserve afschrijving investering openbare ruimte met maatschappelijk nut	6.901			308		6.593
Reserve onderhoud Conradsweg (zandput Hooidijk)	144		33			177
Reserve rioolbeheer	3.127			94		3.033
Reserve matiging afvalstoffenheffing	378					378
Reserve met bestemming	14			12		2
Reserve wegenbeheer - betonwegen	4.000					4.000
Reserve wegenbeheer - asfalt - en klinkerwegen	1.097		1.463	1.388		1.172
Reserve wegen						0
Reserve verkeersontsluiting	464			4		460

Reserve afschrijving gemeentelijke gebouwen	10.143			673		9.470
Reserve afschrijving vervoermiddelen	507			123		384
Reserve duurzaamheid	663		150			812
Reserve beschermd wonen	1.465		344	44		1.765
Reserve vluchtelingen, statushouders en Oekraïners		693	1.337	35		1.995
Totaal bestemmingsreserves	**35.909**	**693**	**3.836**	**2.681**	**0**	**37.758**
Totaal reserves	**49.827**	**0**	**3.868**	**5.520**	**5.207**	**53.382**

(x € 1.000)	2022	2023
Saldo rekening baten en lasten	**5.207**	**2.177**

Conform artikel 54.1 besluit begroten en verantwoorden wordt er per reserve een toelichting gegeven. In 2022 heeft de raad, bij het vaststellen van de nota reserves en voorzieningen 2022, het besluit genomen om de minimumhoogte van de vrij besteedbare reservepositie (algemene reserve, reserve zonder bestemming en reserve grondexploitatie) vast te stellen op € 6,2 miljoen.

Reserve	Doel	Voeding	Minimumhoogte
Algemene reserve	Deze reserve vormt het weerstandsvermogen en is aan te spreken bij onvoorziene situaties en calamiteiten die niet zijn afgedekt door bijv. verzekeringen	N.v.t.	€ 200 per inwoner af te ronden op € 100.000
Reserve zonder bestemming	Vrij besteedbare reserves	Het jaarrekeningsaldo Exploitatiebijdragen De Slagen (€ 3,40 per m2)	€ 0
Reserve grondexploitatie	Ter dekking om negatieve grondexploitaties op te vangen c.q. mogelijk te maken door voeding van een alsdan te vormen voorziening grondexploitaties; aanspraken op grond van art. 49 wet RO en milieurisico's; eventuele risico's opvangen; overige boekverliezen op grondoverdrachten op te vangen	Het batige saldi van grondexploitaties Exploitatiebijdragen De Slagen (€ 6,15 per m2) Overige boekwinsten op grondoverdrachten	30% van de boekwaarde van de strategische gronden en gronden gebiedsontwikkeling
Reserve grondexploitatie met bestemming	Het reserveren van gelden voor uitvoering van kosten die nog moeten worden gemaakt, nadat complexen administratief zijn afgerond	De nog te maken kosten van afgesloten en nog af te sluiten complexen in de grondexploitatie	N.v.t.
Reserve afschrijving investering openbare ruimte met maatschappelijk nut	Dekking van een deel van afschrijvingslasten van investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut, met name wegen	N.v.t.	De afschrijvingslasten, waartoe reeds besloten is dit uit de reserve te dekken
Reserve onderhoud Conradsweg (zandpunt Hooidijk)	Reserveren van middelen ter dekking van extra onderhoudskosten Conradweg (wegvak gebied Staphorst: Rechterensweg – gemeentegrens Zwartewaterland) als gevolg van zandtransporten vanaf zandput Hooidijk	Op basis van het aantal m3 zand die de exploitant (Exploitatie-maatschappij Hooidijk B.V.) jaarlijks vanaf de zandput transporteert stort deze een bijdrage per m3	N.v.t.
Reserve rioolbeheer	Kostendekkende uitvoering gemeentelijk rioleringsplan en gelijkmatige kostenverloop rioolheffing	N.v.t.	N.v.t.
Reserve matiging afvalstoffenheffing	Kostendekkende uitvoering afvalinzameling en gelijkmatige kostenverloop afvalstoffenheffing	N.v.t.	N.v.t.

Reserve met bestemming	Reservering van dekkingsmiddelen die door de raad specifiek zijn aangewezen	N.v.t.	N.v.t.
Reserve wegenbeheer - betonwegen	Uitvoering wegenbeheerplan (geen reconstructies) en egalisatie jaarlijkse kosten	Jaarlijkse storting ten laste van gemeentebegroting	Benodigd volgens wegenbeheersplan
Reserve wegenbeheer - asfalt en klinkerwegen	Uitvoering wegenbeheerplan (geen reconstructies) en egalisatie jaarlijkse kosten	Jaarlijkse storting ten laste van gemeentebegroting Exploitatiebijdragen De Slagen (€ 3,16 per m2)	Benodigd volgens wegenbeheersplan
Reserve wegen	Dekking afschrijvingslasten van toekomstige investeringen in wegen vanaf 2024. Nader toegelicht in hoofdstuk 6 van de zomernota 2023 (n.a.v. motie 131 “versneld robuust maken begroting”)	Dotatie op basis van het structureel vrijgevallen onderhoudsbudget wegen 2023, doordat er sneller wordt voldaan aan de investeringscriteria	N.v.t.
Reserve verkeersontsluiting	Dekking deel (onderzoeks)kosten op- en afritten A28	N.v.t.	N.v.t.
Reserve afschrijving gemeentelijke gebouwen	Dekken deel van de afschrijvingslasten van de gemeentelijke gebouwen	N.v.t.	De afschrijvingslasten, waartoe reeds besloten is dit uit de reserve te dekken
Reserve afschrijving vervoermiddelen	Dekken deel van de afschrijvingslasten van de vervoermiddelen	N.v.t.	De afschrijvingslasten, waartoe reeds besloten is dit uit de reserve te dekken
Reserve duurzaamheid	Middelen reserveren voor diverse projecten in het programma Energie en Klimaat om de klimaatdoelstellingen te halen	Overschotten vanuit projecten binnen het programma Energie en Klimaat	N.v.t.
Reserve beschermd wonen	Reserveren van vrijgevallen middelen beschermd wonen voor de doordecentralisatie van beschermd wonen	Vrijgevallen middelen vanuit centrumgemeente	N.v.t.
Reserve vluchtelingen, statushouders en Oekraïners	Middelen reserveren voor de verschillende opgaven op het gebied van vluchtelingen	Niet-gebruikte middelen vanuit bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	N.v.t.

B | Voorzieningen

(x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2023
Voorzieningen	**2.510**	**2.288**
Totaal	**2.510**	**2.288**

De post voorzieningen wordt onderscheiden in:

Voorzieningen (x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2023
Voorzieningen, verplichtingen, verliezen en risico's	1.405	1.341
Voorziening ter egalisering van de kosten	1.060	891
Door derden beklemde middelen	45	55
Totaal	**2.510**	**2.288**

De voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's kan als volgt worden gespecificeerd.

Voorziening voor verplichtingen, verliezen en	Saldo 31-12-	Mutaties	Aanwending	Saldo 31-12-

risico's (x € 1.000)	2022	Toevoegingen	Vrijval		2023
Voorziening pensioenverplichting wethouders	1.348		84	46	1.218
Voorziening voormalig personeel	7	26	1	16	16
Voorziening reparatie 3e ww-jaar	29	7			36
Voorziening verlofsparen	21	58	8		71
Totaal	**1.405**	**91**	**93**	**62**	**1.341**

De voorziening ter egalisering van kosten kan als volgt worden gespecificeerd.

Voorziening ter egalisering van kosten (x € 1.000)	Saldo 31-12-2022	Mutaties		Aanwending	Saldo 31-12-2023
		Toevoegingen	Vrijval		
Voorziening gebouwenbeheer	616	306	18	498	405
Voorziening rioolbeheer	411				411
Voorziening matiging afvalstoffenheffing	33	42			75
Totaal	**1.060**	**348**	**18**	**498**	**891**

De door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting (x € 1.000)	Saldo 31-12-2022	Mutaties		Aanwending	Saldo 31-12-2023
		Toevoegingen	Vrijval		
Voorziening onderhoud Conradsweg	45	10			55
Totaal	**45**	**10**			**55**

Toelichting
Voor een uitgebreide toelichting op voorzieningen wordt verwezen naar de nota reserves en voorzieningen 2022.

Vlottende passiva

A | Kortlopende schulden

De post kortlopende schulden wordt onderscheiden in:

(x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2023
Overige vlottende schulden	**1.377**	**2.318**
Totaal	**1.377**	**2.318**

Onderstaand overzicht geeft een specificatie van de overige vlottende schulden.

Overige vlottende schulden (x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2023
Crediteuren algemeen	1.032	1.907
Crediteuren bijstand (incl. TOZO)	113	85
Crediteuren jeugdzorg	232	326
Totaal	**1.377**	**2.318**

B | Overlopende passiva

De post overlopende passiva wordt onderscheiden in:

(x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2023
Van Europese of Nederlandse overheden ontvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen	**1.504**	**1.805**
Nog te betalen bedragen	**5.924**	**3.806**
Totaal	**7.428**	**5.611**

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotten op specifieke uitkeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Specifieke uitkering:	Ultimo 2022	Toevoegingen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Ultimo 2023
Provincie Overijssel - leefbaarheid kleine kernen uitkijktoren	8		8	0
Provincie Overijssel - pilot langdurig landschapsbeheer	18	29		47
Declaratie BBZ (G3)	10	9		19
TOZO (G4)	17		17	0
Provincie Overijssel - cultuureducatie	13		6	7
Provincie Overijssel - uitvoering programma Oldematen en Zwartewaterklooster (L7B)	92		48	44
Toezicht en handhaving (A7)	53		53	0
Inburgering grote gezinnen (A10)	7		7	0
Regeling reductie energiegebruik woningen (C43)	5		5	0
Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen (C85)	163		163	0

Provincie Overijssel - fietsstraat Rijksparrallelweg gedeelte Boldewijnshuizen	76		76	0
Provincie Overijssel - fietsstraat Rijksparrallelweg gedeelte U-bocht-Schuthekkeweg	174		174	0
Provincie Overijssel - fietspad Gorterlaan	14		14	0
Provincie Overijssel - verkeersveiligheid ontsluiting Rouveen	19		19	0
Provincie Overijssel - verkeersveiligheid Staphorst N.O. fase 3	8		8	0
Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 (E84)	195			195
Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen (D14)	170		87	83
Aanpak energiearmoede (C55)	85	71	40	115
Wet inburgering (G10)	105	166	105	166
Regeling specifieke uitkering onderwijsroute (G13)	3	14	3	14
Regeling sportakkoord (H8)	18		18	0
Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken (H12)	5	9	5	9
Regeling onderwijs opvang ontheemden (D19)	247		166	82
Provincie Overijssel - verkeersplan Rouveen		55		55
Provincie Overijssel - herinrichting Halfweg		81		81
Provincie Overijssel - herinrichting Middenwolderweg		18		18
Provincie Overijssel - herinrichting diverse straten Rouveen (E44B)		128		128
Provincie Overijssel - Staphorsterveld		10		10
Regeling lokale aanpak isolatie (C94)		316		316
Regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (F28)		128		128
Regeling opvang ontheemden Oekraïne (A16)		13		13
Regeling meerkosten energie openbare zwembaden (H32)		206		206
Regeling Brede SPUK (H30)		69		69
Totaal	**1.504**	**1.322**	**1.021**	**1.805**

Onderstaand overzicht geeft een specificatie van de nog te betalen bedragen.

Nog te betalen bedragen (x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2023
Aangegane verplichtingen	535	457
Overige overlopende passiva	5.389	3.349
Totaal	**5.924**	**3.806**

Onder de overige overlopende passiva zijn tevens de schulden in het kader van het faciliterend grondbeleid opgenomen. Zowel bij de Poeleweg als de Esch IV zijn de gerealiseerde opbrengsten hoger dan de gerealiseerde

kosten, waardoor per saldo een schuld ontstaat van € 1.630.125 aan de desbetreffende grondeigenaren.

Overige

A | Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Kredietfaciliteiten
De gemeente heeft met de BNG een kredietfaciliteit afgesloten, waarbij tot een bedrag van € 0,0 miljoen aan krediet kan worden opgenomen.

Waarborgfonds sociale woningbouw
De achtervang van rijk en gemeenten wordt ingenomen door het sluiten van een achtervang overeenkomst met het WSW. De geborgde leningen hebben betrekking op de in onze gemeente gevestigde woningbouwvereniging. Bij deze garanties loopt de gemeente slechts een tertiair risico omdat eerst de corporatie zelf en daarna het WSW wordt aangesproken bij niet nakoming van financiële verplichtingen.

Verlofuren
Het saldo per 31 december 2023 van de nog niet opgenomen verlofuren is 18.548 uur tegen € 26,85 is € 498.000. Het saldo per 31 december 2023 van het voormalige personeel van Reestmond is 3.820 uur tegen € 14,22 is € 54.000. Dit verlofsaldo is bepaald op basis van een ontvangen opgave, wat enige onzekerheid met zich mee brengt.

Langlopende contracten

- In juli 2023 is een overeenkomst gesloten voor de levering van aardgas en elektriciteit voor de periode 1 januari 2024 t/m 31 december 2025. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 700.000.
- In april 2022 is een raamovereenkomst gesloten voor leerroutes ten behoeve van wet inburgering (taaldeel B1-route en Taaldeel Z-route) voor de periode van mei 2022 t/m april 2024 met daarna nog een optie tot verlenging van één jaar. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 100.000.
- In maart 2022 zijn raamovereenkomsten gesloten voor huishoudelijke hulp voor de periode van 1 januari 2022 t/m 31 december 2023 met de optie om drie maal met één jaar te verlengen. In 2023 is de raamovereenkomst voor huishoudelijke hulp verlengd voor de periode van 1 januari 2024 t/m 31 december 2024 met een optie om nog twee maal met één jaar te verlengen. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 750.000.
- In november 2020 is een overeenkomst gesloten voor de brandverzekeringen voor de periode van 1 januari 2021 t/m 31 december 2023 met daarna nog de optie om twee jaar te verlengen. In 2023 is de overeenkomst voor brandverzekeringen verlengd voor de periode van 1 januari 2024 t/m 31 december 2024 met een optie om nog één jaar te verlengen. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 110.000.
- In december 2020 is een overeenkomst gesloten voor het beheer en onderhoud gemalen en minigemalen voor de periode van 1 maart 2021 t/m 28 februari 2023. In 2023 is gebruik gemaakt van de optie tot verlenging van twee jaar, dit betekent dat de overeenkomst is verlengd tot 28 februari 2025. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 370.000.
- In mei 2020 is een raamovereenkomst gesloten voor de levering en servicedienstverlening van passende WMO hulpmiddelen voor de periode van 1 juni 2020 t/m 31 mei 2023. De raamovereenkomst kan maximaal twee keer verlengd worden, in eerste instantie met 19 maanden en vervolgens met 24 maanden. In 2023 is de raamovereenkomst voor WMO hulpmiddelen verlengd voor de periode van 1 juni 2023 t/m 31 december 2024 met een optie om nog met 24 maanden te verlengen. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 370.000.
- In juli 2019 is een overeenkomst gesloten voor de accountantsdiensten voor de boekjaren 2020 t/m 2023 met de optie om daarna nog twee maal met twee jaar te verlengen. Van deze optie tot verlengen is gebruik gemaakt. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 100.000.
- In februari 2023 is een overeenkomst gesloten voor de WOZ (her)taxaties voor de periode 1 januari 2023 t/m 31 december 2025 met de optie om eenmaal te verlengen met drie jaar en eenmaal met twee jaar. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 50.000.
- In januari 2024 is een raamovereenkomst gesloten voor de beheersing van eikenprocessierups voor de periode van 1 januari 2024 t/m 31 december 2025 met de optie om daarna nog drie maal met twee jaar te verlengen. De kosten bedragen circa € 110.000.
- In november 2023 is een raamovereenkomst gesloten voor het cyclisch onderhoud van bomen voor de periode van 1 januari 2024 t/m 31 december 2025 met een optie tot verlenging van de looptijd van het contract van twee keer één jaar. De kosten over de totale looptijd van vier jaar zullen naar verwachting circa € 400.000 bedragen.

- In juli 2023 is een overeenkomst gesloten voor het uitvoeren van het gymvervoer voor een periode van 1 augustus 2023 t/m 31 juli 2026 met de optie tot verlenging van drie keer één jaar. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 80.000.
- In augustus 2023 is een raamovereenkomst gesloten voor de inhuur van locatiebeheerders voor een periode van twee jaar met daarna tweemaal de optie om deze overeenkomst met één jaar te verlengen. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 750.000.
- In maart 2023 is een overeenkomst gesloten voor de huur van een onzelfstandige woonruimte voor een periode van maximaal 5 jaar of korter, namelijk 2 jaar, ingaande op 1 april 2023 en lopende tot en met uiterlijk 31 maart 2025. De jaarlijkse kosten bedragen € 378.000.

B | Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Verslagjaar 2023					
(1)	**Drempelbedrag**	**1.115**			
		Kwartaal 1	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**14**	**25**	**26**	**28**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.100	1.090	1.089	1.086
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag		
Verslagjaar 2023		
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	55.739
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	55.739
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van € 1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1.115

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	1.289	2.293	2.372	2.606
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	14	25	26	28

(bedragen x € 1.000)

C | Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 12 december 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves (is € 57 miljoen) en is daarmee vastgesteld op € 1.717.000.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium	€ 364.000,-
Voorwaardencriterium	€ 1.404.000,-
Totale bruto afwijking	**€ 1.768.000,-**
Waarvan de raad besloten heeft dat deze niet onrechtmatig zijn	€ 285.000,-
Totale afwijking	**€ 1.483.000,-**

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Bijlage 1 Sisa verantwoordingsinformatie 2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024									
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering** **Juridische grondslag** **Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: A16/04*	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie *Aard controle R* *Indicator: A16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) *Aard controle R* *Indicator: A16/06*
			€ 3.692.670			€ 287.588	€ 0	€ 143.090
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO *Aard controle R* *Indicator: A16/07*	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07 en 08 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*		
			-€ 3.845	€ 64.260	€ 4.183.763	€ 6.305.135		
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek**	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2

		Gemeenten	*Aard controle R* *Indicator: B2/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	*Aard controle D2* *Indicator: B2/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*
			0	23	0	0	Ja	Ja
			Wijziging keuze per (2023/2024) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/10*		
			N.V.T.	Ja				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*
							€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*
			€ 0	€ 8.740	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel)	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	

			gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/24*	driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/25*	cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/26*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/27*	
			€ 0	€ 12.000	€ 0	€ 0	€ 0	
BZK	**C55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			76	€ 28.969	€ 52.099	1	€ 293	€ 105.662
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			
			57	€ 11.030	€ 11.621			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie,	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen

					spouwmuurisolatie etc.)				
			Aard controle n.v.t. *Indicator: C55/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*	
			32	60	49	1	0	0	
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle R *Indicator: C62/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*					
			€ 0	Ja					
BZK	**C85**	**Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen** Gemeenten	Projectnaam	Cumulatief aantal flex- of transformatiewoningen gerealiseerd per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd voor Ontheemden of vergunninghouders per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden		
			Aard controle n.v.t *Indicator: C85/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C85/02*	*Aard controle n.v.t* *Indicator: C85/03*	*Aard controle R* *Indicator: C85/04*	*Aard controle R* *Indicator: C85/05*		
		1	Flexwonen Staphorst	14	5	€ 2.452.222	€ 0		
		2							
		20							
			Kopie projectnaam	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t *Indicator: C85/06*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator:C85/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C85/08*				
		1	*Flexwonen Staphorst*	Nee	Ja				
		2							

		20						
BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 17.074	€ 0	1	14	4	
BZK	**C94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C94/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C94/02*	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] , eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...] *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C94/03*	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] ,eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 *Aard controle R* *Indicator: C94/04*	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en *Aard controle R* *Indicator: C94/05*	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen *Aard controle R* *Indicator: C94/06*
		1	*LAI23-03599509*	€ 0	0	0	0	€ 0
		2						
		100						
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling *Aard controle R* *Indicator: C94/07*	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle R* *Indicator: C94/08*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle R* *Indicator: C94/09*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C94/10*		
		1	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		

		2						
		100						
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	
			€ 85.851	€ 267.990	€ 55.915	€ 0	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/09*		
		1						
		2						
		100						
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	

			Aard controle R *Indicator: D14/01*	*Aard controle R* *Indicator: D14/02*	*Aard controle R* *Indicator: D14/03*	*Aard controle R* *Indicator: D14/04*	*Aard controle R* *Indicator: D14/05*	
			€ 142.321	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*		
		1						
		2						
		10						
OCW	**D19**	**Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden**	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D19/01*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/03*			
			€ 165.510	€ 167.652	Ja			
IenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
		1	030004 Provincie Overijssel	2023/0028686	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

			2						
			20						
				Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			
			1	030004 Provincie Overijssel	2023/0028686	Nee			
			2						
			20						
				Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/10*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/11*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/12*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/13*		
			1	030004 Provincie Overijssel	2023/0028686	Maatregelen om water vast te houdens en tevens te benutten	Nee		
			2						
			20						
IenW	**E84**	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*		
				€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
				Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		

				Aard controle n.v.t. *Indicator: E84/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*		
			1	301 Aanleg van openbare verlichting|aantal in Meters	Nee	0			
			2	310 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden|aantal in Meters	Nee	0			
			3	318 Verbreden van fietspaden|aantal in Meters	Nee	0			
			4	320 Fietsoversteek over zijweg door middel van een uitritconstructie|aantal in Stuks	Nee	0			
			5	321 Aanleg van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fiets-/bromfietspad (op 50-, 60- en 80 km/h wegen)|aantal in Meters	Nee	0			
			6	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h|aantal in Stuks	Nee	0			
			7	349 Aanleg van een snelheidsremmend plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt|aantal in Stuks	Nee	0			
EZK	**F28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**		Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: F28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: F28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: F28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: F28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F28/06*
				€ 19.076	€ 155.421	€ 963	€ 175.460	€ 0	€ 0

			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F28/07*					
			Nee					
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 2.060.476	€ 36.699	€ 83.292	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 7.461	€ 6.333	€ 0	€ 317.302	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				

			schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeenteded eel 2023** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 12.473	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

			Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 688	€ 0	€ 2.251	€ 0	€ 0
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 908	€ 92
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.800	€ 179
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		6	Totaal	€ 688	€ 0	€ 2.251	€ 2.708	€ 271
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	Ja		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	Ja		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	Ja		

			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	Ja
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	Ja
			6	Totaal	0	0	N.v.t.

	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
	Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
	Indicator: G4/11	*Indicator: G4/12*	*Indicator: G4/13*	*Indicator: G4/14*	*Indicator: G4/15*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
		Gemeente	Gemeente	Gemeente
	Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle D2*	*Aard controle R*
	Indicator: G4/16	*Indicator: G4/17*	*Indicator: G4/18*	*Indicator: G4/19*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0

			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
			6	Totaal	0	0	0
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*	
				€ 108.457	€ 0	Ja	
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*	
				€ 0	€ 0	Ja	

SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 59.005	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 82.217	€ 169.024				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	1.1 Nieuwbouw	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		2	1.2 Renovatie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		3	1.3 Onderhoud	€ 60.269	€ 60.269	€ 0	€ 0	
		4	2.1 Aankoopo	€ 32.553	€ 0	€ 32.553	€ 0	
		5	2.2 Dienstverlening	€ 26.369	€ 0	€ 26.369	€ 0	
		6	2.3 Beheer en Exploitatie	€ 18.327	€ 0	€ 18.327	€ 0	
		7	3.1 Mengpercentage	€ 31.506	€ 0	€ 0	€ 31.506	
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)

					Gerealiseerd	**Gerealiseerd**	**Gerealiseerd**	**Gerealiseerd**
					Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*
					Indicator: H8/03	*Indicator: H8/04*	*Indicator: H8/05*	*Indicator: H8/06*
			1	1041932	€ 18.858	€ 0	€ 17.946	€ 0	€ 18.858
			2						
			3						
			4						

			Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: H8/07	*Indicator: H8/08*	
		1	1041932	Ja	
		2			
		3			
		4			

VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)		
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*		
			Indicator: H12/01	*Indicator: H12/02*	*Indicator: H12/03*	*Indicator: H12/04*		
			€ 5.421	€ 21.846	Ja	Nee		
VWS	**H30**	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: H30/01	*Indicator: H30/02*	*Indicator: H30/03*	*Indicator: H30/04*	*Indicator: H30/05*	*Indicator: H30/06*
		1	Lokaal Sportakkoord	€ 12.668	€ 10.427	€ 2.261	€ 10.427	Ja
		2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 87.217	€ 37.986	€ 17.443	€ 37.986	Ja

			3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 19.490	€ 18.148	€ 1.342	€ 18.148	Ja
			4	Kansrijke Start	€ 14.617	€ 11.734	€ 2.883	€ 11.734	Ja
			5	Mentale Gezondheid	€ 6.821	€ 9.744		€ 9.744	Ja
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 17.054	€ 8.875	€ 3.411	€ 8.875	Ja
			7	Valpreventie	€ 50.186	€ 49.455	€ 731	€ 49.455	Ja
			8	Leefomgeving	€ 9.745	€ 8.159	€ 1.586	€ 8.159	Ja
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 2.436	€ 1.638	€ 433	€ 1.638	Ja
			10	Versterken sociale basis	€ 35.569	€ 35.569	€ 0	€ 35.569	Ja
			11	Mantelzorg	€ 9.745	€ 10.549	€ 0	€ 10.549	Ja
			12	Eén tegen eenzaamheid	€ 9.745	€ 9.745	€ 0	€ 9.745	Ja
			13	Welzijn op recept	€ 5.360	€ 0	€ 1.072	€ 0	Ja
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 2.436	€ 2.436	€ 0	€ 2.436	Ja
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 8.673	€ 8.673	€ 0	€ 8.673	Ja

	Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/08*
1	Lokaal Sportakkoord	N.v.t.
2	Brede regeling combinatiefuncties	N.v.t.
3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	N.v.t.
4	Kansrijke Start	N.v.t.
5	Mentale Gezondheid	N.v.t.
6	Aanpak overgewicht en obesitas	N.v.t.
7	Valpreventie	N.v.t.
8	Leefomgeving	N.v.t.
9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	N.v.t.

			10	Versterken sociale basis	N.v.t.			
			11	Mantelzorg	N.v.t.			
			12	Eén tegen eenzaamheid	N.v.t.			
			13	Welzijn op recept	N.v.t.			
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	N.v.t.			
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	N.v.t.			
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/09*				
				Nee				
VWS	**H32**	**Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden**		Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/01*	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/03*		
				MEOZ23238	€ 205.883	€ 215.593		
				Naam zwembad *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/04*	Totale verlening per zwembad (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/05*	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H32/06*	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: H32/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/08*
			1	*Zwembad De Broene Eugte*	€ 205.883	€ 215.593	Ja	
			2					
			20					
VWS	**H35B**	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)**		Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de	Besteding (jaar T)			

			verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35B/01*	*Aard controle R* *Indicator: H35B/02*				
			030004 Provincie Overijssel	€ 59.050				
LNV	**L7B**	**Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland** SiSa tussen medeoverheden	Gebiedsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/01*	Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/02*	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L7B/03*	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L7B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/05*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7B/06*
		1	Oldematen/Zwartewaterkl looster	030004 Provincie Overijssel	€ 48.471	€ 56.921	Nee	
		2						
		10						

Bijlage 2 Taakveldenoverzicht jaarrekening 2023

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023
Lasten				
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	**-1.411.883**	**-114.594**	**-1.526.477**	**-1.419.701**
0.2 Burgerzaken	**-530.707**	**-98.711**	**-629.418**	**-661.710**
0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	**0**	**0**	**0**	**0**
0.5 Treasury	**0**	**0**	**0**	**-420**
0.61 OZB woningen	**-423.482**	**16.821**	**-406.661**	**-451.189**
0.62 OZB niet woningen	**-28.089**	**-1.677**	**-29.766**	**-29.766**
0.64 Belastingen overig	**-34.318**	**-4.435**	**-38.753**	**-33.355**
0.7 Algemene uitkeringen gem.fonds	**0**	**0**	**0**	**0**
0.8 Overige baten en lasten	**-1.957.967**	**1.952.738**	**-5.228**	**-49**
0.9 Vennootschapsbelasting	**-31.370**	**31.370**	**0**	**-5.416**
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning	**-4.417.816**	**1.781.512**	**-2.636.304**	**-2.601.606**
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	**-1.131.216**	**-63.940**	**-1.195.156**	**-1.180.531**
1.2 Openbare orde en veiligheid	**-376.842**	**-78.663**	**-455.505**	**-468.762**
Totaal 1 Veiligheid	**-1.508.058**	**-142.603**	**-1.650.661**	**-1.649.292**
2 Verkeer, vervoer & waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	**-3.089.248**	**-640.426**	**-3.729.674**	**-3.990.860**
2.2 Parkeren	**-26.639**	**-977**	**-27.616**	**-27.616**
2.4 Econom. havens en waterwegen	**0**	**0**	**0**	**0**
2.5 Openbaar vervoer	**-17.365**	**-693**	**-18.058**	**-18.313**
Totaal 2 Verkeer, vervoer & waterstaat	**-3.133.252**	**-642.096**	**-3.775.348**	**-4.036.790**
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	**-145.011**	**-24.389**	**-169.400**	**-144.319**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**-9.093.831**	**-36.612**	**-9.130.443**	**-488.197**
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsreg.	**-70.884**	**-17.829**	**-88.713**	**-78.317**
3.4 Economische promotie	**-31.436**	**-8.545**	**-39.981**	**-44.706**
Totaal 3 Economie	**-9.341.162**	**-87.375**	**-9.428.538**	**-755.539**
4 Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	**0**	**0**	**0**	**-61.498**
4.2 Onderwijshuisvesting	**-586.794**	**-99.028**	**-685.821**	**-652.497**
4.3 Onderw.beleid en leerlingzaken	**-1.157.269**	**-34.160**	**-1.191.429**	**-1.185.774**
Totaal 4 Onderwijs	**-1.744.063**	**-133.187**	**-1.877.250**	**-1.899.770**
5 Sport, cultuur & recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	**-144.930**	**-1.608**	**-146.538**	**-119.569**
5.2 Sportaccommodaties	**-1.216.514**	**-86.463**	**-1.302.976**	**-1.407.382**

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023
5.3 Cultuurpresentatie-participat.	**-79.824**	**-13.535**	**-93.359**	**-86.178**
5.4 Musea	**-60.552**	**-1.386**	**-61.938**	**-62.039**
5.5 Cultureel erfgoed	**-98.396**	**10.540**	**-87.856**	**-79.614**
5.6 Media	**-394.314**	**-23.540**	**-417.854**	**-424.529**
5.7 Openbaar groen en recreatie	**-1.951.133**	**-712.469**	**-2.663.602**	**-2.418.322**
Totaal 5 Sport, cultuur & recreatie	**-3.945.663**	**-828.460**	**-4.774.123**	**-4.597.633**
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	**-1.492.648**	**-5.125.124**	**-6.617.772**	**-4.723.359**
6.2 Wijkteams	**-775.874**	**-305.848**	**-1.081.722**	**-1.054.287**
6.3 Inkomensregelingen	**-2.789.233**	**-1.133.939**	**-3.923.172**	**-3.824.985**
6.4 Begeleide participatie	**-1.045.646**	**-95.568**	**-1.141.214**	**-1.130.385**
6.5 Arbeidsparticipatie	**-417.798**	**-31.690**	**-449.488**	**-545.947**
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	**-500.184**	**-65.848**	**-566.032**	**-606.137**
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	**-2.061.657**	**36.017**	**-2.025.640**	**-1.984.705**
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	**-3.768.214**	**236.867**	**-3.531.347**	**-3.915.172**
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	**-197.850**	**-9.761**	**-207.611**	**-226.534**
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	**-108.853**	**-387.289**	**-496.142**	**-512.630**
Totaal 6 Sociaal domein	**-13.157.957**	**-6.882.183**	**-20.040.140**	**-18.524.140**
7 Volksgezondheid & milieu				
7.1 Volksgezondheid	**-978.187**	**-49.865**	**-1.028.052**	**-1.036.043**
7.2 Riolering	**-1.374.958**	**-21.762**	**-1.396.720**	**-1.476.649**
7.3 Afval	**-1.340.597**	**-1.638**	**-1.342.235**	**-1.332.818**
7.4 Milieubeheer	**-1.574.188**	**-418.050**	**-1.992.238**	**-1.746.526**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**-386.477**	**-47.694**	**-434.171**	**-427.893**
Totaal 7 Volksgezondheid & milieu	**-5.654.407**	**-539.009**	**-6.193.416**	**-6.019.930**
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.				
8.1 Ruimtelijke ordening	**-846.567**	**-145.349**	**-991.916**	**-1.053.471**
8.2 Grondexploitatie	**-2.548.849**	**-6.931**	**-2.555.780**	**-1.411.004**
8.3 Wonen en bouwen	**-834.397**	**-324.994**	**-1.159.391**	**-1.028.087**
Totaal 8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.	**-4.229.813**	**-477.274**	**-4.707.087**	**-3.492.562**
9 Overhead				
0.4 Overhead	**-8.606.897**	**-1.165.565**	**-9.772.462**	**-9.773.387**
Totaal 9 Overhead	**-8.606.897**	**-1.165.565**	**-9.772.462**	**-9.773.387**
Totaal Lasten	**-55.739.089**	**-9.116.241**	**-64.855.330**	**-53.350.648**
Baten				
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	**34.000**	**45.446**	**79.446**	**83.340**
0.2 Burgerzaken	**206.971**	**15.000**	**221.971**	**228.727**
0.5 Treasury	**358.947**	**756.770**	**1.115.717**	**1.294.893**
0.61 OZB woningen	**2.460.218**	**10.407**	**2.470.625**	**2.520.820**

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023
0.62 OZB niet woningen	2.102.761	40.384	2.143.145	2.144.056
0.64 Belastingen overig	62.303	0	62.303	62.483
0.7 Algemene uitkeringen gem.fonds	28.093.000	1.242.000	29.335.000	29.814.137
0.8 Overige baten en lasten	9.000	198	9.198	49
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning	33.327.201	2.110.205	35.437.406	36.148.505
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	46.428	16.865	63.293	51.253
1.2 Openbare orde en veiligheid	12.287	0	12.287	17.057
Totaal 1 Veiligheid	58.715	16.865	75.580	68.310
2 Verkeer, vervoer & waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	108.701	21.000	129.701	587.891
Totaal 2 Verkeer, vervoer & waterstaat	108.701	21.000	129.701	587.891
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	11.000	1.362	12.362	13.502
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	9.088.831	0	9.088.831	740.692
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsreg.	31.538	4.423	35.961	32.215
3.4 Economische promotie	209.172	0	209.172	186.065
Totaal 3 Economie	9.340.541	5.785	9.346.326	972.474
4 Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	61.498
4.2 Onderwijshuisvesting	2.769	0	2.769	2.293
4.3 Onderw.beleid en leerlingzaken	390.007	27.727	417.734	516.886
Totaal 4 Onderwijs	392.777	27.727	420.504	580.677
5 Sport, cultuur & recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	0	17.946
5.2 Sportaccommodaties	175.060	50.000	225.060	220.883
5.3 Cultuurpresentatie-participat.	6.640	5.318	11.958	6.643
5.6 Media	0	17.074	17.074	17.326
5.7 Openbaar groen en recreatie	20.291	1.235	21.526	24.913
Totaal 5 Sport, cultuur & recreatie	201.990	73.627	275.617	287.712
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	238.964	5.319.043	5.558.007	5.046.267
6.2 Wijkteams	0	291.762	291.762	223.138
6.3 Inkomensregelingen	2.131.092	-12.000	2.119.092	2.328.071
6.5 Arbeidsparticipatie	44.964	0	44.964	75.209
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0	574
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	52.284	3.204	55.488	64.083

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	**0**	**0**	**0**	**8.280**
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	**0**	**0**	**0**	**343.636**
Totaal 6 Sociaal domein	**2.467.304**	**5.602.009**	**8.069.313**	**8.089.259**
7 Volksgezondheid & milieu				
7.1 Volksgezondheid	**0**	**0**	**0**	**13.256**
7.2 Riolering	**1.582.058**	**25.000**	**1.607.058**	**1.743.759**
7.3 Afval	**1.668.157**	**0**	**1.668.157**	**1.677.805**
7.4 Milieubeheer	**0**	**387.554**	**387.554**	**310.561**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**355.531**	**17.179**	**372.710**	**308.924**
Totaal 7 Volksgezondheid & milieu	**3.605.745**	**429.733**	**4.035.479**	**4.054.305**
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.				
8.1 Ruimtelijke ordening	**62.741**	**0**	**62.741**	**123.445**
8.2 Grondexploitatie	**2.502.336**	**-8.365**	**2.493.970**	**1.607.931**
8.3 Wonen en bouwen	**704.058**	**-2.719**	**701.339**	**869.016**
Totaal 8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.	**3.269.134**	**-11.084**	**3.258.050**	**2.600.392**
9 Overhead				
0.4 Overhead	**108.223**	**92.000**	**200.223**	**486.033**
Totaal 9 Overhead	**108.223**	**92.000**	**200.223**	**486.033**
Totaal Baten	**52.880.331**	**8.367.867**	**61.248.198**	**53.875.557**
Stortingen				
0 Bestuur en ondersteuning				
0.10 Mutatie reserves	**0**	**0**	**0**	**-115.379**
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning	**0**	**0**	**0**	**-115.379**
1 Veiligheid				
0.10 Mutatie reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal 1 Veiligheid	**0**	**0**	**0**	**0**
2 Verkeer, vervoer & waterstaat				
0.10 Mutatie reserves	**-1.095.000**	**-333.000**	**-1.428.000**	**-1.465.606**
Totaal 2 Verkeer, vervoer & waterstaat	**-1.095.000**	**-333.000**	**-1.428.000**	**-1.465.606**
3 Economie				
0.10 Mutatie reserves	**0**	**0**	**0**	**-284.317**
Totaal 3 Economie	**0**	**0**	**0**	**-284.317**
4 Onderwijs				
0.10 Mutatie reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal 4 Onderwijs	**0**	**0**	**0**	**0**
5 Sport, cultuur & recreatie				
0.10 Mutatie reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal 5 Sport, cultuur & recreatie	**0**	**0**	**0**	**0**
6 Sociaal domein				
0.10 Mutatie reserves	**0**	**-1.074.784**	**-1.074.784**	**-1.566.343**
Totaal 6 Sociaal domein	**0**	**-1.074.784**	**-1.074.784**	**-1.566.343**
7 Volksgezondheid & milieu				
0.10 Mutatie reserves	**0**	**0**	**0**	**-149.534**

Exploitatie	Begroting 2023	Wijzigingen 2023	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023
Totaal 7 Volksgezondheid & milieu	**0**	**0**	**0**	**-149.534**
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.				
0.10 Mutatie reserves	**0**	**0**	**0**	**-286.811**
Totaal 8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.	**0**	**0**	**0**	**-286.811**
9 Overhead				
0.10 Mutatie reserves	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal 9 Overhead	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Stortingen	**-1.095.000**	**-1.407.784**	**-2.502.784**	**-3.867.990**
Onttrekkingen				
0 Bestuur en ondersteuning				
0.10 Mutatie reserves	**31.370**	**86.630**	**118.000**	**68.667**
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning	**31.370**	**86.630**	**118.000**	**68.667**
1 Veiligheid				
0.10 Mutatie reserves	**28.182**	**60.000**	**88.182**	**23.182**
Totaal 1 Veiligheid	**28.182**	**60.000**	**88.182**	**23.182**
2 Verkeer, vervoer & waterstaat				
0.10 Mutatie reserves	**1.479.353**	**420.657**	**1.900.010**	**1.761.972**
Totaal 2 Verkeer, vervoer & waterstaat	**1.479.353**	**420.657**	**1.900.010**	**1.761.972**
3 Economie				
0.10 Mutatie reserves	**29.000**	**74.076**	**103.076**	**71.620**
Totaal 3 Economie	**29.000**	**74.076**	**103.076**	**71.620**
4 Onderwijs				
0.10 Mutatie reserves	**442.822**	**40.129**	**482.951**	**475.656**
Totaal 4 Onderwijs	**442.822**	**40.129**	**482.951**	**475.656**
5 Sport, cultuur & recreatie				
0.10 Mutatie reserves	**439.507**	**618.821**	**1.058.328**	**752.144**
Totaal 5 Sport, cultuur & recreatie	**439.507**	**618.821**	**1.058.328**	**752.144**
6 Sociaal domein				
0.10 Mutatie reserves	**140.491**	**1.644.300**	**1.784.791**	**439.883**
Totaal 6 Sociaal domein	**140.491**	**1.644.300**	**1.784.791**	**439.883**
7 Volksgezondheid & milieu				
0.10 Mutatie reserves	**775.533**	**35.150**	**810.683**	**682.000**
Totaal 7 Volksgezondheid & milieu	**775.533**	**35.150**	**810.683**	**682.000**
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.				
0.10 Mutatie reserves	**160.000**	**395.210**	**555.210**	**426.599**
Totaal 8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.	**160.000**	**395.210**	**555.210**	**426.599**
9 Overhead				
0.10 Mutatie reserves	**557.599**	**737.910**	**1.295.509**	**818.298**
Totaal 9 Overhead	**557.599**	**737.910**	**1.295.509**	**818.298**
Totaal Onttrekkingen	**4.083.858**	**4.112.883**	**8.196.741**	**5.520.021**
Gerealiseerd resultaat	**130.099**	**1.956.725**	**2.086.825**	**2.176.939**

Bijlage 3 Overzicht investeringskredieten eind 2023

Lopende projecten programma 2

Omschrijving	Investeringsbedrag	Uitgaven t/m 2022	Uitgaven 2023	Restant krediet 2023
7421030 Herinr. Korte Kerkweg	**270.000**	**254.786**	**7.308**	**7.906**
7421033 Fietspad Heerenweg	**1.135.000**	**87.812**	**173.917**	**873.271**
7421035 Renovatie lichtm. 2020/2021	**50.000**	**29.782**	**0**	**20.218**
7421056 Herinr. Staph. Noord fase 4	**145.000**	**0**	**0**	**145.000**
7421058 Reconstructie JC van Andelweg	**275.000**	**12.370**	**5.580**	**257.050**
7421059 Fietspadenplan(ontbr.Gorterl.)	**363.000**	**791**	**265.488**	**96.721**
7421067 Reconstr. paden Dorpspark Rvn	**44.000**	**0**	**0**	**44.000**
7421068 Afkopp.herinr.div.straten Rvn	**251.000**	**0**	**5.515**	**245.485**
7421069 Verkeersplan Rouveen	**1.054.000**	**0**	**3.419**	**1.050.581**
7421071 Reconstructie Groensland	**675.000**	**0**	**33.828**	**641.172**
7421072 Lichtmastenareaal 2022	**25.000**	**0**	**5.741**	**19.259**
7421074 Herinr. Staph. N.O. fase 5	**150.000**	**0**	**0**	**150.000**
7421075 Renov. lichtmastenareaal 2023	**25.000**	**0**	**0**	**25.000**
7421076 Stovonde:links Walstr+fietspad	**916.000**	**0**	**7.818**	**908.182**
7421077 Nw ontsl.weg De Slagen: voorb.	**25.000**	**0**	**0**	**25.000**
7421079 Herinr. kruising Gem.-Heer.weg	**126.500**	**0**	**0**	**126.500**
7421080 Verkeersveiligh.kruisp.Berkenl	**40.000**	**0**	**12.704**	**27.296**
7425001 Herinr. omgeving station	**520.000**	**7.563**	**14.961**	**497.477**
Totaal	**6.089.500**	**393.103**	**536.279**	**5.160.118**

Afgeronde projecten programma 2

Omschrijving	Investeringsbedrag	Uitgaven t/m 2022	Uitgaven 2023	Restant krediet 2023
7421055 Herinr.Staph.N.O. fase 3	**152.000**	**22.398**	**165.359**	**-35.757**
7421078 Sneeuwploeg tbv grote trekker	**13.000**	**0**	**9.750**	**3.250**
Totaal	**165.000**	**22.398**	**175.109**	**-32.507**

Lopende projecten programma 3

Omschrijving	Investeringsbedrag	Uitgaven t/m 2022	Uitgaven 2023	Restant krediet 2023
7432002 Beveiliging bedrijventerrein	**50.000**	**0**	**0**	**50.000**
Totaal	**50.000**	**0**	**0**	**50.000**

Afgeronde projecten programma 4

Omschrijving	Investeringsbedrag	Uitgaven t/m 2022	Uitgaven 2023	Restant krediet 2023
7444113 Noodlokalen CNS	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**0**	**0**	**0**	**0**

Lopende projecten programma 5

Omschrijving	Investeringsbedrag	Uitgaven t/m 2022	Uitgaven 2023	Restant krediet 2023
7453107 Verl.sportvelden VV STH/SC RVN	**250.000**	**0**	**182.900**	**67.100**
7457030 RV-Dorpspark	**715.000**	**215.078**	**16.327**	**483.595**
Totaal	**965.000**	**215.078**	**199.227**	**550.695**

Afgeronde projecten programma 5

Omschrijving	Investeringsbedrag	Uitgaven t/m 2022	Uitgaven 2023	Restant krediet 2023
7453028 Aanl.ventilatiesyst.gyml.lJh.	**35.000**	**0**	**43.996**	**-8.996**
Totaal	**35.000**	**0**	**43.996**	**-8.996**

Lopende projecten programma 6

Omschrijving	Investeringsbedrag	Uitgaven t/m 2022	Uitgaven 2023	Restant krediet 2023
7461001 Indeling & inrichting DC (los)	**642.000**	**0**	**0**	**642.000**
7461003 Oekraïne fase 3 plus	**157.100**	**0**	**0**	**157.100**
Totaal	**799.100**	**0**	**0**	**799.100**

Afgeronde projecten programma 6

Omschrijving	Investeringsbedrag	Uitgaven t/m 2022	Uitgaven 2023	Restant krediet 2023
7461002 Units Oekraïne fase 3	**900.000**	**0**	**906.359**	**-6.359**
Totaal	**900.000**	**0**	**906.359**	**-6.359**

Lopende projecten programma 7

Omschrijving	Investeringsbedrag	Uitgaven t/m 2022	Uitgaven 2023	Restant krediet 2023
7472045 GRP-V - jaarschijf 2023	**584.000**	**0**	**126.485**	**457.515**
7474002 Energiebesp.maatr.gem.geb.	**300.000**	**11.336**	**124.568**	**164.096**
7475001 Begr.pl.Scholenland uitbr.	**530.000**	**36.757**	**38.457**	**454.786**
7475002 Grt.ondh.begr.pl.Staph.	**280.000**	**7.281**	**150.917**	**121.802**
7475003 Begr.pl.Staphorst uitbr.	**37.500**	**19.236**	**0**	**18.264**
Totaal	**1.731.500**	**74.610**	**440.427**	**1.216.464**

Afgeronde projecten programma 7

Omschrijving	Investeringsbedrag	Uitgaven t/m 2022	Uitgaven 2023	Restant krediet 2023
7472044 GRP jaarschijf 2022	**599.491**	**22.354**	**577.137**	**0**
Totaal	**599.491**	**22.354**	**577.137**	**0**

Afgeronde projecten programma 8

Omschrijving	Investeringsbedrag	Uitgaven t/m 2022	Uitgaven 2023	Restant krediet 2023
7483020 SH-flexwoningen	**65.000**	**0**	**87.032**	**-22.032**
Totaal	**65.000**	**0**	**87.032**	**-22.032**

Lopende projecten programma 9

Omschrijving	Investeringsbedrag	Uitgaven t/m 2022	Uitgaven 2023	Restant krediet 2023
7404023 Hardware ICT jaarschijf 2023	**140.000**	**0**	**45.054**	**94.946**
7404072 Verd.gem.huis (label C 2023)	**2.700.000**	**779.082**	**1.752.068**	**168.851**
7404089 Grote trekker	**380.000**	**0**	**0**	**380.000**
7404093 Elektrische auto	**45.000**	**0**	**0**	**45.000**
Totaal	**3.265.000**	**779.082**	**1.797.121**	**688.797**

Afgeronde projecten programma 9

Doordat het krediet "grote trekker inclusief toebehoren materieel" in de voortgangsrapportage 2023 is verhoogd, kan de investering in de maaiarm komen te vervallen. Deze investering is daarom zonder uitgaven afgerond per 31/12/2023.

Omschrijving	Investeringsbedrag	Uitgaven t/m 2022	Uitgaven 2023	Restant krediet 2023
7404022 Hardware ICT	**377.658**	**120.735**	**256.923**	**0**
7404088 Maaiarm grote trekker	**20.000**	**0**	**0**	**20.000**
7404092 Rolbezem t.b.v. trekker	**18.000**	**0**	**17.951**	**49**
7404094 Bus Mercedes Vito (VJJ-62-Z)	**51.000**	**0**	**39.979**	**11.021**
7421073 Kleine trekker	**60.000**	**0**	**59.169**	**831**
7457019 Pick-up bus bomenploeg	**45.000**	**0**	**50.618**	**-5.618**
Totaal	**571.658**	**120.735**	**424.640**	**26.283**

Bijlage 4 Overzicht incidentele budgetten eind 2023

Overzicht lopende incidentele budgetten 2023

Exploitatie	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
0 Bestuur en ondersteuning			
4010110 Ondersteuning K80 (i)	93.000	55.417	37.583
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning	**93.000**	**55.417**	**37.583**
1 Veiligheid			
4120120 Rioolwateranal.veiligh.scan(i)	45.000	0	45.000
Totaal 1 Veiligheid	**45.000**	**0**	**45.000**
2 Verkeer, vervoer & waterstaat			
4210106 Projectg. aanjaagteam A28 (i)	50.000	38.164	11.836
4210107 Fietsoversteek zwembad (i)	25.000	0	25.000
4210109 Fietspadenplan Staphorst (i)	65.000	0	65.000
Totaal 2 Verkeer, vervoer & waterstaat	**140.000**	**38.164**	**101.836**
4 Onderwijs			
4420120 Voorbereiding MFA IJhorst (i)	25.000	17.705	7.295
Totaal 4 Onderwijs	**25.000**	**17.705**	**7.295**
5 Sport, cultuur & recreatie			
4570217 Beleid ongew.invas.exoten (i)	20.000	0	20.000
4570218 Groen renovatie bomen (i)	50.000	0	50.000
4570312 Opstel.beleidspl.spel.&bew.(i)	40.000	16.335	23.665
4570313 Projectpl.permanente bew. (i)	160.000	84.192	75.808
Totaal 5 Sport, cultuur & recreatie	**270.000**	**100.527**	**169.473**
6 Sociaal domein			
4610405 Projectplan dienstencentrum(i)	100.000	26.463	73.537
4610407 Aanp. acc. tijd. opvang DC (i)	80.000	35.473	44.527
4610408 Indeling & inr. DC (vast) (i)	965.000	6.389	958.611
4610506 Steunmaatr. energie non-profit	200.000	16.149	183.851
Totaal 6 Sociaal domein	**1.345.000**	**84.474**	**1.260.526**
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.			
4830114 Voorb.krediet flexwoningen (i)	85.633	31.908	53.725
Totaal 8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.	**85.633**	**31.908**	**53.725**
9 Overhead			
4040091 Incid. formatieuitbreiding (i)	165.122	0	165.122
4040203 Informatiemanagement (i)	185.000	71.954	113.047
4040606 Invoering Wet Open Overheid(i)	53.000	0	53.000
Totaal 9 Overhead	**403.122**	**71.954**	**331.169**
Gerealiseerd resultaat	**2.406.755**	**400.149**	**2.006.606**

Overzicht afgeronde incidentele budgetten 2023

Exploitatie	Actuele begroting 2023	Realisatie 2023	Voordeel/Nadeel 2023
0 Bestuur en ondersteuning			
4010605 Nota burgerkracht (i)	25.000	13.250	11.750
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning	**25.000**	**13.250**	**11.750**
1 Veiligheid			
4120118 Regionale veiligheidsdag (i)	15.000	15.297	-297
Totaal 1 Veiligheid	**15.000**	**15.297**	**-297**
2 Verkeer, vervoer & waterstaat			
4210103 Onderzoek afslag A28 (i)	4.995	4.087	908
4210104 Onderzoek ontsluiting Rvn. (i)	10.212	3.730	6.482
Totaal 2 Verkeer, vervoer & waterstaat	**15.207**	**7.817**	**7.390**
3 Economie			
4310005 Herzien.detailhandelsvisie (i)	20.000	0	20.000
4320103 Leader III lok.proj.bijdr. (i)	49.076	42.620	6.456
Totaal 3 Economie	**69.076**	**42.620**	**26.456**
4 Onderwijs			
4420112 Opstellen Integr.Huisv.Ond.(i)	15.129	23.107	-7.978
Totaal 4 Onderwijs	**15.129**	**23.107**	**-7.978**
5 Sport, cultuur & recreatie			
4560102 Toekomstbestendig biblioth.(i)	24.000	25.000	-1.000
4570206 Groot onderh. Openb. Groen (i)	28.853	39.638	-10.786
4570210 Particulier Bomenbeleid (i)	12.735	12.500	235
4570211 Pilot lang.Lands.Prov.subs.(i)	50.000	30.794	19.206
4570213 Fauna- en florawet (i)	32.098	32.457	-359
4570214 Snoeien en rooien bomen (i)	44.930	45.576	-646
4570215 Boombeh:achterst.buiten bb (i)	40.825	40.803	21
4570308 Gebiedsontw.& kwaliteitssl.(i)	77.000	30.300	46.700
4570310 Aanleg ommetjes speelpl. (i)	74.821	36.272	38.549
4570311 Meerj.impuls recr.en toer. (i)	30.000	8.000	22.000
Totaal 5 Sport, cultuur & recreatie	**415.261**	**301.341**	**113.920**
6 Sociaal domein			
4681102 Gem.bijdr. Herberg Zwolle (i)	10.000	10.000	0
Totaal 6 Sociaal domein	**10.000**	**10.000**	**0**
7 Volksgezondheid & milieu			
4720105 Perm.meetsysteem Wiede Gat (i)	12.500	12.500	0
4740126 Dynamische geurkaart (i)	47.650	0	47.650
Totaal 7 Volksgezondheid & milieu	**60.150**	**12.500**	**47.650**
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.			
4810103 Omgevingsplan (i)	192.113	198.200	-6.087
4810104 Nieuwe omgevingswet impl. (i)	77.693	107.737	-30.043
4830115 Woonwagenkamp Staphorst (i)	138.000	80.935	57.065
4830304 GeoVisie landelijke voorz. (i)	61.771	43.950	17.821
Totaal 8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.	**469.577**	**430.822**	**38.756**
9 Overhead			
4040104 Doorontwikk.buitendienst (i)	30.000	36.020	-6.020
4040105 Doorontw. organisatie (i)	40.000	55.457	-15.457
4040203 Informatiemanagement (i)	160.683	160.683	0
4040208 Koppeling IJVI+Decos Join (i)	62.480	39.341	23.139
4040209 Uitv.prog.dienstverl. (i)	125.649	3.041	122.608
4040606 Invoering Wet Open Overheid(i)	43.091	1.250	41.841
4040806 Aanschaf materieel OB (i)	16.000	15.811	189
Totaal 9 Overhead	**477.903**	**311.602**	**166.301**
Gerealiseerd resultaat	**1.572.303**	**1.168.355**	**403.948**

Energie en Klimaat

Voor het programma Energie en Klimaat 2020 - 2025 is door de gemeenteraad voor 2023 een budget van € 572.000 beschikbaar gesteld. Hiervan is € 422.466 uitgegeven ten behoeve van verschillende projecten op het gebied van de energietransitie, warmtetransitie, klimaatadaptatie en circulariteit.

Begroot		
Beschikbaar gesteld bedrag 2023		**€ 572.000**
Kosten		**€ 422.466**
Warmtetransitie	€ 24.945	
Grootschalige opwek elektriciteit/RES	€ 11.453	
Groen gas	€ 11.492	
Gemeentelijke verduurzamingsregeling	€ 65.000	
Circulair energielandschap	€ 16.015	
Duurzaam bouwloket energieadvies	€ 13.570	
Klimaatadaptatie	€ 19.491	
Groen + grijs reststroom	€ 34	
Schouwafval	€ 3.948	
Programma inhuur	€ 94.955	
Programma communicatie	€ 3.459	
Energiebesparing (de Slagen)	€ 81.597	
Isolatieprogramma	€ 4.531	
Circulaire economie	€ 695	
Plan MER RES	€ 12.773	
Doe het zelf subsidie	€ 6.985	
Zon op daken	€ 50.000	
Overig	€ 1.523	
Restant		**€ 149.534**

In 2023 is onder meer verder gewerkt aan de kaders voor fase 2 grootschalige opwek. Wegens wijzigingen in het provinciale beleid met betrekking tot opwek van wind- en zonne-energie heeft dit vertraging opgelopen, waardoor er minder uitgegeven is dan verwacht. Daarnaast zijn er in 2023 stappen gemaakt in het onderzoek naar een smart energiehub op het bedrijventerrein in Staphorst.

Voor het Circulair Energielandschap is het ontwerpbestemmingsplan in december 2023 ter inzage gelegd. De visie die voor het CEL opgesteld zou worden, zal wegens omstandigheden die verband houden met het bestemmingsplan, in 2024 opgesteld worden. Hierdoor zijn in 2023 minder kosten gemaakt dan voorzien. Tevens zijn de kosten voor het project groen-grijze reststromen later gemaakt dan voorzien, waardoor de uitgaven ten laste van 2024 gaan komen.

De potentie van biogashubs ten behoeve van de opwek van groen gas is in 2023 onderzocht. Hieruit is gebleken dat zich een aantal potentiële hubs bevinden in Staphorst. In 2024 zal bekeken worden hoe de gemeente een rol kan spelen in de facilitering hiervan.

Met betrekking tot de warmtetransitie is in 2023 een plan van aanpak opgesteld om te kunnen komen tot warmte uitvoeringsplannen in de gemeente. Daarnaast is de regeling Lokale Aanpak Isolatie uitgewerkt in een plan van aanpak. Het betreft een regeling waarbij eigenaren van woningen met een laag energielabel of energetische waarde een subsidie aan kunnen vragen voor het treffen van isolerende maatregelen. In 2024 zal deze regeling

in werking treden.
In aanvulling hierop zal vanuit energiearmoede een regeling gemaakt worden gericht op isolatie voor mensen die in aanmerking kwamen voor de energietoeslag.

In 2023 kon men gebruik maken van de energieadviseurs en een energiecoach. Hiervan is minder gebruik gemaakt dan begroot. Tevens is in 2023 Staphorst Bespaart opgezet. Via dit platform bieden bedrijven producten en diensten aan die verband houden met de verduurzaming van woningen. Ook is in 2023 een bewonersbijeenkomst georganiseerd waar lokale ondernemers hun aanbod presenteerden aan geïnteresseerde inwoners. Dit platform zal in 2024 doorontwikkeld worden, waarbij het de bedoeling is dat dit platform alle informatie biedt en inzicht geeft over het aanbod met betrekking tot verduurzaming van je woning.

Het project klimaatadaptatie zit in de uitvoeringsfase, waarbij in 2023 het klimaatdashboard is opgeleverd. Ook zijn we sinds 2023 aangesloten bij Stichting Steenbreek, waarna verschillende acties zijn opgezet. Tevens is gekeken hoe scholen ondersteund kunnen worden bij het vergroenen van de schoolpleinen.

Het restant van € 149.534 zal worden toegevoegd aan de reserve duurzaamheid. Een uitgebreide verantwoording over het programma Energie en Klimaat vindt plaats in de managementrapportage die in het tweede kwartaal van 2024 wordt aangeboden aan de gemeenteraad.

Bijlage 5 Indicatoren

Indicatoren per programma

Programma 0 - Algemeen bestuur en organisatie

- Indicatoren

Formatie (fte per 1.000 inwoners)

Gebied	2022	2023
Staphorst	9,6	9,7

Bezetting (fte per 1.000 inwoners)

Gebied	2022	2023
Staphorst	8,9	9,9

Kosten externe inhuur (x € 1.000)

Gebied	2022	2023
Staphorst	2.133	3.031

Organisatiekosten (kosten per inwoner)

Gebied	2022	2023
Staphorst	899	1.087

% Overhead

Gebied	2022	2023
Staphorst	17,1	18,3

Indicatoren per programma

Programma 1 - Openbare orde en veiligheid

- Indicatoren

Verwijzingen Halt (per 10.000 inwoners, 12-17 jaar)

Bron: Halt

Gebied	2021	2022
Staphorst	30	40
Gemeenten < 25.000 inwoners	80	80

Aantal misdrijven in 2023 (per 1.000 inwoners)

Bron: CBS - Diefstallen/Criminaliteit

Gebied	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners
Staphorst	0,6	1,4	2,0	0,3
Gemeenten < 25.000 inwoners	1,1	2,5	4,0	1,0

Indicatoren per programma

Programma 3 - Economie en ondernemen

- Indicatoren

Functiemenging (verhouding tussen banen en woningen in %)

Bron: CBS BAG / LISA - bewerking ABF Research

Gebied	2021	2022
Staphorst	59,8	59,9
Gemeenten <25.000 inwoners	48,9	49,3

Vestigingen van bedrijven (per 1.000 inwoners, 15 t/m 64 jaar)

Bron: LISA

Gebied	2022	2023
Staphorst	177,5	124,7
Gemeenten <25.000 inwoners	180,3	133,7

Indicatoren per programma

Programma 4 - Onderwijs

- Indicatoren

Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen (5-18 jaar) (niet ingeschreven op school)

Bron: Duo/Ingrado

Gebied	2021	2022
Staphorst	3,9	13,1
Gemeenten < 25.000 inwoners	2,9	4,5

Relatief verzuim per 1.000 leerlingen (5-18 jaar) (ongeoorloofd afwezig)

Bron: Duo/Ingrado

Gebied	2021	2022
Staphorst	6	7
Gemeenten < 25.000 inwoners	14	18

Vroegtijdige schoolverlaters (VO+MBO, 12-23 jaar)

Bron: Duo/Ingrado

Gebied	2020	2021
Staphorst	1,1%	0,8%
Gemeenten < 25.000 inwoners	1,3%	1,5%

Indicatoren per programma

Programma 5 - Sport, cultuur, recreatie en toerisme

- Indicatoren

% niet sporters van 19 jaar en ouder

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM

Gebied	2022
Staphorst	54,6
Gemeenten < 25.000 inwoners	47,9

Indicatoren per programma

Programma 6 - Sociaal domein

- Indicatoren

Aantal re-integratievoorzieningen (per 10.000 inwoners, 15-75 jaar)

Bron: CBS - Participatiewet

Gebied	2022	2023
Staphorst	90,0	128,0
Gemeenten < 25.000 inwoners	122,0	127,0

Werkloze jongeren (% jeugdwerkloosheid: 16-22 jaar)

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2021	2022
Staphorst	1,0%	1,0%
Gemeenten < 25.000 inwoners	1,0%	1,0%

Banen (aantal per 1.000 inwoners, 15-64 jaar)

Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research

Gebied	2021	2022
Staphorst	832,5	738,4
Gemeenten < 25.000 inwoners	677,6	575,6

Bijstandsuitkeringen (per 10.000 inwoners, 18 jaar en ouder)

Bron: CBS - Participatiewet

Gebied	2022	2023
Staphorst	134,2	146,8
Gemeenten < 25.000 inwoners	179,7	173,7

% Kinderen in een uitkeringsgezin (tot 18 jaar)

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2021	2022
Staphorst	2	2
Gemeenten <25.000 inwoners	3	3

% Jongeren met delict voor rechter (12-21 jaar)

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2021	2022
Staphorst	0	1
Gemeenten < 25.000 inwoners	1	1

% Jongeren met jeugdbescherming (tot 18 jaar)

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2022	2023
Staphorst	0,9	1,3

% Jongeren met jeugdhulp (tot 18 jaar)

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2022	2023
Staphorst	6,5	5,1
Gemeenten < 25.000 inwoners	12,1	20,1

% Jongeren met jeugdreclassering (12-22 jaar)

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2019	2020
Staphorst		
Gemeenten < 25.000 inwoners	0,4	0,4

% Netto arbeidsparticipatie

Bron: CBS - Arbeidsdeelname

Gebied	2021	2022
Staphorst	76,1	78,0
Gemeenten < 25.000 inwoners	71,6	72,9

Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement (per 10.000 inwoners)

Bron: CBS - Monitor Sociaal Domein WMO

Gebied	2021	2022
Staphorst	330	330
Gemeenten < 25.000 inwoners	640	0

Indicatoren per programma

Programma 7 - Volksgezondheid en milieu

- Indicatoren

% Hernieuwbare elektriciteit

Bron: Rijkswaterstaat - Klimaatmonitor

Gebied	2020	2021
Staphorst	29,4	28,7
Gemeenten < 25.000 inwoners	0,0	0,0

Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)

Bron: CBS - Statistiek Huishoudelijk Afval

Gebied	2021	2022
Staphorst	57	52
Gemeenten < 25.000 inwoners	113	108

Indicatoren per programma

Programma 8 - Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

- Indicatoren

% Demografische druk (personen 0-20 jaar en 65 jaar e.o. in verhouding tot personen van 20-65 jaar)

Bron: CBS - Bevolkingsstatistiek

Gebied	2022	2023
Staphorst	84,7	84,1
Gemeenten < 25.000 inwoners	80,1	80,5

Nieuw gebouwde woningen (per 1.000 woningen)

Bron: BAG

Gebied	2021	2022
Staphorst	12,2	8,9
Gemeenten < 25.000 inwoners	8,6	8,9

Gemiddelde woonlasten éénpersoonshuishouden (in €)

Bron: COELO, Groningen

Gebied	2022	2023
Staphorst	803	844
Gemeenten < 25.000 inwoners	0	897

Gemiddelde woonlasten meerpersoonshuishouden (in €)

Bron: COELO, Groningen

Gebied	2022	2023
Staphorst	829	870
Gemeenten < 25.000 inwoners	0	985

Gemiddelde WOZ-waarde woningen

Bron: CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken

Gebied	2022	2023
Staphorst	317.000	350.000
Overijssel	280.000	326.000

Accountants

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Rozenburglaan 15-3
9727 DL Groningen

T: +31 (0)88 80 47 900

noord@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

Aan de gemeenteraad van de
Gemeente Staphorst

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken 2023 opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2023 van gemeente Staphorst te Staphorst gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken 2023 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van zowel de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2023 alsmede van het vermogen van gemeente Staphorst op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:
1 Het overzicht van baten en lasten over 2023;
2 De balans per 31 december 2023;
3 De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het college van burgemeester en wethouders over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023;
4 De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5 De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Baker Tilly (Netherlands) N.V. trading as Baker Tilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly (Netherlands) N.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 12 december 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Staphorst zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden - rechtmatigheidsverantwoording
Wij vestigen de aandacht op het onderdeel rechtmatigheidsverantwoording in de toelichting op de jaarrekening op pagina 147. Het college van burgemeester en wethouders heeft in deze rechtmatigheidsverantwoording toegelicht dat een deel van de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand is gekomen. Het totaal aan geconstateerde afwijkingen (rechtmatigheidsfouten), voor een bedrag van in totaal € 1.768.000 ligt boven de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

B. Informatie ter ondersteuning van ons oordeel
Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 568.300. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 28.415 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's
Als onderdeel van onze controle hebben wij inzicht verkregen in de gemeente en haar interne beheersingsomgeving. Wij hebben een frauderisicoanalyse uitgevoerd met als doelstelling het identificeren en inschatten van mogelijke risico's op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. Wij hebben onze frauderisicoanalyse besproken met het college en de auditcommissie.

In onze frauderisicoanalyse hebben wij geconcludeerd dat wij geen frauderisico zien ten aanzien van de opbrengstverantwoording. Dit vloeit voort uit het feit dat een opbrengststroom vast is, waarop de gemeente geen invloed heeft (zoals de rijksbijdrage en specifieke uitkeringen vanuit het rijk) of dat een opbrengststroom geen materiële omvang heeft of dat een opbrengstenstroom bestaat uit een grote hoeveelheid kleine, routinematige, niet materiële transacties waardoor de kans op een materiële fraude laag is.

In onze frauderisicoanalyse hebben wij de volgende frauderisico's geïdentificeerd en geëvalueerd in het kader van onze controle.

Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt
Het college of management bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken. Een motief van het college of management zou hierbij kunnen zijn om op die wijze een betere financiële situatie of prestatie te presenteren. Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Analyseren en beoordelen van op basis van risicocriteria geselecteerde journaalposten en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht om de nauwkeurigheid van de geselecteerde journaalposten te controleren;
- Analyse van aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- Beoordelen van belangrijke schattingen en de schattingsprocessen van het college of management zoals de waardering van de grondexploitaties en het toereikend zijn van voorzieningen. Hierbij hebben we in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college bij deze posten. Wij hebben onder meer de volgende werkzaamheden verricht:

    - Met betrekking tot de grondexploitatie hebben wij de plausibiliteit van de uitgangspunten op projectniveau gecontroleerd aan de hand van de economische inputparameters alsook backtestingwerkzaamheden. Daarnaast hebben we de toereikendheid van de verliesvoorzieningen en de nauwkeurigheid en volledigheid van de tussentijdse winstneming gecontroleerd;
    - Met betrekking tot de voorzieningen hebben we vastgesteld dat de uitgangspunten voor de voorziening wethouderspensioenen plausibel zijn.
- Beoordelen van significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening om en transacties met verbonden partijen; en
- Doornemen van notulen van vergaderingen van het management, college en de raad.

Naast bovenstaande hebben wij, voor zover relevant voor onze controle, de opzet geëvalueerd en het bestaan vastgesteld van de beheersingsmaatregelen op organisatieniveau zoals het integriteitsbeleid en de klokkenluidersregeling, alsmede de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten, het maken van schattingen en het bewaken van projecten. Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierin functiescheiding kan worden doorbroken. Tevens hebben wij integriteits- en klokkenluidersmeldingen nader in onze controle betrokken.

Frauderisico dat de Europese en/of interne aanbestedingsrichtlijnen niet worden nageleefd om gunning aan een bevriende partij mogelijk te maken (met het risico op belangenverstrengeling en kickbacks)
Het risico rondom mogelijke gunning aan bevriende partijen is doorgaans in lokale overheid een verhoogd risico. De gemeente Staphorst heeft een grote diversiteit in inkoop van goederen en diensten die worden ingekocht bij een groot aantal leveranciers. Er is ook een groot aantal ambtenaren die inkopen kunnen verrichten en al dan niet met behulp van inkoopspecialisten deze inkopen realiseren. Hierdoor bestaat inherent een risico op kickbacks en belangenverstrengeling.

Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:
- De opzet en het bestaan van beheersingsmaatregelen in het proces inkopen en aanbestedingen geëvalueerd;
- Beoordelen van door de organisatie uitgevoerde tussentijdse controles op de naleving van aanbestedingsrichtlijnen;
- Gegevensgerichte deelwaarnemingen uitgevoerd op aanbestedingsdossiers waarbij we hebben vastgesteld dat de juiste aanbestedingsprocedure is gevolgd en dat de opdracht is gegund aan de partij die op basis van de gunningscriteria de opdracht had moeten krijgen op basis van vooraf vastgestelde criteria. Daarnaast hebben we risicogericht controles uitgevoerd op hoe is omgegaan met meerwerk, functiescheiding en ondertekening van overeenkomsten.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van Europese en/of interne aanbestedingsrichtlijnen.

Wij zijn gedurende de gehele controle alert geweest op indicaties van (mogelijke) fraude. Daarnaast hebben wij middels een schriftelijke bevestiging door het college laten bevestigen dat alle gevallen van (mogelijke) fraude zijn gemeld aan ons. Wij hebben tijdens onze controle geen specifieke aanwijzingen gekregen voor (een vermoeden van) fraude.

Overall constateren wij dat fraude en fraudepreventie een onderdeel is waar de gemeente actief mee bezig is. Het college heeft een integriteitsbeleid en een klokkenluidersregeling geïmplementeerd en beschikt over een interne frauderisicoanalyse waarin frauderisico's worden geïdentificeerd en relevante interne controlemaatregelen gedefinieerd om deze frauderisico's te mitigeren.

Onze bevindingen hebben wij besproken met het college en de auditcommissie van gemeente Staphorst, wat heeft geleid tot verscherpte aandacht voor verbetermaatregelen in de primaire processen.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie
Het college heeft in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de gemeente om de door haar geïdentificeerde risico's op te vangen en haar bedrijfsvoering voort te zetten voor tenminste 12 maanden na het opstellen van de jaarrekening. De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. Als onderdeel van onze controle hebben wij deze veronderstelling met het college geëvalueerd aan de hand van de tot het moment van het verstrekken van deze controleverklaring beschikbare informatie waaronder de begroting en de financiële kengetallen inclusief de weerstandsratio. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente een sluitende meerjarenbegroting heeft.

Wij hebben, op basis van de verkregen controle-informatie, overwogen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Eventuele relevante gebeurtenissen na balansdatum die haar effect kunnen hebben op de financiële positie van de gemeente zijn toereikend toegelicht in de toelichting op de balans. Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht:
- Wij hebben een risicoanalyse uitgevoerd gericht op het risico dat er gerede twijfel bestaat over de mogelijkheden om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.
- Wij hebben kennisgenomen van de analyse in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van het college en overwogen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis hebben. Wij hebben met het college de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten besproken.
- Wij hebben kennisgenomen van de meerjarenbegroting in relatie tot de ontwikkelingen in de sector decentrale overheden.
- Wij hebben vastgesteld dat de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen.
- Wij hebben inlichtingen ingewonnen bij het college over zijn kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering.

- Wij hebben inlichtingen ingewonnen over gebeurtenissen of omstandigheden na de periode waarvoor het college een beoordeling heeft gemaakt.

Op basis van onze kennis en ons begrip van de organisatie, verkregen tijdens onze jaarrekeningcontrole, en de financiële positie van de gemeente, zoals deze blijkt uit de jaarrekening, vinden wij het hanteren van de continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar. Onze bevindingen zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente niet langer in staat is om de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

C. Verklaring over de in de jaarstukken 2023 opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

D. Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten
Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2023 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- Het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

E. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening
Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door de raad op 12 december 2023 en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 12 december 2023, het Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- Het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 5 juni 2024

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Was getekend,
mw. W. Grondel - Kort MSc. RA